5425

A 480

Lat. XVI 17

CONTINUATIO EDICTORUM

ET

MANDATORUM UNIVERSALIUM

IN

REGNIS GALICIÆ ET LODOMERIÆ

A DIE 1. JANUARII AD ULTIMAM DECEMBRIS 1780 EMANATORUM.

KONTINUACYA WYROKOW

Y

ROZKAZOW POWSZECHNYCH

W

GALICYI Y LODOMERYI KROLESTWACH

OD DNIA 1. STYCZNIA AŻ DO OSTATNIEGO GRUDNIA ROKU 1780 WYPADŁYCH.

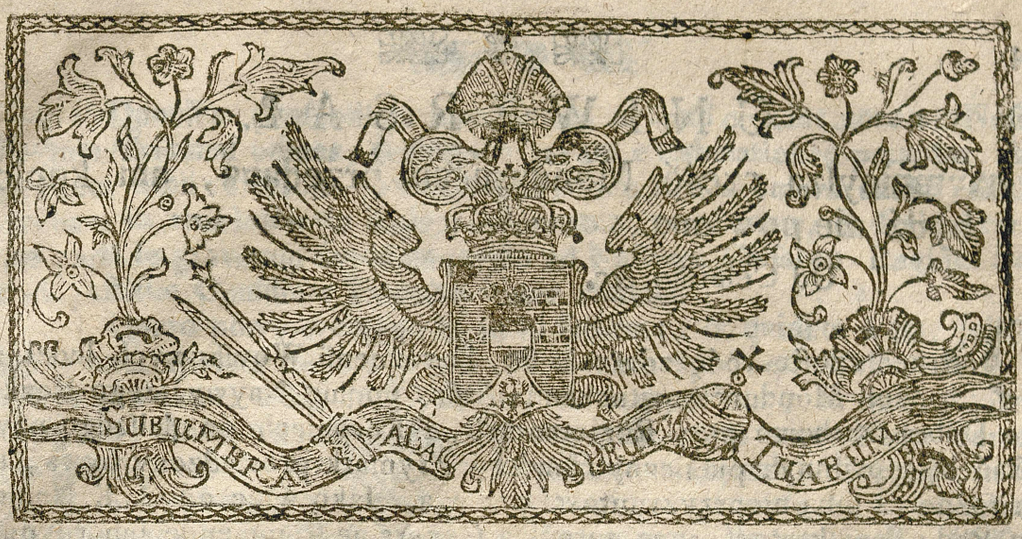

LEOPOLI,

TYPIS JOSEPHI PILLER, S. C. R. AP. MAJ. GUBERNIAL. TYPOGR.

CONTINUATIO
EDICTORUM
ET
MANDATORUM UNIVERSALIUM
IN
REGNIS GALICIÆ ET LODOMERIÆ
ANNO 1795 DIE 5 JANUARII PUBLICATORUM
КОНТИНУАЦІЯ
УНІВЕРСОВ
ВОЗКАЗУЮЩИХЪ ВЪ КОРОЛЕВСТВАХЪ
ГАЛИЦІИ І ЛОДОМЕРІИ
ОБЪЯВЛЕННЫХЪ ВЪ ГОДѢ 1795 ВЪ ЯНВАРѢ МѢСЯЦѢ.

XVIII - 22101 - IV/8

I.

Patent.

Daß kein Montirungsstück verkauft oder gekauft werden solle.

Von Ihro ꝛc.

Es seye verschiedentlich vorgekommen, daß mit allerlei von den Militär abgelegten Montursſorten, welche nach dem bestehenden allerhöchsten Befehl als ein ärarisches Gut bei den Regimentern und Corps zum weiteren Gebrauch zu verbleiben haben, in publico Handel und Wandel getrieben werde, welches zu mancherlei Unfug Anlaß darbiethet. Gleichwie nun von Seite des k. k. Hofkriegsraths an das hiesige Generalkommando der Auftrag erlassen worden, bei den unterstehenden Truppen kund zu machen, und zu verordnen, daß bei schwereſter Verantwortung kein k. k. Montirungsstück weder von den Regimentern und Korps noch von der Mannschaft verkaufet werden sollte, also wird auch um daſs Publikum von dem Vorschub und Unterschleif zu diesem Verkaufe abzuhalten durch gegenwärtige offene Verordnung, in Folge des unterm 26ten abhin, præſent. 25sten eingelangten höchsten Befehls hiemit jedermänniglich bekannt gemacht, daß bei gemeſſenster Ahndung sich Niemand unterstehen solle, von dem Militär ein altes oder neues k. k. Montursstück zu kaufen, oder auf irgend eine Art an sich zu bringen.

Lemberg den 31ten Dezember 1779.

Heinrich des H. R. R. Graf von Auersperg.

(L.S.)

Franz Deſiderius Wenger,
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

Iż naymnieyszą część Monduru ani przedana, ani kupiona bydź nie powinna.

Od Ceſarſko &c.

Doſtrzeć częſtokroć, zdarzało ſię, iż rożnemi Woyſkowych ludzi złożonemi Mondurów gatunkami, które podług Naywyżſzego Rozkazu iako Dobra ſkarbowe przy Regimentach, i Korpuſach do dalſzego użycia zoſtać by powinny, publiczny Handel i Frymark prowadzony bywa, któren rożne za ſobą nieprzyzwoitości pociąga. Iako więc od C. K. Nadworney Rady Woyſkowey przez tuteyſzą Generalnę Kommendę ſubordynowanemu Woyſku rozrządzenie, i zalecenie iuż poprzedziło, ażeby pod ciężką odpowiedzią żadna Sztuka C. K. Monduru ani od Regimentów, i Korpuſów, ani od ludzi Woyſkowych zprzedawana nie była, tak też wſtrzymuiąc Publikum od poſiłkowania, i powodu do teyże zprzedaży, ninieyſzym publicznym rozrządzeniem mocą przeſłanego tu dnia 26go przeſzłego, a preſentowanego 25go ninieyſzego Mieſiąco Naywyżſzego Rozkazu wſzyſtkim ninieyſzemi podaie ſię do wiadomości, ażeby nikt pod nayſurowſzym ukaraniem żadney C. K. monduru bądź nowey, bądź ſtarey Sztuki od ludzi Woyſkowych zkupować, lub innym ſpoſobem nabywać nie ważył ſię.

W Lwowie dnia 31go Grudnia 1779.

Henryk S. P. R. Hrabia de Auerſperg.

(L. S.)

Franciſzek Dezyderyuſz Wenger.

II.

Nos &c.

Omnibus, & ſingulis nobis fidelibus tam ſpiritualibus, quam ſæcularibus Dominiis, & ſubditis nec non aliis cujuscunque dignitatis, aut ſtatus Vaſſallis Noſtris hiſce intimamus, Maternam Curam, & ſolicitudinem noſtram conſtanter eo collimare, ut bonum, & felicitas noſtrorum hæreditariorum Regnorum Galiciæ, & Lodomeriæ atque Ducatuum Oſviecimiæ, & Zatoriæ magis magisque augeatur, peculiariter autem ut Creditus, ſeu publica fides tam intra, quam extra provincias, utpote promotrix Commercii, & proficuæ omni hominum generi pecuniæ circulationis pro poſſibili propagaretur; quæ fides autem ſiquidem ea non aliter, quam mediante ſecuritate Creditoribus procuranda atque etiam mediante acquiſitione mutui illis, qui mutuum contrahere neceſſitantur, facilitanda comparari, & ſuſtineri poteſt.

Eapropter Nos benigniſſime conſiderantes: quod Acta Terreſtria, & Caſtrenſia in prænominatis noſtris Regnis ac Ducatibus hucadusque diſperſim in tam multis locis reperibilia multum defectuoſa, atque teſte experientia ad conſecutionem præmentionati ſaluberrimi finis nequaquam ſufficientia ſint, clementiſſime reſolvimus in præfatis hæreditariis Regnis, & Ducatibus univerſales, ac præ oculis habito fini videlicet ampliationi Creditus, ſeu publicæ fidei tam intra, quam extra Provincias inſtinendæ congruentes Regias Tabulas tanquam Officium Prænotationum erigere, illudque Noſtro Cæſareo Regio Tribunali ſubordinare.

Quo-

Quocirca præsentibus mandamus, ut apud mox memoratum Nostrum Regium Tribunal omnes, & singulæ in-aut extabulationes petantur, &, in quantum nihil obstabit, concedantur, non minus omnes causæ tabulares tanquam in 1ma Instantia ibidem inducantur, ventilentur, & decidantur, atque parti se gravatum sentienti revisio ad Nostrum Cæsareo-Regium Supremum Justitiæ Consilium Viennam libera maneat.

Quare porro ordinamus, ut in futurum, & quidem a 1ma Julii præsentis anni 1780mi ibidem omnes illi antehac apud Acta Castrensia & Terrestria prænotati actus intabulentur, & ingrossentur, in quibus quæpiam Obligatio, Alienatio, Hypothecatio aut Assecuratio circa Bona Terrestria subvertatur, vel ubi de cessione vel quietatione cujusdam Capitalis in bonis terrestribus radicati, aut alterius oneris agitur, prout sunt: Contractus, & Transactiones, sive Complanationes, Donationes, Redonationes, Cessiones, Retrocessiones, Obligationes, Reformationes, Abrenunciationes, Advitalitates, nec non Inscriptiones fundationum, Evictionales, Reemptionales, Debitoreæ, Tutoreæ, item Exhæredationes, Fidejussiones reales, Plenipotentiæ speciales duntaxat ad contrahendum & quietandum, approbationes, exdivisiones, intromissiones, arresta, & executiones circa bona terrestria aut summas ibidem radicatas, præsentationes, & depositiones Summarum.

Quantum vero reliquos nullum Jus reale circa bona terrestria involventes actus, uti sunt manifestationes, protestationes, inquantum hæ bona Terrestria non afficiunt, plenipotentiæ ad agendum, visiones, obductiones vulnerum, præsentationes cadaverum, & pecorum, relationes citationum & communicationum aliosque similes concernit, hi possunt debito loco, qrout antehac factum est, ingrossari.

Proinde a 1ma Julii c. a. unicuique liberum esto suam securitatem, & Jus prælationis ea tamen, quæ in sequentibus legislative præscribimus, exactissime observando quærere. Et quamvis circa inscriptiones & roborationes ad acta usque ad præsens usitatas personalis partium comparitio requirebatur; Sic tamen hisce clementissime sancimus in futurum ejusmodi personalem partium comparitionem ex nunc penitus intermitti posse, consequenter respectu omnium ejusmodi actuum, ubi talis personalis comparitio ad acta requirebatur, quodsi in his tabularis securitas acquiri velit, instrumenta inscriptis exarata cum subscriptione, & sigilli appressione utriusque partis conficiantur, & de cætero ea, quæ in sequentibus & præcipue in Articulo 8vo præscribuntur, observentur. Porro præsentibus sancimns & quidem

Primo. quod non omnia, & singula in hisce Provinciis reperibilia immobilia, sed duntaxat illa bona immobilia Terrestria, quæ in ordine Jurisdictionis Regiarum Tabularum Officio incorporari debeant; in cujus consequentiam proinde ordinamus, ut inposterum prænotationes ad mox dicta corpora immobilia solummodo apud præmentionatas Tabulas a 1ma Julii hujus anni incipiendo valide fieri, de reliquo vero nulla sic dicta partialis prænotatio ad molendina, decimas & similes partes integrantes cujuspiam dominii admitti debeat.

Quare ante omnia requiritur, ut debitor, qui bonum suum quapiam Tabulari prænotatione onerare intendit, se in ordine proprietatis respectu talis boni debite legitimet, & quidem præsentanei bonorum proprietarii indilate in Tabulis prænotentur, in futurum autem nullus legalem proprietatem & securam possessionem, quam mediantibus Tabulis nempe per intabulationem concernentis instrumenti sive resignatorii, sive donationis sive exdivisionis &c. acquirat.

Cæterum liceat prænotationem ita, prout illa ad immobilia fieri debet, etiam ad capitales Summas mediante prænotatione in his radicatas a-

pud Tabulas valide fieri; Et ideo pro futura cujuslibet directione præſentibus jubemus, ut ejusmodi vel immediate ſuper tabulari immobili apud noſtras Regias Tabulas prænotatæ ſummæ capitales aut etiam activa ſuper talibus intabulatis capitalibus ſummis pariter tabulariter aſſecurata præter hoc, quod per talem intabulationem Jus reale acquiratur, equidem pro immobilibus reputentur. Unde etiam indubitatum eſt, quod omnia ad ſimiles debite intabulatas capitales ſummas data mutua & ceſſiones ita, ut illæ Summæ capitales, quæ ad tabularia immobilia dantur, in Tabulis valide prænotari quæant.

Jam vero quantum ad illas realitates, quæ apud Dominium quodpiam reperiuntur, & ad alienos fundales libros, alias urbaria dictos regulantur, utpote agros, ſylvas, prata, & ſimilia attinet, hæ ad tabularem prænotationem nequaquam venire poſſunt, verum eatenus Creditoris eſt mediante debita inſinuatione, & prænotatione, in vim hypothecæ in libro fundali, quo talia corpora pertinent, ſibi peculiariter proſpicere.

Præmentionatum Jus reale (licet illud ea duntaxat inſtrumenta obligatoria, in quibus quædam invadiatio alias ſic dicta oppignoratio ſtipulata erat, operabantur) Nos tamen in futurum omnibus, & ſingulis inſtrumentis intabulatis, in quibus præter generalem etiam ſpecialis hypotheca inſcripta eſt, & quæ omnibus in ſequente §pho §vo præſcriptis requiſitis proviſa ſunt, vigore præſentium eousque attributum & conceſſum habere volumus, quousque eadem mediante quietantia ſimilibus requiſitis equidem proviſa tanquam jam ſoluta extabulata non erunt.

Non ac ſimile Jus igitur etiam illa omnia antiqua inſtrumenta ſive generalem ſive ſpecialem hypothecam complectentia, quæ jam in actis caſtrenſibus vel terreſtribus quocunque modo aſſecurata ſunt, attamen non aliter in futurum operentur, quam ſi ea de novo apud Tabulas Noſtras debite prænotata fuerint.

Quare hiſce porro præcipimus, ut omnes, & ſinguli Creditores, ſint illi fundationes, Cœnobia, Eccleſiæ, Xenodochia, integræ Communitates vel tantum ſingularia individua cujuscunque ſtatus aut conditionis (qui apud unum alterumve Nobilem bonorum Poſſeſſorem horumce Regnorum Galiciae & Lodomeriae, Ducatuumque Oſviecimiae, & Zatoriae qualecunque in actis caſtrenſibus aut terreſtribus mediante inſcriptione, roboratione, aut praemiſſa tali roboratione per oblatam jam praenotatum debitum praetendendum habent) ſua originalia Inſtrumenta aut inſcriptiones in authentico ſuper talibus praetenſionibus & quidem illi, qui intra haſce provincias ſunt, intra ſpatium unius anni, reliqui extra provinciam exiſtentes Creditores autem intra ſpatium octodecim menſium a 1ma Julii currentis anni incipiendo absque ſolutione ullius Taxae ad effectum praenotationis apud praefatas novas Tabulas producant, atque de caetero intuitu expetendae harum praetenſionum intabulationis juxta tenorem praeſentium eo certius procedant, quo certius iidem e converſo, nempe quod ſi illi aut plane non, aut jam poſt elapſum praefixum Terminum talem intabulationem peterent, prioritatem ſibi vigore antiquae in actis praenotationis competentem ſe penitus ammiſſuros noverint.

Praeterea etiam elevationes in altiorem ſtatum & incolatus, quemadmodum in reliquis haereditariis provinciis Noſtris obſervatur, in Tabulis ingroſſari poterunt.

In quem finem itaque Nos inter alia etiam diſpoſuimus, ut ſeorſivi libri Majeſtatici pro inſcribendis ejusmodi Caeſareo Regiis elevationibus in altiorem ſtatum ibidem habeantur.

Et quamvis unicuique liberum ſit ſuum in ordine talis elevationis jam ante revindicationem horum Regnorum, & Ducatuum obtentum Diploma aut etiam alia Comprobationi hujus inſervientia documenta pariter

in-

intra ſupra emenſuratum terminum gratis prænotari & intabulari curare; Sic tamen voluntas Noſtra eſt, ut ex nunc nullus prærogativis obtenti Nobilitatis gradus gaudeat, niſi ille ſuum Diploma ſuper obtento tali Nobilitatis gradu jam poſt præfatam revindicationem exaratum erga ſolutionem praeſcriptae Taxae in Tabulis reipſa praenotari fecerit.

Secundo quemadmodum pretium bonorum immobilium, & quidquid horum nomine in ſenſu Juris venit, e Computibus, ſeu Calculis dominicalibus, Contractibus empti venditi, Schedis diviſorialibus, & eventualiter etiam e faſſionibus dominicalibus facile deſumi poteſt; Ita etiam quaevis pars in ordine ſecuritatis mutui, & conſtitutae eatenus Hypothecae ipſamet eo magis curet, quo magis ſibimet ipſi imputandum habebit, ſi fors unum alterumve bonum via executionis alienaretur, atque ex inde in aere tantum, quantum paſſiva deſuper contracta efficiunt, non colligeretur.

Tertio volumus inter Creditores, qui in bonis perſonis ſpiritualibus pertinentibus & quidem fundationalibus, & inter illos, qui in bonis perſonis ſecularibus ſpectantibus ſecuritatem ſuam quaerunt, tale diſcrimen obſervatum haberi, nimirum quod illi ſimile mutuum ſub pœna nullitatis praenotari curare teneantur, ejusmodi praenotatio vero apud ſpiritualia fundationalia bona duntaxat ad uſum fructum, nequaquam autem ad proprietatem, ſiquidem ſimilia fundationalia bona ex natura ſua inalienabilia ſunt, legalem effectum habere debet; ubi tamen in arbitrio horum eſt, mutuo concreditam peccuniam praenotari curare, nec ne; attamen Nos benigniſſime ſancimus, ut poſterior Summa praenotata Jus prioritatis ante Summam non praenotatam quamvis anteriorem habeat.

Caeterum Capitalia fundationalia absquê praevio Conſenſu Noſtri Gubernii nec mutuo accipi, nec perſolvi, conſequenter etiam absque hoc neque in, nec extabulari debent.

Quarto: porro ſtatuimus, ut omnia in fundis tabularibus haerentia onera atque omnes cum hiſce in futurum evenientes mutationes una cum documentis, e quibus ea omnia oriuntur, utpote poſtremae voluntates, Contractus, Donationes, ſponſalitia, & alia ſimilia inſtrumenta in libris praenotationum accurate & exacte ingroſſentur, nemo autem aliter quam mediantibus libris tabularibus Jus prioritatis rei ipſi inhaerens acquirere poſſit. Et proinde

Quinto: talis praenotationis via, prout jam commemorabatur, & adhuc porro ſequetur, non tantum novis verum etiam antiquis Creditoribus patet, quoniam perinde debitor, quod ſi ſolvendo ſit, plus fidei & facilitatis, pecuniam conquirendi, lucratur, quod ſi autem ſolvendo non ſit, ſaltem tale emolumentum ſentiet, quod debitis profundius non ſubmergatur.

Sexto: praeſcribimus, ut omnis pars poſt obtentum intabulationis Conſenſum ipſam ingroſſationem inſtrumenti apud Tabulas mediante indilata ſolutione Taxae quantocius eo certius curet, quo certius non tantum ante depoſitam Taxam tale inſtrumentum non intabulabitur, verum etiam talis moroſa pars, ſi alius quamvis poſterius intabulationem petens in praeſtatione ſolutionis praeveniret, prioritatem ſuam non attento priori praeſentato amittet, & praenotationem non a die porrecti, ſed a die depoſitae intabulationis taxae, & realiter ſubſecutae ingroſſationis (in quem finem igitur dies enumeratae taxae ſemper exacte connotanda eſt) conſequetur, ſiquipem Nos mox mentionatum Caſum moraе a parte per protractionem depoſitionis taxae commiſſae a communi alias regula: quod quivis Creditor Jus praelationis a die praeſentati conſequatur, praeſentibus per expreſſum excipimus, atque prout antehac memorabatur, ſancitum habere volumus.

Septimo: quanquam tantummodo indigenae horumce Regnorum atque Ducatuum in regula Tabularum capaces ſint; ſic tamen ex peculiari gratia pro conſervatione, & augmento fidei publicae vigore praeſentium gene-

raliter dispensando tale beneficium tabularis securitatis universaliter concessum habere volumus, quod unusquivis, sive is indigena. sive extraneus & cujuscunque status, adeoque Tabularum capax sit nec ne, suam super tabularibus corporibus haerentem praetensionem tabulariter assecurari curare possit.

Haec tabularis capacitas autem non ad omnes casus, sed eo duntaxat extendenda est, in quantum nempe ea Creditori securitatem sui mutui procurat, quocirca eadem nequaquam ad reliquas cuipiam Nobili indigenae alias competentes praerogativas extendi debet.

Praeterea necessum non est, ut omnes, quos debitum concernit, in praenotationem consentiant, sed cuivis Creditori liberum manet suas literas obligatorias aut praetensiones ea ratione, uti in sequente §pho 8vo praescribitur, etiam absque sui Concreditoris aut Debitoris assensu imo etiam in casu dum Debitor praetensioni contradiceret, vel etiam contra instrumentum quidpiam opponendum haberet, obtenta praevie judiciali ordinatione mediante prænotatione assecurari curare, attamen etiam huic vetitum non est suam contradictionem seu oppositionem in Tabulis intra 3 annos, & 18 septimanas a tempore, quo Contrapartis prætensio intabulata fuit, computandos ingrossari curare; Præterea etiam subsequens eatenus sententia Judicis aut benevola complanatio pariter ingrossanda est, ita quidem, ut talis absque assensu debitoris prænotata Summa primum post effluxum 3 annorum, & 18 septimanarum, quodsi intra hoc tempus contradictio non subsequatur, apud Tabulas pro liquida agnoscatur, secus tamen se res habebit, si debitor interea prætensionem agnosceret, aut vero finalis decisio Judicis in favorem Creditoris adhuc ante effluxum termini 3 annornm, & 18 septimanarum subsecuta, & intabulata fuisset. Quod si autem contradictio intra legitimum tempus intabulata fuerit, tunc liquiditas non aliter quam mediante judiciali sententia, vel, si debitor a sua contradictione recederet, & id ipsum in tabulis prænotaretur, acquiri poterit.

Si proinde Summa prænotata alterutro modo liquiditatem obtinuerit, eo tunc illa Jus prioritatis statim a tempore primæ intabulationis suæ assequitur.

De cætero pro unoquovis Creditore, qui prætensionem suam suo tempore tabulariter assecuratam habere vult, melius & consultius est imo vigore §phi 8vi requiritur, sibi penes exarationem litterariæ obligationis eo prospicere, ut in ea ad calcem clausula tabularis vel licentia tale instrumentum intabulandi statim inseratur. Quantum porro

Octavo: Constitutionem seu qualitatem prætensionum omniumque aliorum instrumentorum, quæ prænotari poterunt, attinet, in his pro futuro requiritur, ut

1mo in quovis Chirographo seu scripta obligatione præter generalem etiam specialis hypotheca constituatur, consequenter fundus, prædium, sive bonum immobile cui assecuratio hæc inhærere debet, præter rationem seu originem, unde tale debitum provenit, denominetur, ac clare exprimatur.

2do potestas hancce prætensionem intabulandi in fine per expressum apponetur.

3tio hæc scripta obligatio a duobus Nobilibus indigenatum in hisce provinciis habentibus testibus simul subscripta, & sigillata: adeoque in contextu instrumenti per expressum comprehensum sit, quod isthæc nimirum testium subsignatio illis eorumque successoribus nulli damno & detrimento esse debeat, porro

4to in ea non plus quam 5 a Centum provisionis nomine ad mentem patentalium de dato 13. Julii 1776 stipuletur, prout Nos intuitu præsentis 4ti requisiti mandamus, ut ex parte Nostri Tabularum Officii patenta-

tales circa conſtitutionem proviſionum ſub præcitato dato emanatæ, earumque §phus 9nus ſemper præ oculis habeantur in verbis: porro declaramus-utpote ubi conceditur, quod omñes antiquæ in libris Caſtrenſibus vel Terreſtribus, vel apud Magiſtratus, aut in Fundalibus dominiorum libris ſive urbariis hucusque inſcriptæ aut alias inſcriptionem cujuspiam immobilis complectentes obligationes non attenta altiori proviſione in iisdem ſtipulata ad intabulationem ſuſcipi poſſint; id ipſum etiam de aliis quibuscunque inſtrumentis, quæ quis in Tabulis prænotari curare volet, nempe quietantiis, ceſſionibus, donationibus &c. intelligendum eſt, quod videlicet ea præter propriam ſubſignationem, & præter clauſulam intabulandi etiam a duobus indigenatum habentibus teſtibus ſubſignata eſſe debeant; ultra hæcce requiſita autem, quibus unumquodvis tabularum capax inſtrumentum proviſum eſſe debet, ſolita alias exarationis formula ſervari poterit.

Quæ prætenſiones igitur inſtrumento talibus requiſitis proviſo innixæ ſunt, hæ Tabulis indilata inſeri poſſunt, atque partes intuitu petendæ in aut extabulationis taliter procedent, ut inſtrumentum, cujus in- vel extabulatio peti vult, mediante concomitante libello ſupplice ad Noſtrum Regium Tribunal Leopolienſe dirigendo exhibeatur, & in eo (quod ſi forte plura inſtrumenta ſive neceſſariam legitimationem reſpicientia documenta ſimul exhibenda eſſent) eadem mediante ordinata expoſitione literarum & accurata citatione datorum quoad diem & annum exarationis ſuæ commemorentur.

Et quamvis Nos Regii Tribunalis Noſtri Præſidi aut in caſu ejusdem impeditionis illius vices gerenti præſentationem exhibitorum ad effectum in- aut extabulationis porrigendorum præſentibus injunctam habere velimus, ut illis diebus, & horis, dum Seſſiones non habentur, tum & tempore feriarum cuivis parti occaſio & via ſemper pateat apud Regias Tabulas ſuam ſecuritatem quærendi; Sic tamen ab eodem Regio Tribunalis Præſide aut ejus Vices gerente in vel extabulationis Conſenſus non aliter quam prævia deliberatione cum Conſiliariis in hunc finem deputatis aſſumpta &, quod ſi nullum dubium ſubverſetur, mediante decretatione in formalibns: *fiat intabulatio ſeu intabuletur decretum* &c. *die* &c. præberi, ſi vero intabulatio ob vitium viſibile aut alliis ex rationibns non concederetur, parti hæc ratio in decretatione a tergo notificari debet, ut ea tales defectus ſupplere aut pro re nata intuitu denegatæ intabulationis altiori loco ſibi conqueri queat.

In caſu admiſſæ in- aut extabulationis ad eritandam omnem inter debitorem & creditorem in detrimentum cujuscunque tertii ſubverſari valentem cointelligentiam & colluſionem decretatus libellus ſupplex una cum intabulandis Originalibus inſtrumentis a Regio Tribunali Tabularum Regiſtratori ad perficiendam intabulationem immediate tradetur, porroque non citius tamen quam poſt effective ſubſecutam ingroſſationem in Tabulis parti iterum reſtituetur, ipſa ingroſſatio vero citius non, ac vigore §phi 6ti primum poſt enumeratam intabulationis taxam fiet; quocirca etiam Regium Tribunal admiſſa intabulatione quamlibet partem ad præſtandam in Regiis Tabulis ſolutionem inviabit.

Præterea etiam clementiſſime ordinatum, & quam exactiſſime obſervatum haberi volumus, ut apud quodlibet in- aut extabulationis petitum ſuprarecenſito modo inſtructum Advocatus e præſentibus litteris patentalibus prævie tentatus & ad Tabulas debite juratus ipſum inſtrumentum extrinſecus vel a tergo præmiſſo verbo: *porrexit* nomen ſuum propria manu ſubſcribat, ut conſtet, per quem unum quodvis tale Inſtrumentum porrectum fuerit, ad talem in- aut extabulationis petitionem autem nulla ſeorſiva plenipotentia, quod ſi nimirum ille talis partis plenipotens alioquin jam eſſet, opus habeat. Quare etiam hiſce concedimus, quod competentes pro ſtallo

apud Tabulas e præſentibus patentalibus ſe prævie examinari, atque Juramento obſtringi curare poſſint.

Reſpectu omnium reliquarum in quapiam absque ejusmodi requiſitis exarata conſequenter non intabulabili obligatione, extractu, aliove inſtrumento fundatarum prætenſionum, quod ſi hæ tabulariter aſſecurari velint, libellus actionalis apud forum competens exhiberi, in eo ſimul prænotatio peti, & iſthic libellus debitori ad excipiendum intra 14 dies a dato levabilitatis ejus per actorem eo certius poni debet, quo certius ſecus facta prænotatio vires ſuas amittet.

Quantum denique illas prætenſiones, quæ hic & nunc in lite ſunt, & tabulariter aſſecurari volunt, concernit, harum prænotatio mediante ſeorſivo libello ſupplice petenda eſt, attamen exinde ſua ſponte fluit, quod talis prænotatio prætenſionis eo tunc litigioſæ vigore §phi 7mi nullum Jus prælationis & tabularem ſecuritatem citius operari valeat, donec ſubſecuta deſuper judicialis ſententia in authentico ad Tabulas comportata, & ibidem ingroſſata fuerit, ubi tandem Jus prioritatis a die prænotationis & reſpective præſentationis parti, quod ſi hæc per moroſam taxæ ſolutionem vigore §phi 6ti tali beneficio ſemetipſam non privaverit, curret. Et quemadmodum

Nono: penes erectionem Regiarum Tabularum principalis finis ille eſt, ut quivis, quantumcunque Juſtitia, & æquitas admittit, ibidem adverſus omnes exceptiones & effugia ſui debitoris plenarie ſecurus reddatur.

Sic etiam nulli debitori legale beneficium, adverſus tale prænotatum tabulare inſtrumentum illi competens ademptum eſſe debet, ita tamen ut eidem onus probationis, etiamſi eatenus in ſcripto obligatorio nihil contineretur, incumbat, atque absque mora petente Creditore contra debitorem, id, quod ordo judiciarius præſefert, decernatur.

Decimo: Hoc intuitui proinde ob certas cuipiam bono aut jam inhærentes aut in futurum fors imponendas qualitates & onera (quæ præcipue in fideicommiſſis, Senioratibus, Ordinatibus, piis fundationibus vel ſimilibus ex natura ſua ſine ſpeciali conſenſu haud mutabilibus inſtitutis conſiſtunt) proviſorium quodpiam ſtatuere neceſſum eſt, & quidem quantum ita dictos Ordinatus ſive Majoratus, ac fideicommiſſa fors jam exiſtentia aut primum erigenda, nec non Senioratus atque ſimilia inſtituta attinet, hæc errigere quidem liberum, attamen ille, qui id facere intendit, pro majori ſecuritate intentionis ſuæ obſtrictus eſſe debet, deſuper Noſtrum altiſſimum Conſenſum ſub pæna nullitatis ante omnia impetrare.

Quemadmodum autem iſthoc proviſorium duntaxat ad Caſus futuros extenditur, ita Nos intuitu fideicommiſſorum, Senioratuum & Ordinatuum fors jam exiſtentium ordinamus, ut, quicunque demum tale poſſidet, illud à 1ma Julii præſentis anni intra annum & ſex ſeptimanas eo certius in Tabulis incorporari curet, quo certius ſecus ille retenta neceſſaria ſuſtentatione ſui uſum fructum perdet, & in locum ejus proximus Succeſſor vocabitur.

Si vero poſt exſpirium prædicti termini tale celatum fideicommiſſum, Senioratus, aut Ordinatus a quopiam alio indigitaretur, tunc huic denuncianti pro præmio ſemeſtralis uſus fructus ejusdem obvenire debet.

Id ipſum etiam ratione fundationum in futurum erigendarum (quæ quis ſuper immobilibus in Tabulis inſcriptis bonis aſſecurari curare vellet) obſervandum eſt.

Quod vero pias fundationes deſuper jam hærentes concernit, harum prænotatio equidem intra præmentionatum unius anni & ſex Septimanarum terminum fieri debet. Quod ipſum autem ſi culpa Parochi aut beneficiati uſum fructum exinde percipientis intermitteretur, tunc iſte non quidem integro unius anni uſufructu, verum tantum medietate ejusdem pri-

va-

vari, & hæc denuncianti attribui debet, atque hoc non obſtante Parochus aut Beneficiatus fundationem exactæ adimplere tenebitur: Ut autem

Undecimo: præmiſſæ ordinationi efficacius ſatisfiat, ſic omnibus & ſingulis Subſelliis Noſtris jubemus, ut ea omnes ad illa pervenientes diſpoſitiones ſive inter vivos, ſive mortis cauſa bona terreſtria aut haerentia ſuper his capitalia reſpicientes Regiis Tabulis in forma indilate communicent, ut ibidem neceſſaria ingroſſatio in Libros huic uſui deſtinatos fieri valeat.

Duodecimo: Porro quantum onerationem unius alteriusve boni concernit, ut igitur præcaveatur, ne ob ſeparationem bonorum inter Creditores defuncti ſubſtantiam relinquentis, & inter Creditores obærati hæredis iis oriatur; Proinde prioribus integrum annum a die ſubſecutæ hæreditatis aditionis concedimus, in finem prænotationis ad bona defuncti acquirendæ, poſt cujus effluxum iidem ſibimet ipſis ſocordiam ſuam imputandam habepunt.

Pro majori ſecuritate ſubſtantiae minorennium aliarumve Perſonarum facultates ſuas adminiſtrare non valentium volumus

Decimotertio omnia ea, quae in conſtitutione *tutorea* ſub dato 2da Maii Anno 1778 emanata, intuitu pupillorum eorumque tutorum pluribus comprehenduntur, praeſentibus confirmata habere.

Ut autem etiam ratione ſubſtantiae pupillaris ſubditorum item intuitu depoſitorum apud dominia praeſtandorum nec non pecuniarum in ratis ſtipulatis perſolvendarum alias Wehrungen dictarum debita ſecuritas procuretur, idcirco mandamus; ut omnia Dominia de eo, quod hic & nunc talium debitorum nomine apud ea haeret, exactam ſpecificationem ad ſummum intra ſpatium unius anni ſub pœna 100 aureorum (quorum medietas denuncianti poſt exſpirium termini ſe inſinuanti competit) Gubernio porrigant, ut intuitu aſſecurationis talis debiti neceſſaria diſponi poſſint.

Decimoquarto: quandoquidem ratione uſurarum, ſive proviſionis (quae a Capitali tabulariter aſſecurato pro nonnullis annis ſoluta non eſt) tam reſpectu ſecuritatis quam prioritatis dubium oriri poteſt; ideo ad evitandum omne dubium hiſce jubemus, ut uſuris ſive proviſioni, ſi Creditor eam ultra tres annos accreſcere permiſerit, duntaxat pro tribus annis tale Jus prioritatis competat, quale Summae Capitali debetur, quod ſi vero Creditor adhuc ante lapſum triennii talem proviſionem judicialiter quaeſiverit, & in adſtringenda executione ſua ex parte non defuerit, eo caſu uſuræ ſive proviſio etiam pro plurimis annis accreta eodem jure prioritatis prout illa pro tribus annis non ſoluta gaudere debet. E converſo vero proviſio ultra tres annos accreta & judicialiter non quæſita omnibus aliis prænotatis ſummis Capitalibus, & ab his pro triennio accretæ proviſioni poſtponenda, poſt horum ſolutionem tamen denuo eo ordine, prout ipſum Capitale prænotatum eſt, collocanda, atque enumeranda erit. Porro

Decimoquinto ſupereſt quæſtio: utrum ſuper ſcripto obligatorio requiſitis tabularibus proviſio ipſa prænotatio apud Tabulas poſt mortem debitoris vel moto concurſu, aut poſt conſtitutam ſequeſtrationem cum effectu acquiri queat? Hic proinde tres differentes caſus obſervandi veniunt videlicet 1mo ſi debitor moriatur, & concurſus nullus motus ſit, 2do ſi concurſus Creditorum reipſa exiſtat, & 3tio quodſi quidem nullus concurſus attamen ſequeſtratio decreta ſit.

In ſimilibus caſibus igitur altiſſima Voluntas Noſtra eſt, quod in primo caſu tale intabulabile ſcriptum obligatorium etiam poſt mortem debitoris omnino intabulari poſſit, quousque tantum hæredes Domini Tabulares hypothecatorum bonorum manent, ſi vero dominium ad tertium transferatur, ſic per ſe patet, nullam intabulationem ſcripti obligatorii translato dominio amplius locum habere poſſe.

Non abſimiliter etiam in ſecundo caſu, ſive Debitor jam mortuus ſive adhuc in vivis ſit utprimum Concurſus Creditorum per ſolita convocationis edictalia & publica novalia motus, per conſequens bona Debitoris obærati omnibus Creditoribus communia facta ſunt, nulla tabularis prænotatio amplius ſuſcipienda, & admittenda eſt.

Ex oppoſito autem in caſu tertio, quod ſi duntaxat Sequeſtratio decreta ſit, attamen actualis Crida ſubſecuta non ſit, tunc absque omni diſcrimine, modo ſequeſtratio tantum ad inſtantiam unius Creditoris uti exempli gratia ratione dationum provincialium, vel etiam ad inſtantiam plurium Creditorum decreta ſuiſſet, intabulatio ad bona Sequeſtrati omnimode libera eſſe debet.

Decimoſexto: cum evenire poſſit, quod quæpiam intabulata & expoſt perſoluta aut fors plane falſa ſeu fabricata ſcripta debitorea in Tabulis exiſterent, proinde reſpectu talium ſcriptorum terminum 3. annorum & 18. ſeptimanarum in hunc finem præſentibus præfigimus, ut intra tale tempus (quod vigore §phi 6ti a dato præſentationis ad intabulandum & reſpective in caſu moroſæ enumerationis Taxæ a dato talis Taxæ perſolutionis currere debet) prima nempe intabulata & expoſt perſoluta adeoque fine caſu in Tabulis exiſtentia ſcripta debitorea denuo extabulentur, poſterioribus vero talis falſitas debite opponatur, & demonſtretur.

Quod utrumque itaque cuivis Poſſeſſori cujuspiam tabularis immobilis efficere eo magis incumbet, quo plus eidem, ſiquidem ei alioquin liberum eſt tabularum extractum omnium ſuper immobili intabulatorum onerum levare, & inſpicere, in eo poſitum eſſe debet, ut ad ſimile corpus ejusmodi jam perſoluta vel etiam tantum ſimulata debita ſine cauſa prænotata non maneant, & perinde ille fide ſua non periclitetur. In quem finem igitur idem quietantiam ſuper ejusmodi perſoluto tabulari paſſivo obtentam ad intabulandum exhiberi, per conſequens eam ad effectum extabulationis debiti prænotari curabit. Demum & quidem

Decimoſeptimo Sancimus, ut omnes impertitiones executionum in tabularia immobilia in futurum ſolummodo a Noſtro Regio Tribunali dependeant, & ideo ſimiles executionum impertitiones apud mentionatum Tribunal petendæ, ab hoc vero talium executionum Conceſſiones ante omnia Noſtro Tabularum Officio ad debitam prænotationem circumſtantialiter inſinuandæ parti autem talis Conceſſio non citius quam, usque dum ea de exſolutione taxæ pro ejusmodi tabulari prænotatione ſe debite legitimaverit, extradanda, & de cætero penes immiſſionem partis ita, prout hucusque uſitatum erat, impoſterum, donec Nos aliud non reſolverimus, procedendum eſt.

Præterea etiam commemoratum habere volumus, quod, licet Nos mediantibus decretis aulicis ad Noſtrum Gubernium ſub datis 11ma Octob. 1775. & 9na Aprilis 1776. emanatis conductionem ſeu arrendationem aliorum bonorum Officialibus in Noſtris Servitiis conſtitutis inhibuerimus, haec inhibitio Noſtra tamen nequaquam eo extendenda ſit, acſi Nos perinde interpretative hoſce Noſtros Officiales etiam ab intromiſſione in bona debitoris medio executionis acquirenda excluſos habere vellemus; Poſtremum

Decimooctavo: Nos etiam id, quod Taxarum Tabularium nomine exigendum eſt, praeſcripſimus, atque jubemus ſerio, ut ad mentem hujus Noſtrae Altiſſimae patentalis Ordinationis, utpote ad quam introducendam Nos ex Materna Cura & ſollicitudine pro communi horumce Regnorum ac Ducatuum bono commovebamur, omnes & ſinguli procedant.

Datum Leopoli die 4. Martii Anno 1780.

Henricus S. R. I. Comes de Auerſperg.

(L.S.)

Franciſcus Deſiderius Wenger.
Secretarius.

My &c.

Wszem w obec i każdemu z osobna Naszym wiernym Duchownego i Swieckiego Stanu Zwierzchnościom i Poddanym, tudzież wszystkim w powszechności iakieykolwiek bądź Godności, Stanu, i Kondycyi, Naszą Monarchyczną Łaskę, i wszelkie Dobro oświadczamy, ninieyszemi was owieszczaiąc, iż Nasza Monarchiczno-Macierzyńska ku kraiowi staranność do tego zawsze zmierza, ażeby pomyślność i wszelkie Dobro Naszych Galicyi i Lodomeryi dziedzicznych Królestw, tudzież Oświecimia i Zatorza Xięstw powiększała się, osobliwie zaś kraiowy i cudzoziemski kredyt iako pobudka do Commercium i rozkrzewienie pożytecznego na wszystkich ludzi rodzaie ściągaiącego się kursu Monety, iak naylepiey można, był rozszerzony, ten zaś nie inaczey ustanowiony być może, tylko mocą powszechnego ubespieczenia Summ danych, oraz łatwieyszą czyniącego sposobnością dla dania nowych potrzebuiącym.

Z tey więc okoliczności, ponieważ dotąd w Naszych wspomnionych dziedzicznych Królestwach i Xięstwach rozrzucone po tak wielu mieyscach Acta Ziemskie i Grodzkie z nader wielką znayduiące się wadą, i do zamierzonego Celu, doświadczaiąc części nie były dostatecznemi, iak nayłaskawiey postanowiliśmy, ażeby w zwyż wspomnionych Galicyi i Lodomeryi Królestwach dziedzicznych, tudzież Oświecimia i Zatorza Xięstwach powszechne Xięgi kraiowe, czyli Tabulæ Regiæ ku celu zamierzonemu, to iest dla ztwierdzenia, i rozszerszenia tak kraiowego iako i cudzoziemskiego Kredytu to iest Urząd zapisuiący do uszczęśliwienia tamecznych wiernych Poddanych Naszych był ustanowiony, i ten Naszemu Królewskiemu Trybunałowi był podległy.

Więc rozkazuiemy, ażeby w wzmiankowanym dopiero Królewskim Trybunale Naszym wszystkie In- lub Extabulacye żądane, i ieżeli nic przeszkadzać nie będzie pozwalane, tudzież wszystkie *Causæ Tabulares tanquam in ima Instantia* tamże wniesione, rozprawione, i rozsądzone były. stronie zaś uciążoney Rewizya do Naszey Naywyższey C. K. Sprawiedliwości Rady do Wiednia wolna być powinna; Z tey miary więc rozrządzamy, ażeby napotym, i to od dnia pierwszego Lipca Roku teraźnieyszego 1780 wszystkie przedtym w Aktach Ziemskich i Grodzkich poczynione zeznania, gdy o Zapis, z Dóbr wyzucie się, Hypoteki, lub inne zabespieczenia o Dobra Ziemskie rzecz będzie, lub co do Cessyi, albo Kwitowania z Kapitału na Ziemskich Dobrach umieszczonego, lub innego iakiego takowych Dobr ciężaru czynić się zwykło, iakie to są: Kontrakty i Tranzakcye, czyli Komplanacye, Donacye, Redonacye, Cessye, Retrocessye, Obligacye, Reformacye, Abrenuncyacye, Kwity, Dożywocia, niemniey Zapisy Funduszowe, Ewikcyonalne, Reempcyonalne, długow, Opiek, także wydziedziczenia, Porękoymie istotne, Plenipotencye specyalne tylko do Kontraktowania, i Kwitowania, Approbacye, Działy Intromissye, Aresztа, i Exekucye na Dobra Ziemskie, lub Summy na ich lokowane, Prezenty i Summ złożenie, tamże zapisywane, i intabulowane były.

Co się zaś tyczy innych czynności, żadnego *Jus reale circa bona terrestria* nie ściągaiących, iakie są: Manifestacye, Protestacye, ieżeli się te nie tyczą Dobr Ziemskich, Plenipotencye do Spraw Sądowych, Wizye, Obdukcie ran, Prezentowanie trupow, i bydląt zeznania położonych pozwow i Kommunikacyi; i inne tym podobne te mogą i na potym sposobem przed tym używanym, iako i dawniey działo się, być wpisywane.

Każdemu więc od dnia 1go Lipca wolno być ma, swego bespieczeństwa, i Pierwszości Prawa z iak nayściśleyszym zachowaniem tego, co, i iakim sposobem następuiącemi za Prawo dostateczniey postanowiliśmy, tamże poszukiwać. I lubo, iako iuż wyżey wspomniono do czynienia do-

tąd Zapiſow i Roboracyi przed Aktami oſobiſte ſtron ſtawienie ſię, odtąd zupełnie wolnemi bydź mogą, a zatym co ſię tyczy wſzelkich tych czynności, do których aż dotąd oſobiſtość *ad Acta* potrzebna była, ieżeli napotym beſpieczeńſtwo onychże przez zaintabulowanie czynić ſię będzie Inſtrumenta piſane ręką i pieczęcią Strony zeznawaiącey ztwierdzone, podane być maią, i zupełnie podług naſtępuiącego tu Rozporządzenia, a oſobliwie podług Artykułu 8go zachować ſię będzie należało.

Rozporządzamy zatym ninieyſzemi, a to:

Popierwſze: Iż nie wſzyſtkie w powſzechności nayduiące ſię w Kraiu Dobra nieruchome, lecz ſzczegulnie tylko te nieruchome Dobra Ziemſkie w Kraiowych Xięgach Tabularnych umieſzczone być maią, które w rozſądzeniu prawnym tamże Naſzemu Królewſkiemu Trybunałowi i 1ma albo 2da Inſtantia podlegaią. Przeto na ten koniec ninieyſzemi rozkazuiemy, ażeby napotym Zapiſy na rzeczone do piero dobra nieruchome ſzczegulnie u wſpomnionych Xiąg Kraiowych Tabularum Regiarum czynione od dnia pierwſzego Lipca — — poczynaiąc za ważne poczytane były, inne zaś tak zwane częściowe Zapiſy iako to na Młyny, Dziesięciny, i na tym podobne *partes integrantes* iakiego Państwa pozwalane być nie maią.

Nadewſzyſtko zaś to wyciąga ſię, ażeby dług zaciągaiący, in Tabulis Regiis Dobra ſwoie inonerować, chcący przyzwoicie własność Dobr pomienionych okazał, to ieſt: Dziſieyſi Dobr Dziedzice nieodwłocznie maią do Xiąg Kraiowych Tabularnych bydź zapiſani, napotym zaś nikomu inaczey własności prawne, lub pewnego Poſiadania Dobr nabywać nie będzie można, tylko drogą Xiąg Kraiowych Tabularum Regiarum czyli przez zaintabulowanie przyzwoitego Inſtrumentu, Reſygnacyi, Donacyi, lub Exdywizyi: Nakoniec tak iako Zapiſy na Dobra nieruchome, podobnież i Zapiſy na Kapitały na onychże lokowane u Xiąg Kraiowych Tabularnych ważnie uczynione być mogą. Dla tego więc ninieyſzemi k: każdego wiadomości i przyſzłemu zachowaniu poſtanawiamy, iż takie to ieſt: immediate na zaintabulowane *immobile* u Xiąg kraiowych poczynione Kapitałow Zapiſy, iako też i Activa na takowych zaintabulowanych Kapitałach podobnież *tabulariter* ubeſpieczone, mimo tego, iż przez taką intabulacią *Jus reale* nabywaią, także za nieruchome maią być poczytane; ztąd podobnież ſamo z ſiebie okazuie ſię, iż wſzyſtkie na Kapitały przyzwoicie zaintabulowane Summy dawane, tudzież Ceſſye, rownież iak by te ſame Kapitały, które na Dobra zaintabulowane dane ſą, w Xięgach Kraiowych Tabularnych ważnie zapiſane być maią.

Co ſię zaś ſciąga do nieruchomych Dobr części do Państwa iednego należących ie, dnakże do Inwentarza gruntowego reguluiących ſię, iako to; Pola, laſy, łąki i tym podobne, te żadnym ſpoſobem intabulowane być nie mogą, lecz Kredytor właściwym ſpoſobem do Jurisdykcyi tey, do którey Inwentarze gruntowe należą przyzwoycie udawać ſię, i tamże beſpieczeńſtwa ſwego ſzukać ma.

Chociaż rzeczone Jus reale tu w Kraiu tylko przez te *Inſtrumenta obligatoria*, któremi Zaſtawy inaczey nazwane Oppignoracye bywały czynione nabywało ſię, chcemi iednakże napotym wſzyſtkie intabulowane Inſtrumenta w których procz Generalney Hypotheki, i ſpecyalna ieſzcze zapiſana ieſt, które wſzyſtkie w naſtępuiącym §. 8. przepiſane Rekwizyta Tabularne w ſobie zawierać będą, ninieyſzemi, poty przy nim zoſtawić, poki za poprzedzonym podobnychże Rekwizytow wymagaiącym Kwitem, iako wypłacone, extabulowane nie będą. Niemniey wſzyſtkim, czyli Generalną czyli Specyalną Hypotekę w ſobie zawieraiącym Inſtrumentom, które dawniey w Aktach Ziemſkich i Grodzkich iakimkolwiek bądź ſpoſobem zabeſpieczone były, toż ſamo i napotym Prawo zoſtawuiemy, iednakże nie pierwey, poki aż nanowo w Xięgi Kraiowe przyzwoicie zaciągnione, i wpiſane nie będą.

Prze-

Przeto ninieyſzemi ieſzcze rozporządzamy, iż wſzyſcy Kredytorowie w powſzechności bądź Funduſzowi, klaſztorni, kościelni, ſzpitalni całych Zgromadzeń, lub tyiko poiedynczych Oſob, i iakiegokolwiek Stanu i Kondycyi na tych lub owych Szlacheckich Dobrach w tych Galicyi i Lodomeryi Kroleſtwach, tudzież w Oſwiecimſkim i Zatorſkim Xięſtwach iakowe w Aktach Grodzkich lub Ziemſkich za poprzedzaiącym zapiſem, Roboracyą, albo ſpoſobem Oblaty podaniem iuż dawniey zeznane, z iakiegokolwiek bądź tytułu i czynności wynikaiące Pretenſye, i Długi maiący, originalne Inſtrumenta czyli Inſkrypcye *in authentico* do ſwego Prawa ſłużące, a to Kraiowi w przeciągu Roku, zagraniczni zaś Kredytorowie w 18 miesiących od dnia pierwſzego Lipca Roku ninieyſyego poczyniąc bez żadney płacenia Taxy *ad effectum prænotationis* do nowych Xiąg Kraiowych Tabularnych podawać, a w dalſzym żądaniu zaintabulowania we wſzyſtkim podług Przepiſu ninieyſzego tym pewniey znać ſię maią, ile że po upłynionym przepiſanym terminie intabulacya naſtąpić miała, dla takich Prawo pierwſzeńſtwa w zwyż rzeczonych Aktach zabeſpieczone upadać ma.

Nareſzcie też napotym wynieſienia na Stany i Indygenaty, iako w innych dziedzicznych Kraiach Naſzych zachowywane, do Kraiowych Xiąg zaciągane być mogą.

Na któren to koniec iuż potrzebne uczyniliśmy Rozporządzenie, ażeby przy Xięgach Kraiowych Tabularnych oſobliwie Xięgi na Naſze C. Królewſkie do wynieſienia na Stan Inſtrumenta ſłużące znaydowały ſię.

Y lubo każdemu wolność zoſtaie iuż otrzymane Diplomata wynieſienia ſwego na Stan przed odzyſkaniem tychże Kroleſtw i Xięſtw, lub też inne do takowychże dowodow ſłużące Dokumenta, bez ubliżenia tymże Prawom w rownież wzwyż wyznaczonym czaſie, Roku, i reſpective 18 Mieſiącach bez zapłaty prænotować i intabulować kazać, lub nie kazać, z tym wſzyſtkim chcemy, ażeby ſię nikt odtąd godnością i Prerogatiwami: ſtopnia otrzymanego Szlachectwa nie zaſzczycał, któryby po zaſzłym odzyſkaniu zwyż wſpomnionych Kroleſtw i Xięſtw piſane Diploma takiego Szlachectwa Stopnia odebrawſzy przy wyliczeniu Taxi do Xiąg Kraiowych Tabularnych aktualnie nie zapiſał.

Powtore. Iako wartość nieruchomych dobr, i co tylko w prawnym rozſądzeniu pod tym Imieniem zawierać ſię może z Pańſkich Rachunkow, Kontraktów — kupnych, Działów, a nakoniec z Pańſkich Faſſyi łatwo okazana i odkryta być może, tak każda ſtrona względem beſpieczeńſtwa ſwey Summy i Hypoteki na nie zapiſaney ſama z ſiebie tym bardziey baczność mieć powinna, ile że każden ſam ſobie byłby przyczyną, gdyby z tych lub owych Dobr exekwowanych, albo przedanych pokazało ſię, iż tyle wynoſić nie mogą, ile zaciągnione na nich wymagaią Długi —

Potrzecie. Między Kredytorami, którzy na Dobrach Duchownych, a to funduſzowych, i Kredytorami temi którzy na dobrach do ſwieckich Oſob należących ſwego beſpieczeńſtwa ſzukaią, ninieyſzemi ta ſtanowi ſię roznica, iż pierwſi Summy takie pożyczone pod karą nieważności intabulować powinni, które to zaintabulowanie co do Dobr funduſzowych Duchownych tylko na dochodach, a nie na ſame własności onychże (ile że takowe funduſzowe Dobra z natury ſwoiey, oddalać ſię nie mogą) prawnie przeſtawać maią. Gdzie przeciwnie od woli drugich zależy rękodayne Summy pieniężne intabulować albo nie? z tym iednakże nayłaſkawſzym Rozkazem Naſzym, iż dawniey zaintabulowana Suma poprzedzaiącey takiey, która zaintabulowana nie będzie, pierwſzeńſtwo brać powinna. Nakoniec Kapitały funduſzowe bez poprzedzaiącego dozwolenia Rządów Naſzych Kraiowych ani pożyczane, ani wypłacane, a zatym bez onegoż ani intabulowane, ani extabulowane być nie powinny.

Poczwarte Chcemy ieszcze ninieyszemi daley postanowić, ażeby wszystkie na Dobrach zaintabulowaniu podległych lokowane Summy, i inne napotym zdarzaiące się odmiany razem z dokumentami, z ktorych swoy maią początek, iako to: Testamenta, Kontrakty, Intercyzy, Donacye, i tam daley w Protokoły dostatecznie zapisywane były, i nikt Prawa pierwszeństwa do rzeczy w bespieczeństwie zapisaney nie zyskiwał, ktoby nie był zaintabulowany, Przeto

Popiąte Wolność czynienia Zapisow nietylko nowym ale i dawnieyszym Kredytorom otwarta, iako iuż wyżey rzeczono, i co daley ieszcze nastąpić, ile że Dłużnik przeto, ieżeli iest wstanie wypłacenia większey pewności i łatwości zaciągnienia pieniędzy nabywa, ieżeli zaś wypłacenia niema sposobu, tyle przynaymniey zyskiwa, iż daley w długi wpadać nie będzie mogł.

Poszoste. Gdzie iednakże za Prawo ninieyszemi ustanowić chcemi, iż każda strona po odebranym intabulowania pozwoleniu o wciągnienie Instrumentów swoich w Xięgi Tabularne Kraiowe za wyliczeniem takowey Taxy tym prędzey starać się powinna, ile że przed wyliczeniem takowey Taxy nie tylko Instrument intabulowany być nie może, ale też takowa niedbała strona na ten czas, gdyby inna strona, która poźniey o zaintabulowania prosiła, iednakże w uiszczeniu Taxy ią poprzedziła swoie Pierwszeństwa Prawo mimo pierwey nastąpionego Præsentati utracać, i swoy Zapis nie od dnia podania, lecz od dnia wyliczoney Tabulacyiney Taxy, a zatym istotnie następować maiącey Intabulacyi (na któren koniec zawsze dzień wypłaconey Taxy ściśle zapisywać się powinien) zachowywać ma; ile że My dobrowolne strony opoznienie względem wyliczenia Taxy z powszechney Reguły, że każdy Kredytor pierwszeństwa Prawa w porządku Præsentati nabywa, ninieyszemi wyraźnie wyimuiemy, i tak iako tu wyżey wzmiankowaliśmy zachowano mieć chcemy.

Posiodme: Chociaż zaś tylko ci, którzy w tych Galicyi i Lodomeryi Krolestwach dziedzicznych, tudzież Oswiecimia i Zatorza Xięstwach indygenowani są in Regula do Kiąg Kraiowych Tabularnych należą, z tym wszystkim ninieyszemi z osobliwszey iednakże łaski dla utrzymywania i wsparcia powszechnego Kredytu *generaliter dispensando* takoweż *Beneficium* bespieczeństwa Xiąg kraiowych w powszechności pozwolić chcemy, ażeby każdy bądź Kraiowy, bądź Zagraniczny, i iakiegokolwiek bądź stanu, a zatym należący do Xiąg Kraiowych, albo nie, Prawo swoie na Dobrach Tabularnych pisane, przez zaintabulowanie ubespieczać mogł, ta zaś Xiąg Kraiowych Tabularnych zdatność, nie ściąga się do wszystkich przypadkow, lecz tylko się rozumie; że ona Kredytorowi bespieczeństwo Summy iego czyni; dla tego taż żadną miarą do innych Szlachcie Indygenom przynależących Praw nie rozciąga się.

Nadto nie iest koniecznie potrzeba, ażeby wszyscy Kredytorowie, lub Dłużnicy na zaintabulowanie zezwalali, lecz każdemu Kredytorowi wolno iest karty sobie na Summy dane i Dekreta tym sposobem iako w następuiącym §. 8. wyrażono iest, i nawet bez zezwolenia iego Wspołkredytora, lub Debitora, iako też w podobnym razie gdyby Kreditor Dług odpierać chciał, albo też nawet przeciwko Instrumentowi owemu co zarzucać miał, za wiedzą, pierwey sądową prenotować, gdzie iednak rownież i temu wolność zostaie w Kraiowe Xięgi swoie przeciwne dowody w przeciągu 3 lat i 18 tygodni od czasu tego kiedy zaintabulowanie przeciwney strony nastąpiło, intabulować, gdzie podobnież sądowa Sentencya tey okoliczności tycząca się lub ugoda dobrowolna rownież przyłączona być powinna, tak dalece, iż podobna bez zezwolenia Dłużnika zapisana rzecz dopiero po upłynieniu 3 lat i 18 tygodni, ieżeliby na ten czas zarzut strony przeciwney nie nastąpił u Xiąg Kraiowych Tabularnych za istotna

po-

poczytana, chybaby tym czaſem Dłużnik do długu ſię przyznał, lub Sentencya finalna prawna na ſtronę Kredytora ieſzcze przed upłynieniem 3 lat i 18 tygodni oznaczonego czaſu wypadła, i zaintabulowana była; ieżeli zaś zarzut ſtrony przeciwney w ſwoim czaſie naſtąpi, na ten czas *liquiditas* nie inaczey chybaby przez Sąd, lub gdyby Dłużnik od ſwoiego zarzutu odſtąpił; a to *in Tabulis* zaciągnione zoſtało, nabyta być może.

Ieżeli zapiſana Summa tym lub owym ſpoſobem *pro liquido* uznana będzie, takowa nabywa natychmiaſt Prawa pierwſzeńſtwa od czaſu pierwſzego zaintabulowania, nareſzcie każdemu Kredytorowi ktòren ſwoy Dług zaintabulowaniem ubeſpieczyć chce, będzie wielką pomocą, a podług Reguły §. 8. potrzeba przy Zapiſie długu na to mieć baczność, ażeby na końcu karty warunek Tabularny, czyli moc nato, iż taki Inſtrument może bydź zaintabulowany natychmiaſt był przyłączony.

Poſme: Co ſię ſciąga kart do wymagania długow, które mogą być intabulowane, iako też i wſzyſtkich innych inſtrumentow potrzeba ieſt napotym, ażeby

1mo. Przy każdym Zapiſie długow wraz z generalną ſpecyalna Hypoteka czyli zabeſpieczenie wyrażona, to ieſt Dobra nieruchome, czyli to część onych iako to Folwark, na których beſpieczeńſtwo zapiſuie ſię, wraz z przyczyną, z którey ten dług pochodzi wyraźnie wytknięta i okazana była.

2do. Moc tych pretenſyi intabulowania wyraźnie na końcu Inſtrumentu lub Skryptu każdego wytknięta być powinna.

3tio. Karta czyli Obligacya od dwoch Szlachty tuteyſzey ſwoy Indygenat maiących, iako Swiadkow wraz podpiſana, a potym w Piſmie takowego inſtrumentu wyraźnie obwarowano być ma, że ten podpis dwoch Swiadkow Im i ich Potomkom ſzkodzić żadnym ſpoſobem niema daley.

4to. Więkſza Prowizya iak po pięć od Sta podług Uniwerſału na 13 dniu Lipca 1776 Roku wynikłego, umowiona być nie powinna, ponieważ co do tego czwartego Rekwizytu ninieyſzemi wraz Naſzemu Urzędowi Xiąg Kraiowych Tabularnych rozkazuiemy, ażeby na fundamencie co do uſtanowienia Prowizyi wypadłego dopiero rzeczonego Uniwerſału i formaliow tamże w §. 9tym zawartych w Słowach *daley oſwiadczamy &c.* ażeby zachowano było, gdzie ieſt pozwolono, ażeby takze wſzyſtkie dawne w Grodach Mieſkich, Magiſtratach, i Dworſkich Inwentarzach dotąd zapiſywane, albo też inaczey Zapis iakiey nieruchomości zawieraiące Karty, mimo umowioney w nich wyżſzey Prowizyi do Intabulacyi zapiſane być mogły, podobnież o wſzyſtkich innych intabulować ſię mąiących Inſtrumentach, iako to Kwitach, Ceſſyach, Donacyach &c. rozumieć ſię ma, to ieſt; iż wraz z własnym podpiſem i z warunkiem oſtrzeżonym wolności intabulowania również od dwoch Indygenat maiących Swiadkow podpiſane być powinny procz tych zaś Rekwizytow, które wſzyſtkie Tabulacyine Inſtrumenta w ſobie zawierać powinny może właſciwa forma piſana zupełnie być zachowana.

Które więc pretenſye na karcie rzeczonemi Rekwizytami Tabulacyinemi opatrzoney gruntuią ſię, te mogą natychmiaſt do zaintabulowania być przyięte: Strony zaś względem in iako też i extabulowania, tak zachować ſię maią, ażeby Inſtrument przez ktòren in albo extabulacya żądana będzie, do Naſzego Królewſkiego Trybunału w Lwowie Naſzym ſtołecznym Mieście za podaniem Informacyi kategoryczney był podany, i na ten czas, gdyby, więcey Inſtrumentow, lub do potrzebney Legitimacyi ſtoſuiących ſię dokumentow potrzeba było, te porządnie pod Literami Alfabetycznemi ułożone wraz z ſciſłym dodatkiem daty, co do dnia i Roku, kiedy ſą czynione, przyłączone być powinny.

I lubośmy Naszemu Królewskiego Trybunału Prezesowi, lub w zatrudnieniu Onegoż mieysce Iego zastępuiącemu Præsentatum ad in- lub extabulandum podać się maiących Pism ninieyszemi zlecili, ażeby w owych dniach i godzinach kiedy się Sessye radne nie odprawuią, iako też pod czas Feryi, każdey stronie u Xiąg Kraiowych bespieczeństwo swoie szukaiącey łatwy sposob dany był, z tym wszystkim Prezes Królewskiego Trybunału, lub tegoż mieysce zastępuiący na in- lub extabulowanie nie inaczey tylko po uczynionym rozważaniu z Konsyliarzami wyznaczonemi, ieżeli żadna nie zachodzi wątpliwość, pozwolenie dać powinien, mocą Rezolucyi in formalibus *fiat intabulatio*, lub *intabuletur Decretum* die &c. ieżeliby zaś intabulacya *ob vitium visibile*, albo z innych przyczyn nie była pozwolona przyczyna w Rezolucyi *a tergo* Stronie oznaymiona być ma, ażeby taż defectus supplere, lub też dla odmowioney Intabulacyi przed wyższą Zwierzchnością żalić się mogła.

Na resztę przy pozwoleniu in- lub extabulacyi do uniknienia wszelkiego w tey mierze między Dłużnikiem i Kredytorem z krzywdą trzeciego wchodzić mogącego wyrozumienia i kollyzyi, natychmiast podanym do intabulowania pozwoleniu Dekretowany Libellus supplex z Trybunału do Xiąg Kraiowych Tabularnych Regiſtratora wraz z oryginalnym do intabulowania instrumentem do czynienia Intabulacyi przesłany, a zatym taż nie pierwey, aż po aktualnie uczynionym wciągnieniu w Xięgi Kraiowe Tabularne Stronie wydana bydź powinna, to zaś aktualne wciągnienie z Prænotacyą nie prędzey podług §. 6. aż po wyliczeniu Taxy od intabulowania wykonane być ma; I dla tego Krolewski Trybunał po pozwoloney Intabulacyi w iednymże czasie dla zupełnego taxy wypłacenia każdą stronę do Krolewskich Xiąg Kraiowych Tabularnych odsyłać ma.

Nadto chcemy ieszcze, ku nayściśleyszemu zachowaniu ninieyszemi iak nayłaskawiey rozporządzić, ażeby przy każdey wyż opisanym sposobem prosić się maiącey In- albo Extabulacyi, Adwokat pierwey zninieyszego Uniwersału Prawa examinowany, i przyzwoicie in Tabulis Regiis przysięgły, takie Instrumenta wirzchu, czyli na drugiey stronie temi słowy: *Porrexit* wraz z wyrażeniem Imienia swego, własną ręką podpisał, do takiey zaś In- lub Extabulacyi żadney na potym osobney Plenipotencyi (byle tey strony był wprzód iuż plenipotentem uczynionym) potrzeba nie będzie, przeto pozwalamy, ażeby staraiący się o mieysce Adwokata przy Xięgach Kraiowych Tabularnych, pierwey z tego Naszego Prawodawczego Uniwersału examinowani byli, i Przysięgę Urzędu tego wykonali.

Co do innych wszystkich na iakiey bez tych Rekwizytów daney, a zatym intabulować się niezdatney, albo niemogącey Obligacyi Extraktu, lub innego Instrumentu gruntuiących się Pretensyi, ieżeliby te *tabulariter* ubespieczone być chciały, powinno porządnie Libello actionali zapozwanie u Sądu właściwego wraz z Prozbą o zapis być uczynione, i toż zapozwanie Dłużnikowi do dania strony Iego Excepcyi, ieżeliby iaka była w przeciągu 14 dni a dato, w którym mogła być odebrana przez stronę powodową tym pewniey położone być powinno, ile że inaczey uczyniony Zapis sam z siebie moc tracić będzie.

Co się zaś nakoniec ściąga do tych długów, które teraz w Prawie zostaią, a Tabulariter zabespieczone być chcą, o zapisanie tych osobliwą drogą prosić potrzeba; z tym wszystkim samo z siebie wypływa, iż podobne zapisanie takowego do czasu w prawney pieni zostaiącego Długu mocą §. 7. Pierwszeństa Prawa ani Tabulacyinego bespieczeństwa pierwey zyskiwać nie może, póki wynikła Sądowa Sentencya *in Authentico ad Tabulas* odana, i tymże podobnież ingrossowana nie będzie; gdzie na ten czas Prawo Pierszeństwa od dnia Prenotacyi & respective prezentowania,

ie-

(ieżeli ſię tylko Strona przez ſpoznienie wyliczenia taxy vigore Art. 6ti z tego dobrodzieyſtwa ſama nie wyzuie) poczynać ſię ma, - A iako -

Podziewiąte: W wprowadzeniu Xiąg Kraiowych Tabularum Regiarum każdemu, ile tylko ſłuſzność i ſprawiedliwość dozwala, tamże przeciw wſzelkim wybiegom i zarzutom Iego Dłużnika zupełne beſpieczeńſtwo obmyſlić pryncypalnym ieſt Celem; tak też i Dłużnikowi przeciwko intabulowanemu Inſtrumentowi Dobrodzieyſtwa Prawa, iednakże do niego wyprobowanie, chociażby też o nim w Zapiſie wzmianki nie było, należeć, i tenże bez naymnieyſzey zwłoki za przypozwaniem od Kredytora ſwego Dłużnika temu, co Prawo za ſobą nieſie, podlegać ma.

Podzieſiąte: Z tegoż ſamego Powodu podobnież co do własności i długow, albo iuż teraz lokowanych, albo napotym na iakich dobrach lokować ſię maiących (które oſobliwie in Fidei Kommiſſyach, Senioratach, Ordynacyach, pobożnych Funduſzach, albo też na innych iakich z własności iſtoty ſwoiey bez oſobliwego pozwolenia odmianie nie podległych uſtanowionych gruntuią ſię) beſpieczeńſtwa iakiego, obmyslenie, ieſt potrzebne, to ieſt: tak zwanych Ordynatow, czyli Majoratow, iako też, albo iuż zoſtaiących, albo fundować ſię maiących Fidei Kommiſſow, Senioratow, i tym podobnych Inſtitutow, te w prawdzie mogą być fundowane, funduiący iednak dla tym większego upewnienia ſwego Zamiaru, obowiązany będzie o Naſze Naywyżſze zezwolenie pod nieważnością onego wprzod ſtarać ſię. Ze zaś to ubeſpieczenie do przyſzłych przypadkow ſciąga ſię.

Przeto co do tych Fidei Kommiſſow Senioratow i Ordynacyi, które ieżeli iuż podobno dawniey fundowane ſą, ninieyſzemi razem rozporządzamy, iż każdy ktokolwiek bądź, iakie poſiada, te w przeciągu iednego Roku, i ſześciu tygodni od dnia 1go Lipca tym pewniey do Xiąg Kraiowych Tabularnych intabulować powinien, ile że inaczey ſam ſzczegulnie potrzebną Sufficyencyą dla niego wyiąwſzy z Intraty wyzuty, na iego zaś mieyſce naybliżſzy naſtępować będzie.

Gdyby zaś po upłynionym takowym czaſie dłużey utaione Fidei Kommiſſeniorat, lub Ordynacya od kogo innego odkryte były, na ten czaś Donoſicielowi w nadgrodzie ſześciomieſiączna Dobr tych Intrata, należeć ma.

Też ſamo około Fundacyi potym na nieruchomych Dobrach co do Ich ubeſpieczenia uważać ſię ma, co ſię zaś pobożnych Funduſzow tyczy, iuż na nich lokowanych, takowych Intabulacya podobnież w przepiſanym czaſie Roku iednego i ſześciu tygodni naſtąpić ma.

Co gdyby z przyczyny Parocha lub Beneficianta Intratę z nich zbieraiącego zaniechane było, takowy nie całoroczną w prawdzie, lecz tylko pułroczną Intratę tracić, oney Donoſicielowi odſtąpić, powinnościom zaś fundacyi ze wſzyſtkim zadoſyć uczynić będzie winien.

Poiedenaſte: Dla większego zaś umocnienia poprzedzaiącego Rozrządzenia, nakazuiemy wſzyſtkim Zwierzchnościom, ażeby wſzelkie podobne, tak względem Dobr Ziemſkich, iako też na nich lokowanych Kapitałow zachodzące Dyſpozycye *ſive inter vivos, ſive mortis cauſa* Naſzemu Królewſkiemu Kraiowemu Tabularnemu Urzędowi natychmiaſt formą autentyczną kommunikowały, a to dla tego, ażeby to, co będzie potrzebnego w Xięgach na to umyślnie poſtanowiouych zapiſane być mogło. Daley

Podwunaſte: Co do inoneracyi tych lub owych Dobr zapobiegaiąc, ażeby co do podziału Dobr między Kredytorami zmarłego Subſtancyę zoſtawuiącego, a Kredytorami zadłużonego Dziedzica względem Pierwſzeńſtwa, żadney nie było ſprzeczki. Chcemy pierwſzym całego Roku czaſu od odebranego Dziedzictwa pozwolić do czynienia Intabulacyi na Dobrach zmarłego Dziedzica, po upłynieniu którego ſami ſobie opoznienie tego

przypisać będą winni; dla tym większego bespieczeństwa substancyi małoletnych, i innych Osob, które swoiemi Dobrami i maiętnościami rządzić nie mogą; chcemi, —

Potrzynaste: Wszystko to co w wynikłey pod datą 2go Maia Roku 1778 Konstitucyi Pupillarney, względem małoletnych pozostałych, i ich Opiekunow dostatecznie nayduie się, ninieyszemi mieć potwierdzone; ażeby zaś względem małoletnych Pupillow tychże Substancyi, i oney dochodow, Poddanych, także na Dobrach składanych Depozytow i ubespieczonych Pieniędzy przyzwoite bespieczeństwo opatrzone było; dla tego wszystkie Państwa, na których iaki Dług z wspomnionych dopiero zalega, sciągą onychże specyfikacyą naydaley w przeciągu Roku iednego, pod karą 100 Czerwonych Złotych (z których połowa Donosicielowi po upłynieniu terminu zgłaszaiącemu się należy) do Kraiowych Rządow do ubespieczenia Długu tego przysłać powinny będą, ażeby w tey mierze co iest potrzebnego czyniono.

Poczternaście: Ażeby względem pozostałych przez kilka lat Prowizyi, tak względem bespieczeństwa iako i Pierwszeństwa od Kapitałów w Xięgach Kraiowych zaintabulowanych trudności nie było, chcemy więc do uniknienia wszelkiey wątpliwości iak naysprawiedliwiey ustanowić, ażeby tym Prowizyom, ieżeliby Kredytor tey na Dłużniku, dłużey iak przez lat trzy dobrowolnie wzrastać dopuścił, tylko na trzy lata Pierwszeństwo należało, która do pryncypalney Summy ma być przyłączona; ieżeli zaś Kredytor przed wyiściem trzech lat o Prowyzyą prawnie dopominał się, a Exekucyi z swoiego mieysca dostać nie mogł, w tym razie Prowizye od więcey Lat zaległe przy swoim Pierwszeństwa Prawie utrzymuią się rownież z temi, które w trzech leciech narosły; gdzie przeciwnie Prowizya w trzech latach prawnie nie żądana, po wszystkich innych intabulowanych Summach i Prowizyach przez trzy lata od nich zaległych następować, po zapłaceniu iednakże znowuż podług porządku, tam gdzie Kapitał zaintabulowany będzie przechodzić ma, a potym zapłacona być powinna.

Popietnaste: Teraz do tego rozwiązania trudności przychodzi, ieżeli Zapis długu Intabulacyi podległo u Xiąg Kraiowych Tabularnych rownież do Smierci Dłużnika, albo za wzbudzonym Kredytorow zwołaniem id est Konkursem, albo za ustanowioną Prowentow Sekwestracyą uczyniony być może? w tey okoliczności trzy osobliwsze przypadki do uwagi przychodzą, to iest 1mo kiedy Dłużnik umiera, a żadnego Konkursu wznowionego nie masz. 2do kiedy *Concursus Creditorum* zapewne iuż wznowiony zostaie, i 3tio kiedy lubo nie konkurs, ale iednak Sekwestracya nakazana będzie, w takich przypadkach, iest zatym ta Nasza Naywyższa Wola iż w pierwszym razie Karta dłużna i po smierci Dłużnika wszelako intabulowana być może, poki Dziedzice Domini Tabulares zainhypotekowanych Dóbr zostaią, ieżeliby zaś panowania własność do trzeciego kogo przeniesiona była, samo z siebie więc wynika, iż żadna Intabulacya długu iakiego za przeniesieniem panowania iuż nie może być czyniona. Podobnież i w drugim przypadku, czyli to Kredytor iuż nie żyie, albo i żyie, Tabulacyiny Zapis iak prędko *Konkurs Kredytorow* przez zwyczayne zwołania Ogłoszenia, i publiczne Gazety istotnie nakazany będzie, a zatym Dobra Dłużnika obciążonego wszystkich Iego Kredytorow wspolnemi stanią się, żadnym sposobem przyięty i pozwolony być nie może, przeciwnie co do trzeciego przypadku, kiedy Sekwestracya przedsięwzięta, iednakże prawdziwa *Crida* nie ogłoszona będzie, na ten czas bez żadney roznicy czyli to Sekwestracya na naleganie iednego nawet Kredytora, iako to naprzykład z przyczyny zatrzymanych Kraiowych Danin, albo też na instancyą

wię-

więcey Kredytorow nakazana zostanie Intabulacya na Dobrach Sekwestrowanego zupełnie pozwolona być powinna.

Poszesnaste: Ponieważ zdarzyć się może, że zaintabulowane, a potym wypłacone, lub też zupełnie fałszywa iakie Skrypta dłużne *in Tabulis* naydować się będą, przeto z przyczyny rzeczonych dopiero Skryptow ninieyszemi na ten koniec postanawiamy czas lat trzech, i 18. tygodni, ażeby w tymże czasie, któren podług Art. 6. od daty prezentowania do Intabulacyi a osobliwie w przypadku spoznione i Taxy od daty wypłacenia oneyże Taxy rachować się ma, pierwsze, to iest: zaintabulowane, a potym wypłacone, a zatym bez przyczyny *in Tabulis* nayduiące się Skrypta dłużne znowuż extabulowane, ostatnim zaś takowe zmyslenie czyli Kompillacya przyzwoicie opponowana i wyprobowana była, o wykonanie czego każden Xięgom Kraiowym Tabularnym podległe Dobra nieruchome posiadaiący, tym pewniey starać się ma, ile że ponieważ zawsze każdemu wolno Extrakt czyli Wypis z Xiąg Tabularnych wszystkich na iego Dobrach nieruchomych zaintabulowanych lokowanych długow wyiąc, i w nich się rozpatrzyć, naywięcey o to starać się powinien, ażeby na takie Dobra nieruchome wypłacone iuż, albo tylko zmyślone długi bez przyczyny niesłusznie intabulowane nie zostawały, a zatym tenże tym więcey na swoim Kredycie nie szwankował, na któren koniec z Tabulacyinego *Passivum* odebrana zakwitowanie, oneż do Intabulacyi podać, a zatym dla uskutecznienia Extabulacyi długu prenotować czyli zapisać dać ma, daley i to;

Posiedemnaste: Stanowiemy, ażeby wszystkie na Dobra nieruchome Tabulacyine wychodzić maiące Exekucye napotym szczegulnie od Naszego Królewskiego Trybunału dependowały, i przeto takowe Exekucyi wyznaczenie od rzeczonego Trybunału żądane, o którym zezwoleniu Nasz Xięg Kraiowych Tabularnych Urząd dla zaintabulowania przyzwoitego pierwey od Trybunału zupełnie uwiadomiony, Stronie zaś toż zezwolenie nie pierwey, aż poki z wypłaconey Taxy Intabulacyiney legitimować się nie będzie, wydane, w reszcie zaś przy Immissyi strony, tak iako do tych czas był zwyczay, daley, poki się znać inaczey w tym punkcie nie będziem rezolwować, postępować będzie się należało.

Chcemy także tu, i otym ieszcze namienić, iż lubo mocą Naszych do Kraiowego Gubernium Naszego na dniu 11go Października 1775 i 9go Kwietnia 1776 Roku wydanych Dekretow arendowanie Dobr cudzych wszystkim w Naszey służbie zostaiącym Urzędnikom zabroniliśmy, Nasz iednakże ten Rozkaz żadną miarą tak rozumieć się niema, iakobysmy przeto takim tłumaczenia sposobem tymże Naszym Officyalistom także od Intromissyi za otrzymaną sądową Exekucyą do Dobr Dłużnika nabytą zagradzali drogę, nakoniec i

Posmnaste: Iaka się ma Taxa odbierać w Urzędzie Xiąg Kraiowych Tabularnych przepisaliśmy, i ninieyszemi surowo rozkazuiemy, ażeby podług Naywyższego Rozporządzenia Naszego Uniwersałem ninieyszym ogłoszonego, do którego Nasza Monarchiczno Macierzyńska Staranność o powszechne Dobro Naszych Króleftw i Xięstw Nam było powodem każden się zachował.

Dan w naszym stołecznym Mieście Lwowie dnia 4. Marca Roku 1780.

(L. S.)

Henryk S. P. R. Hrabia de Auersperg.

Franciszek Dezyderyusz Wenger.
Sekretarz.

ORDO TAXARUM

Cæsareo Regiarum Tabularum Galicienſium.

	Fl.	Kr.
Inſtrumentalis taxa ab omnibus, & ſingulis ad Tabulas venientibus inſtrumentis, ſententiis, mandatis, ſive plenipotentiis, contractibus, quietationibus, privilegiis, diſpenſationibus, relationibus &c. a quavis phyllera	1	..
Ingroſſationis taxa ab omnibus inſtrumentis a quavis phyllera.	..	15
Prænotationis taxa a quovis inſtrumento	..	30
Pro copia vidimata a quavis phyllera	..	30
Pro copia ſimplici a quavis phyllera	..	15
Pro extractu tabulari a quavis Summa	..	$7\frac{1}{2}$
Pro atteſtato tabulari	3	..
Pro impoſitione inventarii ad intabulandum infra 10000 Fl.	1	..
a 10000 usque ad 30000	2	..
a 30000 usque ad 50000	3	..
a 50000 usque ad 100000	4	..
a 100000	5	..
A contractibus empti venditi, permutationibus, ſponſalitiis contractibus, obligationibus, fundationibus, donationibus inter vivos, cautionis inſtrumentis, ceſſione bonorum, legatis, & donationibus mortis cauſa a quovis 1000 Fl. Rh.	1	..
A tabulari hæreditaria intromiſſione		
infra 10000 Fl.	6	..
a 10000 usque ad 30000	10	..
a 30000 usque ad 50000	15	..
a 50000 usque ad 70000	20	..
a 70000 usque ad 100000	30	..
ultra 100000	40	..
Ab arrenda & contractibus locati conducti a quanto primi ann a 1000 Fl. Rh.	1	..
Pro extabulatione inſtrumenti medietas taxæ ingroſſationis		
A depoſitis pecuniis apud depoſitionem à 1000 Fl.	1	..
apud levationem à 1000 Fl,	1	..
A depoſito in ſcriptis apud depoſitionem	..	30
apud levationem	..	30
NB. *Quod ſi emptor venditori in partem pretii activa tabularia cedat, aut ſi venditor emptori tabularia onera tradat, & hac ratione ejusmodi traditi creditores jus tabulare acquiſiverint, ſic abinde taxa prout ſuperius de obligationibus, & ceſſionibus dictum eſt, perſolvenda eſt.*		

PORZĄDEK TAX

Cesarsko Król. Urzędu Tabularnego.

	Zł. Ryń.	Kr.
Instrumentalna Taxa, od wszystkich i każdego do Tabularnego Urzędu przychodzących Instrumentów, sentencyi to iest sądowych Wyrokow Rozkazow czyli Mandatów, albo Plenipotencyi Kontraktow, Kwitow, Przywileiow, uwolnienia, Relacyi &c. od każdego Arkusza	1	..
Od wpisania taxy od wszystkich Instrumentow od każdego Arkusza	..	15
Taxa Prenotacyina od każdego Instrumentu	..	30
Za Kopią Authentyczną, to iest widymowaną, od każdego Arkusza	..	30
Za Kopią prostą od każdego Arkusza	..	15
Za Wypis czyli Extrakt Tabularny od każdey Summy	..	$7\frac{1}{2}$
Za świadectwo Tabularne	3	..
Od podania Inwentarza, do Intabulowania gdzie niżey iak 10000 Zł.	1	..
od 10000 aż do 30000 Zł.	2	..
od 30000 aż do 50000 Zł.	3	..
od 50000 aż do 100000	5	..
Od Kontraktow Przedażnych, Przemian, Ślubnych, zaciągaiących, Obligacyi, Fundacyi, Donacyi między żyiącemi, zaręczaiących Instrumentow, ustąpienia czyli Cessyi Dobr Legacyi, i darowizn przy śmierci od każdego 1000 Zł. Ryńskich	1	..
Od Tabularnego w wiązania czyli Intromissyi do Dziedzictwa niżey 10000 Zł.	6	..
od 10000 aż do 30000	10	..
od 30000 aż do 50000	15	..
od 50000 aż do 70000	20	..
od 70000 aż do 100000	30	..
wyżey nad 100000	40	..
Od Arendy i Kontraktu *locati Conducti* od kwoty 1go Roku od 1000 Zł. Ryńsk.	1	..
Za Extabulacyą Instrumentu połowa Taxy płacona bydź ma iak za Ingrossacyą	..	..
Od złożonych pieniędzy w składowym Tabularnym Urzędzie od 1000 Złot.	1	..
Przy podniesieniu onychże od 1000 Złot.	1	..
Od Składu w Skryptach w składowym Tabularnym Urzędzie	..	30
Przy odbieraniu onychże	..	30
NB. *Gdyby zaś kupuiący przedaiącemu na część szacunku, swoie Summy czyli activa Tabularia ustępował, albo gdyby przedaiący kupuiącemu Tabularne swoie długi przekazywał i z tey przyczyny tacy przekazani Kredztorowie prawo Tabularne nabyli, w tym razie Taxa (iako wyżey o Obligacyach i Cessyach rzeczono iest) płacona bydź ma.*		

III.

AVERTISSEMENT.

Daß die Zeitung unter dem Titel Courier de l' Europe wieder erlaubt seye.

Nachdeme Ihro Kaiserl. Königl. Apostol. Majestät die unter dem Titl. Courier de l'Europe bekannte Zeitung in Allerhöchst dero Erblanden wieder zu erlauben geruhet haben: So wird diese höchste Bewilligung zu jedermanns Wissenschaft andurch bekannt gemacht.

Lemberg den 7ten April 1780.

UWIADOMIENIE.

Ze Gazety pod Titulem Courier de l'Europe są pozwolone.

GDy Ich Cesarsko-Król. Apostolskiemu Majestatowi Gazet pod Tytułem *Courier de l' Europe* znowu do swoich dziedzicznych Kraiow wprowadzania iak naylaskawiey pozwolić upodobało się, przeto o tym naywiższym Zezwoleniu ku wszystkich wiadomości ninieysze czyni się obwieszczenie.

W Lwowie dnia 7go Kwietnia 1780.

IV.

Patent.

Die Zurückruffung der galizischen Emigranten betreffend.

Wir ꝛc.

Entbiethen allen und jeden Unseren getreuen Unterthanen, was Würden, Standes, Amts und Wesens die immer seyn mögen, Unsere Kais. Königl. Gnade, und alles Gute, und geben euch hiemit gnädigst zu vernehmen: wasmassen Wir auf erhaltene Nachricht, daß mehrere Unserer Unterthanen, welche aus Galizien in auswärtige Staaten emigriret sind, diesen ihren unüberlegten Schritt nunmehro bereuen, und ungestraft zurückkehren zu können wünschen, einen Generalpardon auf sechs Monate von unten gesezten Dato zu rechnen, oder bis den lezten Oktober des 1780sten Jahres im ganzen Lande kundmachen zu lassen gnädigst beschlossen haben.

Wir erklären und beordern dahero gnädigst, daß den diesländigen Emigranten, welche aus Furcht der Strafe annoch unter fremder Bothmässigkeit zurück gehalten werden, wenn sie in der oben festgesetzten Zeitfrist wieder in das Land zurückkehren, und sich bei ihrer Obrigkeit melden werden, sonst aber sich ausser der Emigration keines Verbrechens schuldig gemacht haben, alle in den Emigrationspatenten ausgesetzte leibliche Strafe nachgesehen seyn und bleiben sollen.

Hieran geschiehet Unser gnädigster Wille und Meinung.

Gegeben in Unserer Königl. Hauptstadt Lemberg den 30ten Monatstag April 1780.

Heinrich des H. R. R. Graf von Auersperg.

(L. S.)

Antonius Widmann.
Secretarius.

UNI-

UNIWERSAŁ.

Powrotu tych, którzy z Króleſtw Galicyi i Lodomeryi emigrowali tyczący ſię.

MY &c.

Wſzem w obec i każdemu z oſobna Nam wiernym Poddanym, iakiegokolwiek bądź Stanu, Godności i Kondycyi, Naſzą Ceſarſko-Krolewſką Łaſkę i wſzelkie oſwiaczaiąc Dobro ninieyſzemi iako nayłaſkawiey poznać daiemy: iako, po zaſzley do Nas wiadomości, iż wielka część Naſzych poddanych z Galicyi do innych cudzych Państw zbiegłych, tego ſwoiego nieuważnego poſtępku żałuie, i nazad bezkarnie powrocic ſobie życzy, Generalny Pardon na ſześć Miesięcy od Datum niżey wyrażonego rachuiąc, czyli do oſtatniego dnia Października 1780go Roku po całym Kraiu ogłoſić iak nayłaſkawiey poſtanowiliśmy.

Przeto iak nayłaſkawiey Wolę Naſzą tłumaczemy i poſtanowiamy, ażeby tuteyſzym Emigrantom, którzy obawiaiąc ſię kary dotychczas pod obcym Panowaniem zatrzymuią ſię, ieżeli w wyż rzeczonym czaſu przeciągu do Kraiu nazad powrocą, u ſwoiey Zwierzchności ſię nadgłoſza, a prócz Emigracyi innego żadnego przeſtępſtwa winnemi nie będą, wſzyſtkie w Uniwerſale o Emigracyi wypadłym poſtanowione cieleſne kary darowane i odpuſzczone były.

W czym dopełnia ſię Naſz nayłaſkawſzy Zamiar i Wola.

Dan w Naſzym ſtołecznym Królewſkim Mieście Lwowie dnia 30go Miesiąca Kwietnia 1780.

Henryk S. P. R. Hrabia de Auerſperg.

(L.S.)

Antoni Widmann.
Sekretarz.

V.

Conſtitutio cridæ

ſeu Potioritatis pro ſingulis cujuscunque Conditionis, Vaſallis in Regnis Noſtris hæreditariis Galiciæ & Lodomeriæ exiſtentibus per Regium Noſtrum Tribunal obſervanda.

Nos &c.

Cujuscunque Dignitatis, Conditionis ac Status Regnorum Noſtrorum hæreditariorum Galiciæ & Lodomeriæ Incolis atque Subditis Gratiam Cæſareo-Regiam impertimur, ſeriamque hiſce mentem, volûntatemque Noſtram declaramus. Perpenſis legibus Patriæ de Caſibus potioritatis ſeu Cridæ latis, ſpectata praxi tum circa pertractandum Potioritatis Proceſſum, tum quoad Jura & Prioritatem Creditorum dignoſcenda, tum etiam quoad ipſam ſatisfactionem, & ſolutionem Creditoribus præſtandam huc adusque uſitata, obſervatoque eo, quod partim modus hunc Proceſſum gerendi, cum introducta in Regio Noſtro Tribunali nova judicandi Methodo non conveniat, partim etiam hactenus nulla certa regula Debitoris Bona æſtimandi, Creditoresque ipſos juxta eorum prioritatem collocandi habeatur, inſuper etiam quod hucusque inter Hypothecas ſpeciales Bonum aliquod ſpecificum

efficientes, & inter Generales ſingula in genere Debitoris Bona reſpicientes, Hypothecas non ſufficiens diſtinctio fuerit, quod ſi Bona Debitoris nunquam diſtraherentur Creditoribus non exiguum præjudicium oriretur, litesque in infinitum protenderentur, ad evitandam impoſterum omnem in Caſibus Cridæ ſeu potioritatis difficultatem, & ad arcendum omne a Vaſallis Noſtris Detrimentum, expreſſam hac in materia legem ſancire, & claram diſtinctamque tum Proceſſum ipſum Cridæ ſeu Potioritatis inſtituendi & pertractandi Jura & prioritatem Creditorum dijudicandi, hosque debito ordine collocandi ſeu claſſificandi, & demum iisdem ſecundum vires Maſſæ & Bona ipſa Debitoris æſtimandi Methodum præſcribere decrevimus, ſequentem in modum.

Articulus primus.

De modo Proceſſum Cridæ ſeu Potioritatis inſtituendi, & pertractandi.

1mo. Benigne quidem admittimus, ut quilibet Debitor ad ſatisfaciendum licet ſuis Creditoribus pronus, attamen ſingulos ære parato ſolvendi incapax Bona ſua Potioritati ſubjicere, & ſpontaneam oblationem Bonorum facere poſſit.

Quia tamen non raro debitores ſpontanea hac Bonorum ſuorum oblatione perſonalem executionem a ſe avertere volentes, vel creditoribus ſuis partem ſuæ ſubſtantiæ celant, vel tum primo, cum eorum ſubſtantia perſolvendis ſingulorum Creditorum prætenſionibus jam non amplius par eſt, ſpontanee Bona ſua offerant, aut hæredes & ſucceſſores poſt Teſtatoris fata nimium tarde a ſubſtantia poſt teſtatorem & anteceſſorem ſuum relicta receſſum inſinuant, volumus, ut

2do. Spontanea ejusmodi oblatio per Regium Noſtrum Tribunal non acceptetur, niſi debitor Bona ſua offerens adhuc ſolvendo ſit, bona ſua in tempore & quidem ante motum ſibi cridæ aut potioritatis Proceſſum creditoribus judicialiter offerat, omnium ſuorum creditorum, uti e converſo etiam totius ſuæ ſubſtantiæ activæ tam in mobilibus, quam immobilibus, aut etiam in ſummis conſtitutæ fidelem, exactam neceſſariisque Documentis comprobatam conſignationem exhibeat, & deſuper coram Regio Noſtro Tribunali, aut alia ſua competenti Inſtantia juramentum præſtet, ſe nil in fraudem Creditorum quocunque demum modo alienaſſe, aut reticuiſſe, atque hæc cum adimpletis præfatis requiſitis facta ſpontanea Bonorum oblatio Debitorem ab executione perſonali liberabit, quoad ejus Bona oblata vero eo modo procedetur, quemadmodum inferius circa ſubſtantiam Cridæ aut potioritatis Proceſſui ſubjectum procedi mandatur.

Quod ſi autèm Debitor ſuperius memorata requiſita non adimpleverit, ulteriori oblationi Bonorum locus non erit, ſed Creditoribus debitorem ſuum etiam perſonali executione impetere licebit.

Quod Hæredes aut Succeſſores concernit, qui a ſubſtantia Teſtatoris vel Anteceſſoris ſui ob debita eidem inhærentia aut alia ex cauſa recedere volunt, cum

3tio relictæ a defunctis Anteceſſoribus aut Teſtatoribus ſubſtantiæ mox poſt horum fata, ne quid exinde ſurripi poſſit, a proximo Judicio Nobilium obſigillari, Succeſſoribus legitimis ante horum declarationem judicialem extradi non debeant, Succeſſores ad ſubſtantiam relictam ſeu ex teſtamento ſeu ab inteſtato jus quodpiam habentes tenebuntur a die ſcientiæ legalis, videlicet a die, quo mors defuncti Poſſeſſoris Noſtro Regio Tribu-

bunali, vel per Noſtrum circulare aut diſtrictuale Officium vel per Judicium Nobilium innotuit, intra ſpatium trium Menſium (ſi hi Succeſſores in Regno Noſtro Galiciæ aut Lodomeriæ præſentes ſunt) ſecus vero (ſi extra dicta regna verſantur) intra ſpatium ſex Menſium coram Regio Tribunali Noſtro in ſcripto libello ſe declarare, utrum relictam ſubſtantiam adeundi, an vero ab eadem prorſus abſtinendi ſeu recedendi eis ſit animus. Si igitur

4to ſe pro aditione ſubſtantiæ relictæ declarant, in eodem libello ab iisdem indicari oportebit, an cum, an vero ſine Inventario ſubſtantiam Anteceſſoris ſibi tradi deſiderent. In primo caſu, dum nimirum Succeſſores ſubſtantiam relictam nonniſi prævio Inventario judiciali ſe adire velle indicant, ſuper univerſa tam ſub ſigillo judiciali hærente, quam etiam ſuper non obſigillata ſubſtantia legale exactum & fide dignum Inventarium a Judicio Nobilium, ſub cujus jurisdictione Teſtator vel Anteceſſor fatis ceſſit, & Bona vel immobilia vel mobilia reliquit, conficiendum, Regioque Tribunali Noſtro transmittendum erit, in quo Inventario non modo univerſa activa, videlicet Bona immobilia in vero & genuino pretio, mobilia, pretioſa, ſuppellex, res cujuscunque ſpeciei ad defuncti ſubſtantiam pertinentes cum congruo ſingulorum valore, Summæ Capitales, ſeu ſortes elocatæ cum prætendendis de præterito Proviſionibus, Chyrographa ſeu Documenta obligatoria, atque æs paratum in ſubſtantia Defuncti repertum, verum etiam ipſa paſſiva a Defuncto debita ad Normam in Articulo 2do Ordinationis Noſtræ Pupillaris de 2da Maii Anni 1778 præſcriptam exacte configuari, & ſpecifice enumerari debebunt. Mox poſt confectum & ſubſcriptione ſigilloque configuantium corroboratum ejusmodi judiciale Inventarium autem

5to Subſtantia relicta Succeſſori aus Hæredi eandem cum Inventario adeunti prævia Reſigillatione judiciali a Regio Noſtro Tribunali extradetur, ſalvo Jure Creditorum & Legatariorum Defuncti utendi beneficio ſeparationis Bonorum, quod beneficium tamen ab iisdem intra Annum & ſex Hebdomadas interponendum erit, ſalvaque ſecuritate, ne per ſucceſſorem ex immobilibus quidpiam intra hoc temporis intervallum ſine Creditorum conſenſu alienetur. Hujus legalis Inventarii is demum erit effectus, quod Succeſſor aut Hæres ſubſtantiam relictam cum judiciali Inventario adiens Creditoribus ſui Anteceſſoris ultra vires ſubſtantiæ relictæ non obligetur, nec ad plus eisdem ſolvendum teneatur, quam quod reipſa per ejusmodi judiciale Inventarium in Maſſa aut hæreditate Anteceſſoris inventum, eique per Judicium traditum fuit. Quod ſi vero

6to. Succeſſores Jus ad ſubſtantiam relictam habentes in prædefinito termino ſe declarant, ſe eandem ſine judiciali Inventario adire velle, eisque ſubſtantia defuncti absque judiciali conſcriptione & Inventario tradita fuerit, ii cunctis & ſingulis Creditoribus Defuncti Jura prætenſionesque ſuas ſeu citius ſeu ſerius inſinuaturis ex integro & ex aſſe ſatisfacere, omniaque debita ſubſtantiam Anteceſſoris quantumvis etiam ſuperantia ex proprio ære perſolvere obſtricti erunt, nec iisdem poſt lapſum jam declarationi ſuper adeunda repudiandave ſubſtantia prædefinitum terminum a ſubſtantia aut hæreditate ſine legali Inventario audita amplius ulla ex cauſa recedere, eandemve repudiare licebit. Si autem

7mo in præſcripto trium vel ſex Menſium tempore Succeſſores aut Hæredes nec pro aditione nec pro repudiatione ſe declaraverint, pro recedentibus ſeu repudiantibus ſubſtantiam & hæreditatem relictam habebuntur, nil ominus tamen illis in caſu, quo juſta ex cauſa intra prædefinitum tempus ad adeundam vel repudiandam ſubſtantiam ſe declarare nequirent facultatem benigne concedimus de juſtis his impedimentis & cauſis ſufficienter docendi, & a Nobis prorogationem ſtatuti termini ſuplicandi.

Cæterum, cum primum Debitor ſpontanee Bona ſua obtulerit, vel vero Succeſſor, aut Hæres ab obærata Anteceſſoris ſubſtantia abſtinuerit, vel etiam Debitores complures contra Debitorem ſuum concurrerint, volumus ut

8vo non tantum omnes Creditores in genere, omnesque illi, qui quacunque demum de cauſa ex ſubſtantia ſui Debitoris quidpiam prætendere putant, ope Edictalium tam publice affigendorum, quam etiam per officia circularia aliasque inferiores inſtantias in toto Regno Noſtro Galliciæ & Lodomeriæ publicandorum ſub ſpatio ſex Menſium a tempore quatuor hebdomadarum, intra quas literæ edictales in toto regno commode divulgari poſſunt, computandorum ad docendas, liquidandasque prætenſiones ſuas & ad eruendum ſtatum paſſivum ſubſtantiæ ſub pœna ammittendæ prioritatis adcitentur, verum ut quoque

9no ad computandas vires ſubſtantiæ & ad indagandum ejus ſtatum activum ſub eodem termino etiam omnes illi convocentur, qui quocunque demum titulo huic Maſſæ quidpiam debent, & ut cum his Debitoribus ſuper horum debitis, quemadmodum cum creditoribus ſuper iſtorum creditis liquidatio judicialis peragatur. Ad præcavendum tamen omnibus & ſingulis colluſionibus, quæ inter cridarium inter Teſtatoris Anteceſſorisve Succeſſores; & inter horum Debitores vel etiam Creditores obtingere poſſent, decernimus.

10mo ne poſt cridam jam actu promulgatam cridario aut Succeſſoribus a Debitoribus Maſſæ amplius quidpiam ſolvatur, & e converſo quoque ne poſt divulgatam Cridam Creditoribus ſine ſcitu & conſenſu judicii ex Maſſa Cridarii aut defuncti Anteceſſoris quidpiam pendatur, Quod ſi horum ſtatutorum alterutri contravendum fuerit, in priori contraventionis caſu debitor cum cridario aut cum Succeſſoribus defuncti Anteceſſoris colludens & poſt promulgatam cridam debitum ſuum vel illi vel his perſolvens quantum per colluſionem ſolutum non obſtante hac ſolutione inſuper etiam ipſi Maſſæ adeoque reipſa interato ſolvere tenebitur. In altero autem caſu, ſi poſt publicatam cridam cuipiam Creditori inſcio Judice ex Maſſa quidpiam ſolutum fuerit, ejusmodi Creditor non modo quantum per colluſionem perceptum ad Maſſam reſtituere, verum etiam tantundem in pœnam colluſionis ſuperaddere, atque adeo effective duplum ad Maſſam reſpective reſtituere & ſolvere obligabitur.

Quod ſi vero Creditor ejusmodi ſolutionem ex Maſſa per colluſionem obtinens in ſtatu ſolvendi non eſſet, is, qui ſine conſenſu Judicii hanc ſummam ex Maſſa cridaria ſolvit, loco Creditoris ſolutioni imparis Maſſam cridariam idcirco indemnem reddet. Quapropter

11mo. Officiis circularibus aliisque inferioribus Inſtantiis, quibus Publicatio Edictalium committitur, hiſce mandamus, ut non tantum absque mora literas edictales ſibi transmiſſas in ſuo Circulo ſive Diſtrictu publicari, & de publicatis reverſales levari curent, verum etiam ut receptas has reverſales inſtantiæ Proceſſum Cridæ aut Potioritatis pertractanti in fidem factæ publicationis quantocius ſubmittant. Cum vero finis Proceſſus Cridæ ſit, ut ſi Debitor Creditoribus ſuis parato ære ſatisfacere nequit, aut vero Creditores Bona ſui Debitoris in ſolutum acceptare nolunt ejusmodi Bona prævia æſtimatione ſub haſta per Auctionem vendantur, ideo conſtituimus porro,

12mo ut ſtatim cum ipſa convocatione Creditorum & Debitorum Maſſæ una etiam futura ſubhaſtatio Bonorum per omnes Circulos ſub eodem in §pho 8vo ſupramemorato termino promulgetur, Commiſſarii quoque ex competenti Judicio Nobilium videlicet ex Judice Nobilium & ex duobus Nobilibus in eodem Diſtrictu poſſeſſionatis & impartialibus ſeu non intereſſatis, (quibus neceſſariæ itineris expenſæ & diurna aut ex ipſis Maſſæ

pe-

pecuniis, aut erga primo primam Maſſæ Hypothecam prænumerandæ erunt) cum jurato geometra fundos dismenſuraturo ad æſtimanda Bona Debitoris deputandi nomine tenus Edictalibus inſerantur, & dies ipſa ſubhaſtationis & auctionis Bonorum determinetur. Deputatis demum ad Bona Debitoris hiſce mox dictis Commiſſariis.

13tio. Sequeſter unus aut plures pro exigentia ſitus & amplitudinis Bonorum erga cautionem ſive realem ſive fidejuſſoriam, & erga remunerationem pro tempore Adminiſtrationis vel a Creditoribus vel a Regio Tribunali definiendam conſtituatur, & in bonum concurſui expoſitum ſecundum Inventarium a Commiſſariis ad æſtimandam deputatis in fundo conſcribendum introducatur, ſubditisque & œconomis Boni ſequeſtrandi qua officioſe inſtitutus Adminiſtrator præſentetur. Etſi vero huic Sequeſtro liberum erit, adinventa neceſſitate œconomos aliaque ad œconomiam meliorem reddendam immutare, tenebitur is tamen ante quamlibet œconomorum aut majorem œconomiæ immutationem Regio Tribunali referere, ejusque Reſolutionem deſuper omnino asclerandam præſtolari. Non minus quoque

14to Bonum Adminiſtrationi ſuæ commiſſum pro utilitate Creditorum fideliter adminiſtrare, quovis menſe Regio Tribunali exactam conſignationem pecuniarum ſubmittere, & in fine Adminiſtrationis ſuæ de eadem rationes reddere, a Regii Tribunalis Noſtri autem arbitrio pendebit, ex collecta intermedio tempore per ſequeſtrum pecunia Creditoribus notoria prioritate gaudentibus ſive Proviſionem, ſive ad rationem ipſius Capitalis ſeu ſortis quidpiam erga eorum Apochas a Sequeſtro cum ſuo finali calculo producendas ad ſolvendum aſſignare. Liberum tamen erit

15to ipſis Creditoribus ſubjectum pro Sequeſtro in Bona inſtituendum ſeligere, quapropter ſuper hoc conſtituendo a Regio Tribunali ſeu Inſtantia, coram qua Proceſſus Cridæ pertractatur, percipiendi erunt, ne tamen illius inſtitutio proteletur, hic mox ab iisdem in prima eorundem pro reſolvenda Crida exhibita petitione proponendas, ſi vero in eodem ſeligendo Creditores diſcrepant, a Regio Tribunali Noſtro denominandus erit. Illico autem poſt conſtitutum ſequeſtrum

16to. Debitori ejusmodi non modo omnis adminiſtratio Bonorum ſuorum ſerio inhibebitur, ſed & quivis ſedulo cavebit, ne poſt promulgatum Cridæ ſeu potioritatis Proceſſum cum Debitore cridario intuitu Bonorum concurſui expoſitorum qualemcumque Contractum ineat. Ne vero viceverſa etiam Debitori nimis praecociter Bonorum ſuorum Adminiſtratio adimatur, Regium Tribunal Noſtrum, coram quo Proceſſus Cridae aut Potioritatis tractabitur, cridam nonniſi tum demum promulgabit, cum ſufficienter probatum fuerit, Debitorem concurrentibus Creditoribus alio modo ſatisfacere non poſſe, quapropter

17mo. Regium Noſtrum Tribunal Creditorum contra Debitorem ſuum judicialiter concurrentium querelam ante omnia primum Debitori ſub certo termino communicabit, promulgationem cridae vero, inſtitutionem Sequeſtri, & alia conſecutiva non antea diſponet, niſi dum vel Debitor ad communicatum querelam in termino praefixo reſpondere neglexerit, vel vero ex ejusdem reſponſione fundate erutum fuerit, ipſum Creditoribus ſuis ſolvendis omnino parem non eſſe. Et a tali Decreto cridae, ſeu potioritatis Proceſſu

18vo nulla quidem erit appellandi facultas, ne tamen ipſe Debitor Maſſaque concurſui expoſita per decurſum Proceſſus Cridae ſeu potioritatis neceſſaria defenſione deſtituatur, volumus,

19no ut Debitori cridario illico poſt expeditas edictales curator ad lites ad tuenda ejus & Maſſae jura ex officio conſtituatur, ipſique neceſſariae ad defenſionem expenſae ex Maſſa ſequeſtrata praenumerentur. Et quia demum non raro Proceſſus Cridae etiam per id protrahitur, ſi, dum

de communi quodam negotio Bonum ſimultaneum Creditorum concernente agitur, quivis Creditorum ad gerendum hoc cummune negotium diverſo advocato utatur, eapropter ſancimus,

2omo ut Creditores concurrentes ſibi pro re nata duos vel ad ſummum tres communes Advocatos non quidem ad liquidandas eorum prætenſiones, quia ad has in Judicio inſinuandas & ad liquidum deducendas cuilibet Creditorum ſpeciali & proprio Advocato uti licebit, ſed ad gerendam eorundem communem cauſam, & ad negotia plures Creditores junctim vel omnes univerſim concernentia, atque ad procurandum eorum commune Bonum judicialiter & tempeſtive ſeligant, ſi vero in iis eligendis diſſentirent, ut his Creditoribus duo vel tres Advocati communes erga determinandam circa finem cridæ Proceſſus, & exſolvendam eisdem ex Maſſa ſequeſtrata ſuo ordine inferius præſcribendo remunerationem ex Officio aſſignentur, nullique Creditorum indulgeatur, alio quopiam Advocato uti, niſi ſolummodo ad inſinuandam, liquidandamque prætenſionem ſuam, aut ob particularem & fundatam quampiam rationem, ob quam ejus interſit, ſpecialis Advocati operam adhibere: Dum vero prædiſpoſitis his præliminaribus ad ipſum Cridæ, ſeu potioritatis proceſſum devenitur,

21mo a quolibet Creditore, quantocius id fieri poterit, clarus, & diſtinctus liquidatorius libellus, in quo tam quantitas debiti capitalis, quam retentarum proviſionum exprimenda erit, Regio Tribunali in duplo, & cum neceſſariis documentis in originalibus, aut in copiis authenticis exhiberi, & in tergo hujus libelli ad quam claſſem prioritatis hic creditor ſecundum cynoſuram mox inferius in Articulo 2do præfigendam collocari deſideret, nominatim exprimi debebit, inſuperque etiam, ſi liquiditas prætenſionis ejus per teſtes evincenda foret, teſtes una provocandi, & articuli poſitionales adnectendi erunt. Exhibitus hic libellus liquidatorius

22do. Quantumvis etiam ſex menſium Terminus ad convocationem, & liquidationem Creditorum præfixus adhucdum elapſus non eſſet, Curatori ad lites ad excipiendum ſub ſpatio 14. dierum communicabitur, & ſi is quoque illiquitatem ejusmodi prætenſionis teſtibus probare vellet, per ipſum quoque in exceptione documentis originalibus, aut in copia authentica allegatis inſtruenda, & in duplo exhibenda, teſtes provocandi, & interrogatoria adnectenda, teſtes vero ex una, & altera parte provocati ſuſpenſa replica, & duplica, ſed durante nihilominus reliquorum Creditorum liquidatione ſub pœna præcluſi ad certum terminum adcitandi, & audiendi, ac his auditis liquidatio ipſa prævia porro replica, & duplica ad rotulum uſque perducenda erit; Quod ſi vero Curator ad lites liquiditatem, & prioritatem prætenſionis ſimpliciter agnoſci poſſe credat, nulla diſtincta, & ſeparata acceptione opus erit, ſed ſufficiet ad minuenda acta ipſum libellum liquidatorium ſibi communicatum ab eodem cum inſcriptione ſolum ſimplici a tergo: *quod prætenſio intus liquidata, ipſaque prioritas prætenſa pro liquida agnoſcatur*, judici communicanti intra præfixum 14. dierum terminum redhibere. Cavebunt autem tam Advocati partium, quam Curator ad lites ſollicite, & ſub pœna pecuniaria, alias ab ipſis ex proprio luenda, ne terminum aliquem ipſis a judicio proceſſum Cridæ pertractante præfixum in præjudicium Creditorum, aut Debitoris ſilentio præterlabi permittant. Quod ſi demum

23tio. Unus, alterve Creditorum prætenſioni alterius Creditoris quidpiam opponendum cenſeret, poterit is quidem Libellum liquidatorium ejusmodi Creditoris ſibi communicari petere, tenebitur tamen contra hunc ſibi communicatum libellum exceptionem, ſi quam obmovendam habet, intra 14. dies a die communicati libelli præciſis omnibus dilationibus ſub pœna præcluſi exhibere, ubi demum hæc exceptio ſeu proteſtatio Creditori proteſtato ad replicandum, & replica proteſtanti Creditori ad duplicam

cam ſub iisdem terminis itidem præciſa omni dilatione, & ſub pœna quoque præcluſi communicabitur, & perceptis, ſi neceſſitas exigat, etiam reliquis creditoribus, aut in caſu controverſiæ liquiditatis crediti percepto etiam ipſo Debitore ad Rotulum ſeparatum procedetur. Inrotulatio Actorum ipſa.

24to. Tam ventilatæ ejusmodi proteſtationis, quam & reliquarum liquidationum jam peractarum præfixa ad illam die, & adcitatis ſingulis ad eam ſpectantibus expediatur, & licet una alterave parte non comparente ex Officio conficiatur, liquidationes vero ob intervenientia forte impedimenta nondum finitæ interim ſeponantur. Confecto jam rotulo Regium Noſtrum Tribunal

25to. Ex gremio ſuo commiſſionem in competenti numero ad minimum quatuor Conſiliariorum, & Præſidis conſiſtentem deputabit, quæ diebus ad ordinarias Seſſiones conſiliis non deſtinatis conſidebit, liquidationes jam inrotulatas ad dijudicandum aſſumet, & ſuper liquiditate, prioritateque jurium cognoſcet; Erit autem huic commiſſioni peracta intermedio tempore bonorum Debitoris æſtimatio pro directione per Regium Tribunal communicanda, & tam liquiditas, quam prioritas prætenſionis ab eadem indubia reperta in ſententia nomine Regii Noſtri Tribunalis ferenda ſimpliciter agnoſcenda, ſecus vero Debitor ipſe abſolvendus. Quodſi vero

26to. Prætenſa prioritas quidem fundata, attamen liquiditas ipſa prætenſionis ita dubia eſſet, ut nec juramento ſuppletorio circa claſſificatoriam evinci poſſet, Creditori prioritas ſui juris in ſententia claſſificatoria quidem præſalvenda, nilominus tamen eidem ad evincendam liquiditatem ipſam productio meliorum probationum ſub ſpatio ſex hebdomadarum, & ſub pœna præcluſi, atque ammittendæ præſalvatæ prioritatis injungenda, lapſo vero hoc termino, probationibusque melioribus allatis, atque Curatori ad lites denuo communicatis, & confecto Rotulo Regii Tribunalis nomine ſententia finalis ferenda erit. Quantumvis autem

27mo. Debitor plura bona Creditorum prætenſionibus obnoxia poſſideret, nonniſi tamen unica feratur ſententia claſſificatoria. & quidem in hac non commiſceantur Hypothecæ ſpeciales, ſed omnino ad partem Dominii, aut ad bonum quodvis ſpecificum non alii, quam ſolum illi Creditores, qui præciſe in illa parte Dominii, vel in illo bono ſpecifico Hypothecam ſpecialem ſibi præcautam habent, juxta prioritatem jurium ſuorum aſſigtur, & collocentur ita, ut quodvis bonum in ſpecie cum ſuis Creditoribus in eo ſpecialem hypothecam habentibus, & ad hoc bonum aſſignatis ſuo ordine ſententiæ inſeratur. Ejusmodi ſententia claſſificatoria adcitatis prævie Debitore, & Creditoribus publicata

28vo ulteriori illationi, aut declarationi locus non dabitur, niſi interea aliquis Creditorum, qui terminum ad liquidandum præfixum neglexit, reſtitutionem in integrum impetraſſet, vel vero notorius error ſine ulterioribus ſcriptis facile tollendus irrepſiſſet, ubi poſteriores Creditores adcitabuntur, ipſisque declaratio ſententiæ intimabitur. Quodſi vero Creditorum quispiam publicata ſententia claſſificatoria ſe gravatum eſſe ſentiret, liberum eidem erit

29no. Recurſum ab illa interponere, hicque indiſtinctim admittetur, dummodo recurrens hunc intra 14. dies a die publicatæ ſententiæ coram judice, a quo lata ſententia fuit, inſinuet, & intra alios 14. dies, adeoque univerſim in termino 4. hebdomadarum a die publicatæ ſententiæ claſſificatoriæ ſub pœna deſerti recurſus gravatorialem libellum exhibeat, ſportulasque pro reviſionibus ſancitas ad Regii Tribunalis taxarum officium deponat. Hic autem recurſus

3mo non ſuſpenſivum, ſed ſolummodo devolutivum effectum habebit, poteritque proinde ad decretam ſubhaſtationem Bonorum vel vero ad

eorundem distributionem inter Creditores procedi, dummodo una prospiciatur, ne Creditori fortasse recurrenti, si ejus gravaminibus deferretur, præjudicium fiat.

Sancita jam hac processum cridæ, seu potioritatis pertractandi methodo sequitur.

Articulus secundus.

De cognitione prioritatis prætensionum per Creditores in processu cridæ seu potioritatis liquidatarum, collocationeque aut classificatione earundem.

Si Creditorem quispiam generalem, & specialem hypothecam sibi a Debitore præcautam habet, specialis solum, in quantum ipsum scriptum, vel Chyrographus ad acta proprii Districtus oblatus, & intabulatus, vel roboratus aut recognitus est, in classificando attendenda erit, generalis vero reliquis Creditoribus specialem hypothecam legaliter oblatam, roboratam, aut recognitam habentibus imposterum non præjudicabit, proinde si specialis hypotheca ejusmodi Creditorum, non sufficiat, casusque cridæ, seu potioritatis nascatur, Creditor præter specialem insuper etiam generalem hypothecam sibi inscriptam habens super speciali solummodo sua hypotheca, etiamsi hæc eidem ex asse solvendo non sufficiat, classificabitur, cum residua autem sua prætensione ex inscripta sibi speciali hypotheca persolvi non valente post omnes creditores aliis specialibus hypothecis gaudentes in suplementum collocabitur.

Quodsi vero Creditor specialem simul, & generalem hypothecam sibi inscriptam habens, & specialem, qua gaudet, hypothecam, solutioni suæ ex integro non sufficere videns ex generali sua hypotheca adhuc specialem aliam, & diversam in reliquis Debitoris sui bonis obtinere desiderat, incumbet ipsi prætensionem suam ad aliud bonum Debitoris speciale in generali hypotheca implicite contentum salvo jure Creditorum ad illud jam antea intabulatorum, & assecuratorum intabulari curare, & cum distincta expressione: quod hæc ejus prætensio hoc vel illud specificum Debitoris bonum afficere debeat, ad Tabulas publicas insinuare, ubi is demum in bono specifico Debitoris sibi ex generali hypotheca recenter selecto prioritatem a die impetratæ Intabulationis obtinebit.

Creditor vero ille, qui generali solum hypotheca provisus est, eam tamen modo mox præmisso super bonum aliquod Debitoris specificum intabulari, & extendi non finit, nullam præ cæteris creditoribus speciali hypotheca munitis, quantumvis etiam ejus oblatuatio suæ generalis hypothecæ in actis proprii Districtus prior esset, prioritatem prætendere poterit, neque etiam, si Debitor ante institutum cridæ processum bona quædam vendidit, horum bonorum emptores ex ratione suæ generalis hypothecæ impetere valebit, sed simpliciter post omnes hypothecarios speciales in sententia classificatoria collocabitur. Ad damnum igitur a creditoribus de præterito assecuratis in tempore avertendum præsenti lege Nostra per expressum sancimus: ut Creditores in Regno Galiciæ & Lodomeriæ præsentes ejusmodi hypotheca generali a Debitore sibi insripta provisi, & quibus specialis sua hypotheca non sufficit, intra annum unum a die hujus latæ legis, extra Regnum vero absentes intra annum unum, & medium præfata oblatuatione, seu intabulatione super bono aliquo Debitoris specifico sibi tempestive prospiciant.

Quodsi igitur hæc oblatuatio, seu intabulatio intra terminum præfixum secuta fuerit, juris oblatuati, seu intabulati prioritas a die prioris

ob-

oblatuationis, roborationis, aut recognitionis ante præsentem legem latam in proprio Distrietu factæ computabitur. Si autem duo, vel plures Creditores ante legem hanc latam scripta sua uno eodemque die oblatuari, aut roborari feciſſent, aut recognoviſſent, prioritatis eorum a dato scripti oblati, roborati, seu recogniti computanda erit.

His jam de generali, & speciali hypotheca universim sancitis statuimus in specie, ut Creditores contra Debitorem judicialiter concurrentes peracta prætensionum suarum liquidatione in sententia classificatoria sequenti ordine collocentur, & quidem

Ad Classem primam.

1mo. Effective adhuc, & in natura existentes in massa pecuniæ contributionales, aut ad cassam Legionum Nostrarum militarium, aut ad Ærarium Nostrum pertinentes, item pecuniæ teloniales de mercibus adhuc in natura existentibus Ærario Nostro nondum persolutæ indistinctim sive de persolvendis Teloniis Cridario fides habita, sive vero Telonium forte ob defraudationem Ærarii Nostri, & propter celationem mercium nondum persolutum sit, quæ tamen pecuniæ telonio Ærarii Nostri debitæ præcipue ex venditione mercium harum in massa adhuc in natura existentium solvendæ erunt.

2do. Omnes ii, qui in rebus apud massam adhuc in natura existentibus proprietatem habent, videlicet jus Dominii vindicantes, fidei commissarii, deponentes, commodantes, & oppignorantes, item pecuniæ titulo mandati creditœ, & pretiosa per testamentum aliquod ab Antecessoribus, ut apud familiam permaneant, relictæ, dummodo pecunia erga pignus credita ad massam Cridarii deponatur, & commodatum depositum, pretiosa, vel pecunia titulo mandati concredita adhuc in massa in natura reperiatur.

3tio. Pupilli sub curatella Debitoris, vel Patris cridarii existentes, & bona sua vel mobilia, vel immobilia in massa adhuc in specie reperibilia repetentes.

4to. Uxor cum rebus marito extra dotem importatis, & legitimo modo non dimissis, nec resignatis itidem adhuc in massa existentibus.

5to. Pecuniæ fideicommissariæ in natura existentes, vel etiam jam consumptæ in Bonis tamen radicatæ, vel speciali hypotheca provisæ, non tamen illae, quae speciali hypotheca non minutae, vel quae per Debitorem erga aliam minus securam hypothecam elocatae sunt.

6to. Demum illi, qui debitori merces non habita fide de pretio tradiderunt, easque in natura existentes ex massa repetunt, ubi tamen ad cognoscendum, quod fides de pretio re ipsa habita non sit, repetens cum liquidatione sua simul probare tenebitur, se merces has intra 8 dies a die factae traditionis repetiisse, & de illico sibi non restitutis conquestum fuisse, secus enim contra repetentem erit praesumptio, quod fidem de pretio habuerit, & is prioritatem hujus classis primae prorsus amittet.

Ad Classem secundam.

Collocandae erunt

1mo erogatae in funeralia necessariae expensae una cum sumptibus luctus.

2do. Expensae cridae, & remunerationes Advocatorum tam creditoribus, quam debitori durante crida serventium praevia nihilominus moderatione, quod si autem hi Advocati pro praeterito ante cridam remune-

rationem aliquam praetendendam habent, haec ad hanc Claſſem non collocabitur.

3tio. Summaria pro medicamentis pro uno anno debita, remuneratio medicorum, ſeu chyrurgorum pro uno itidem anno ante cridam retenta.

4to. Merces domeſticis vel pro pecunia, vel pro victu, amictu & pecunia ſervientibus, & vel in majori vel in minori ſervitio domeſtico conſtitutis usque ad tempus cridae, & ademptae debitori adminiſtrationis reſtans, tenebitur tamen cridarius a tempore cridae, & amiſſae Bonorum ſuorum adminiſtrationis ſuis domeſticis mercedem aut victum, & amictum tempore ipſius cridae currentem ex pecuniis ſuae propriae alimentationis perſolvere.

5to. Actu jam perceptae per Regios Noſtros Tributorum Exactores, vel Regios Caſſarum Noſtrarum Officiales, & ab iisdem in proprios uſus converſae pecuniae, ſeu ad contributiones tam dominicales, quam ruſticales, in quantum cridarius ad has, vel ex ſuo, vel ex ſuorum facto obligatur, ſeu ad Caſſam Legionum Noſtrarum militarium, ſeu ad Telonia, ſeu quocunqe modo ad Ærarium Noſtrum Regium pertinentes, item reſtantia Ærario Noſtro Telonia ex mercibus jam non amplius in natura exſtantibus, & hae quidem omnes aerariales pecuniae tale jus praelationis habebunt, ut ante omnes ſubſequentium Creditorum praetenſiones ex vendendis rebus mobilibus cridarii, & ex reliqua ejusdem non tabulari ſubſtantia perſolvi debeant, in quantum videlicet ſubſtantia mobiliaris cridarii ad eas perſolvendas ſufficit, de reſiduo vero, quod in rebus mobilibus ad ſatisfaciendum Ærario Noſtro deeſt, inferius in tertia Claſſe diſponetur.

6to. Fundationes per Anteceſſorem debitoris ſtabilatae, ſeu Summae reemptionales per eundem ſecundum Regulam a Lege determinatam inſcriptae, ad has Summas fundationales, aut reemptionales tamen pecuniae ad erigendam fundationem creditae non numerabuntur.

7mo. Retentae pro tribus annis decimae in quantum videlicet in termino ad liquidandum praefixo infinuatae eſſent, etiamſi jus illas percipiendi in continuo ſolummodo quatuor annorum uſu fundetur, & alii quoque Eccleſiaſtici, aut Saeculares perpetui cenſus, & Canones Emphiteutici itidem per triennium retenti.

8vo. Sorores debitoris non edotatæ cum ſua dote eisdem prævie ſecundum legem patriam a proportione fundi concurſui ſubjecti non attentis debitis a debitore recenter contractis ex officio conſtituenda.

9no. Omnes debitores paterni oblatuatione, aut roboratione de lege præſcripta modo præmiſſo proviſi, & quorum oblatuatio aut roboratio antiqua priusquam a cæteris hypothecariis ſpecialibus in actis proprii Diſtrictus facta eſt.

10mo. Alimentationis Summa cuidam per Debitoris Anteceſſorem aſſecurata pro tribus annis de præterito, alimenta enim ultra triennium retenta, & ſpeciali hypotheca non præmunita, quemadmodum etiam illa, quæ ab ipſo debitore, & non ab ejus Anteceſſore alicui aſſignata, & aſſecurata ſunt, ad hanc Claſſem non pertinebunt, & demum

11mo omnes illi, qui pecunias vel cum permiſſu competentis Inſtantiæ, vel vero ſine hoc attamen probata utili in ipſum bonum verſione ad conſervandum bonum cridæ expoſitum mutuas dederunt.

Ad Claſſem tertiam.

Ponendi erunt

1mo. Omnes Creditores Tabulares ſpeciales, ſeu vero illi, qui ſibi modoſuperius expoſito intra terminum præſcriptum oblatuatione, aut roboratione proſpexerunt, juxta prioritatem ſuæ oblatuationis primitivæ, uti

non

non minus illi, qui denominato prævie bono executioni obnoxio mandata executiva ad illud jam obtinuerunt, item ii, qui ſententiam pro ſe habent, eamque in futurum ad Tabulas exhibebunt, vel vero qui pro præterito pœnalitates decretis adjudicatas, & in ſublationem proceſſus e contraventionibus provenientes liquidandas habent, & hoc debitis actis inſinuarunt, vel de non adimpleto decreto manifeſtarunt, præterea quoque omnes illi, qui rem aliquam judicialiter condixerunt, in re nimirum condicta.

2do. Legatarii, & Fideicommiſſarii ſingulares, qui quidem a teſtatore ſpecialem hypothecam ſibi aſſignatam non habent, in tempore tamen legali, id eſt præſentes in Galicia intra ſex, abſentes vero intra duodecim menſes a die aditæ per Succeſſores ſubſtantiæ, prætenſiones ſuas coram Tabulis ſuper bono aliquo ſpecifico inſinuarunt, aut oblatuarunt, ubi illi etiam reliquis Creditoribus Succeſſoris, qui ante ipſos prætenſiones ſuas intabulari fecerunt, in hæreditatis ſubſtantia mobili, aut immobili præferuntur; quod ſi vero ipſis legatariis, aut fideicommiſſariis hypotheca ſpecialis per debitorem aſſignata fuiſſet, vel vero eadem non aſſignata ipſi intra ſuperius præfixum terminum prætenſiones, & legata ſua coram actis competentibus non oblatuarunt, tunc in primo caſu debito hypothecæ ſuæ ordine alioquin collocabuntur, in altero vero caſu prioritatem in hac Claſſe plane amittent.

3tio. Pecunia Venditori pro Bono empto ab emptore debita, & reſtans, licet ſpecialis hypotheca præcauta non ſit, dummodo contractus empti, & venditi, ſeu ita nuncupata donatio intra annum, & ſex hebdomadas coram actis competentibus oblatuata, roborata, aut recognita ſit, uti non minus etiam pretium locanti ex contractu locati conducti debitum in mobilibus videlicet durante crida in domo locata reperibilibus.

4to. Proviſiones Creditorum hypothecariorum ſpecialium, qui modo ſupraſcripto oblatuatione, aut roboratione quoad Summas capitales ſibi proſpexerunt, pro tribus annis ante promulgatam cridam, vel ante obtentam executionem retentæ, ulteriusque currentes, & quidem illico in loco ipſo, ubi ipſa Capitalia collocabuntur, non vero ulterius de præterito reſtantes niſi Creditor tribus vel pluribus annis ante cridam de rettentis ſibi proviſionibus judicialiter conqueſtus fuiſſet, quo in caſu etiam proviſiones ab ejusmodi Summa capitali pro tribus annis ante ipſam querellam judicialem reſtantes cum proviſionibus ulterius currentibus, in quantum hæ ex bonis executis interea perceptae non eſſent, hoc loco collocabuntur.

5to. Omnes illæ Ærario Noſtro debitæ pecuniæ, de quibus ſupra in Claſſe 2da §. 5to dictum fuit, quæ videlicet Ærario Noſtro ex ſubſtantia mobiliari Cridarii integraliter ſolvi non potuerunt, ſiquidem hoc ex ejus mobilibus integraliter perſolvi non valens, ærariale rafiduum poſt omnes alias ſpeciali hypotheca, & tabulari ſecuritate gaudentes prætenſiones in hac Claſſe tertia collocabitur, ſecus vero, ſi ejusmodi jam conſumptæ contributionales, militares, teloniales, & ærariales Summæ ad Tabulas oblatuatæ eſſent, in hac Claſſe tertia locum ſibi competentem inter alia debita hypothecaria ſecundum ordinem prioritatis per oblatuationem obtentæ ſortientur.

Ad Claſſem quartam.

1mo. Collocabitur uxor cum dote marito realiter importata, actis competentibus non aſſecurata, intereaque temporis ſibi non reſtituta, ſub dote autem ea, quæ uxori ſeparatim donata fuerunt, vel vero ejusdem ſuſtentatio vidualis comprehendenda non erit.

2do. Contrados, ſeu Inſcriptio reformatoria, aut ſimplicis debiti coram actis competentibus non oblatuata, nec roborata, nec recognita in

Summa doti importatæ æquivalente, Contrados tamen seu ejusmodi Inscriptio reformatoria, aut simplicis debiti debito modo oblatuata, roborata, aut recognita ad tertiam Classem hypothecariorum specialium referetur, ibique locum suum obtinet, nisi doceri fortasse possit, Debitorem jam tempore factæ Inscriptionis tantum, quantum uxori suæ pro contradote inscripserat, in suis facultatibus non habuisse.

3tio. Legata ad pias causas speciali hypotheca non provisa, & in termino superius præfixo coram competentibus actis non insinuata, ad quæ deportanda debitor per Antecessorem suum obligatus fuit, non autem ea, quae ipsemet inscripsit, haec enim, si suo loco, & ordine oblatuata, aut roborata non fuerint, ultimo loco ponentur.

4to. Consumpta depositа, commodata, & pecunia titulo mandati percepta, ac jam erogata.

5to. Pecuniæ ex Cambio debitæ exceptis Cambiis siccis.

6to. Fiscus ex proprio Contractu cum Debitore inito debite non oblatuato, nec roborato, nisi in locum alicujus tertii successerit, cujus jure fruetur.

7mo. Ecclesiarum pecuniæ per earundem Præpositum aut Patronum ex Cassa Ecclesiæ levatæ, & specialiter non inscriptae.

8vo. Pupilli cum suis Summis in natura in Massa non existentibus, quibus specialis hypotheca non inscripta, eaque modo supra memorato legalisata non est.

9no. Advocati. Procuratores, Medici, Chyrurgi, & ejusmodi Mercedem sibi ultra annum unum retentam prætendentes.

10mo. Creditores, qui prætensiones coram actis alieni Districtus oblatuari vel roborari fecerunt, suaque jura petendi modo superius praescripto in termino praefixo ad acta competentia non transtulerunt.

11mo. Illi Creditores, qui pecunias absque provisione crediderunt, & demum.

12mo. Ii, qui ad prosequenda studia vel ad aggrediendum iter necessarium cum approbatione eorum, quibus studia vel iter ingrediens subest, pecunias mutuo dederunt. Ad extremum tandem collocandi erunt.

Ad Classem quintam.

Universim omnes Creditores Chyrographarii simpliciter tales, uti etiam illi prætensiones suas oblatuari, aut roborari plane non fecerunt.

Item Summæ extra processum cridæ seu potioritatis in litis expensas erogatæ; ac cuipiam debitæ, & demum etiam.

Provisiones a Summis capitalibus specialiter, debiteque hypothecatis restantes, exceptis tamen iis, quæ superius in Classe 3. §. 4to jam recensitæ, & suo ordine collocatae sunt, & etiam provisiones, quae ex Chyrographis adhuc debentur.

Atque haec universa debita chyrographaria, si post persolutas jam omnes anteriorum quatuor Classium praetensiones Massa eorundem integrali solutioni sufficit, ex asse & in totum solvantur, si vero ex Massa iisdem in integrum satisfieri nequit, sine ulla reflexione ad prioritatem dati & temporis in Chyrographo appositi habenda ex residua Massae substantia secundum partem quotientem solvantur, seu singulis pro certa aliqua Rata tam viribus Massae, quam praetensioni ipsius Crediti commensurata satisfiat.

Quod si vero debitoris Massa adeo solutioni par sit, ut in ea, omnibus omnino Creditoribus etiam chyrographariis ex integro solutis, adhuc aes aliquod residuum paratumque permaneat, ad hoc residuum admittantur cumprimis reliqui creditores, qui forte praefixum ad liquidandum terminum neglexerunt, attamen eo ordine, quo ipsos alias secundum prioritatem

eo-

eorundem collocari oportuiſſet, & non niſi prævie præcedente prætenſionum ſuarum liquidatione. Tandem poſt Creditores chyrographarios.

Etiam Regius Fiſcus, ſi hic ex cauſa mulctæ ſeu pœnæ pecuniariæ fortaſſe adverſus debitorem prætenſionem habet, eamque debito tempore inſinuavit, & liquidavit, collocetur, atque ſi maſſa ſufficit, ſolvatur.

Quod ſi vero accidat, quod, poſtquam etiam creditoribus, qui terminum liquidandi neglexerunt, aut etiam fortaſſe prætenſionibus pœnalibus Regii Fiſci ex integro ſatisfactum fuerit, in maſſa Debitoris porro aliquid remaneat, tunc id, quod eatenus remanet, Debitori legaliter reſtituendum erit, ea lege, ut nemini Creditorum amplius liceat coram eo Judicio, in quo crida pertractata fuit, novam ſuper Maſſa ſeu ſubſtantia Debitoris excuſſa condictionem facere.

Cæterum, cum non raro quoque Debitor præter bona terreſtria, quæ Regio Noſtro Tribunali ſubſunt, etiam fundos civicos poſſideat, ex quibus omnino creditores præcipue illi, qui tam ſuper bono terreſtri quam ſuper fundo ejusmodi civico ſpecialem hypothecam inſcriptam habent, eo modo uti ex bonis terreſtribus Jurisdictioni Regii Noſtri Tribunalis ſubjectis debitam ipſis ſatisfactionem urgere poſſunt, ne ſuo tempore tum quoad claſſificationem, tum quoad ſolutionem ejusmodi creditorum aliqua difficultas oriatur, præſentibus per expreſſum declaramus.

Creditoribus ejusmodi tam in bono terreſtri, quam etiam in fundo civico ſpecialem hypothecam habentibus liberum quidem eſſe prætenſionem ſuam utrinque aſſecuratam tam in foro Regii Tribunalis, quam etiam in foro civitatenſi, ſi videlicet etiam in iſto proceſſus cridæ, ſeu potioritatis ortus eſt, liquidare, quod ſi tamen proceſſus cridæ citius apud Regium Tribunal quam apud Magiſtratum civitatis aut viceverſa finitur, ab illo foro coram quo proceſſus cridæ prius terminatur, ejusmodi Creditor ſine reflexione ad alteram Jurisdictionem, coram qua proceſſus cridæ contra debitorem adhuc finitus non eſt, cum integra ſua prætenſione in quantum fundus ſufficit, collocabitur, & in reliquo Inſtantia, coram qua Proceſſus cridæ adhuc terminatus non eſt, ſolum de ſubſecuta ejusmodi Creditoris claſſificatione informabitur.

Cum vero cujuslibet cridæ ſeu potioritatis Proceſſus cognita prioritate Jurium a Creditoribus liquidatorum is finis ſit, ut tandem bona Debitoris Creditoribus parato ære ſatisfacere non valentis prævia æſtimatione ſub haſta ſeu per auctionem publicam vendantur, hinc porro ſtatuimus, ut tum in æſtimatione, cum etiam in ipſa ſubhaſtatione bonorum, ſequens Norma obſervetur.

Articulus tertius.

De bonorum concurſui judiciali expoſitorum officioſa æſtimatione & ſubſequa eorundem ſubhaſtatione ſeu venditione per auctionem.

Ne vel Debitor vel vero Creditor quocunque demum modo ex æſtimatione aut ſubhaſtatione bonorum detrimentum patiatur, ſancimus, ut ante omnia,

1mo. Antequam ſupra nominati æſtimatores videlicet Judex Nobilium, & duo Nobiles ex eodem Diſtrictu ad ipſam æſtimationem bonorum progrediantur, & condeſcendant, Debitori & Sequeſtro demandetur, ut ſingulos fundos tum dominicales tum ruſticales ad bonum concurſui expoſitum ſpectantes, cenſus pertuos & temporales ſubditorum atque proventus omnes cujuscunque demum ſpeciei, uti non minus etiam contributiones

dominicales fideliter connotent, & Inventaria librosque, qui fundum & limites seu granities concernunt, paratos habeant, demum autem, ut cum mox fatis æstimatoribus.

2do. Juratus Geometra mittatur cum mandato fundos singulos ad bonum concursui subjectum pertinentes secundum exhibendam a Debitore & Sequestro mox dictam connotationem exacte dimentiendi & in Mappam topographicam redigendi, ut quivis bonum hoc sub auctione & hasta emens de circumferentia fundorum, jureque eos possidendi certus esse queat. Ne igitur ejusmodi fundi, ad quos vicinus aut tertius quispiam jus aliquod prætendit, pro fundis Massæ in dubie propriis & non controversis jactentur, æstimatores ex Judice Nobilium, & Nobilibus duobus deputati fundorum vicinorum Possessores sub spatio trium dierum ad Inspectionem limitum adcitabunt, & si quædam adcitatis vicinis circa fundi limites controversia movetur, Geometra partem fundi dimensi, in quæstionem vocatam in Mappa qua controversam annotabit, ut hujus qua ligitiosæ in detaxione reflexio haberi possit. Hanc vero a se confectam Mappam Geometra dictis æstimatoribus eo fine exhibebit, ut per ipsos, per Debitorem, per Sequestrum, & per alios horum fundorum notitiam habentes revideri possit, num omnes fundi dominicales & rusticales ad bonum pertinentes rite designati, nihilque, quod designatam erat, prætermissum sit. Mappa hoc modo confecta tenebuntur

3tio. Æstimatores deputati in id indagare, num consignati a Debitore aut Sequestro proventus, census, & alia fundi emolumenta sint reipsa ita, uti indicabantur, perceptibilia, & quænam vicissim onera fundo inhæreant, tenebuntur itidem frumenta in horreo aut granario reperta & jam triturata mensurare, in stramine vero existentia & nondum triturata sumpto prævie triturationis tentamine consignare, pecora pecudes aliosque effectus quoscunque in bono repertos conscribere, singulaque secundum currens fori pretium detaxare. Rebus his ita consignatis hi æstimatores.

4to. Singula quoque Debitoris mobilia per in arte peritos detaxari curabunt, eaque, si Emptores ad sunt, per auctionem plus offerenti, meliusque solventi vendent. Tum vero etiam ipsam bonorum immobilium æstimationem seu detaxationem assument, ita tamen ut, si ratione limitum cum vicinis controversia oriatur, fundi litigiosi æstimatio interea usque ad decisionem litis & homologationem sententiæ suspendatur, causa controversa autem demum decisa & homologata etiam hæc portio fundi æstimetur.

Quia autem hactenus pro varietate locorum, & consuetudinum bona immobilia vel secundum crescentias vel vero secundum dies laboratiles æstimari solebant, alterutri hujus aestimationis methodo, prout una altera-ve in eo Circulo aut Districtu, ubi bonum detaxandum situm est, usum obtinuit, insistent, ne tamen in detaxando quidpiam praetermittatur, suum aestimationis Protocollum in sequentes Rubricas partientur, videlicet pro parte illa Regionis,

Ubi bona secundum Crescentias æstimari solent,

In prima Rubrica aestimabunt Palatia murata ex prudenti arbitrio a 600 usque ad 1400 Fl. Rhen. ædificia vero lignea a 50 ad 600 Fl. Rhenenses, in

Secunda Rubrica aestimabunt Jus Patronatus, quod solummodo Ecclesiam filialem aut Capellanatum concernit, 100 Fl. Rhenensibus, quod vero se ad ipsam Parochiam extendit, 200 Fl. Rhenensibus, in

Tertia Rubrica apponent singula Mobilia in ejusmodi Palatio aut aedificio inventa superius jam aestimata in pretio per in arte peritos adinvento, in

Quar-

Quarta Rubrica aeſtimabunt Granaria a 100 usque ad 1400 Fl. Rhen. in id praecipue attendendo, num unius ſolum, vel plurium annorum creſcentia in iis aſſervari queat, ſummamque inde emergentem ad Capitale ſimpliciter computabunt, in

Quinta Rubrica Fundos ab aliquot annis deſertos ſecundum proportionem antea ſolitæ ſertilitatis, in

Sexta Rubrica Cenſus omnes tum pecuniarios, tum naturales, attamen naturales ad certum pretium reducendo, in

Septima Rubrica Cenſus mutabiles Contuberniorum ac Judæorum, in

Octava Rubrica Emolumentum ex laterariis aliisve officinis ſecundum ſexennales proventus, ex his autem deducantur prævie ſingulæ Expenſæ neceſſariæ ex rationibus œconomicis aut ex informatione œconomorum eruendæ, & ſtatuatur mediocris proventus pro cynoſura, in

Nona Rubrica Proventus ex Pontibus, Molendinis, Braxatoriis, & Crematoriis ſecundum quantum mediocre ex ſexennalibus rationibus computandum, ſi vero hi Proventus in Arendam locati ſunt, ſecundum annale Arendæ pretium, in

Decima Rubrica Hortos in Arendam datos ſecundum annuum Arendæ pretium, non locatos autem in Arendam ex prudenti arbitrio, in

Undecima Rubrica Prata ſecundum quantum orgiarum fœni annuatim colligibilium ad 6 Fl. Rhen. detaxatarum, in

Duodecima Rubrica Silvas pro ratione annalis proventus ex lignis ad vendendum cæſis, in

Decimatertia Rubrica Proventum ex ſaginatione per duos aureos a bove, in

Decimaquarta Rubrica aeſtimabunt Proventum ex pecoribus, pecudibus, equis & volatilibus quovis anno perceptibilem, & quidem a vacca cum vitulo videlicet 5 Fl. Rhen. ab ove una 30 kr. a reliquis vero arbitrarie, in

Decimaquinta Rubrica Piſcinas vel ex pretio annuo Arendæ, vel ex triennali venditione piſcium, & res omnes, ex quibus certus proventus habetur, juxta emolumentum, quod annue ferunt, & tandem in

Decimaſexta Rubrica aeſtimabunt non uti hactenus ſolitum erat, triennalem, ſed ſexenalem creſcentiam, & mediocrem inde uni anno correſpondentem Proventum eruent, quamlibet frumenti ſpeciem ex mediocri fori pretio taxando.

Hac detaxatione præfatarum Rubricam per acta de Summa integrali ex Rubricis 5ta usque ad 16tam proveniente onera fundi perpetua, & ipſæ contributiones Regiae dominicales in integrum, pro neceſſariis œconomiae expenſis vero Floreni Rhenenſes 20 a Centum detrahantur, quantum deductis mox dictis deducendis velut clarus annus Proventus remanens reducatur ad capitale quemlibet florenum annui Proventus cum 20 florenis multiplicando, ut obtineatur Summa capitalis proventibus annuis ex Rubrica 5ta uſque ad 16tam correſpondens, huic praedicto modo ex Rubricis praefatis computatæ & adinventae Summae addantur demum Summae ex detaxatione 1mae 2dae 3tiae 4tae Rubricae provenientes, hocque modo obtinebitur verus valor totius boni ſecundum creſcentias detaxandi, quem ab aeſtimatoribus deputatis ſuo detaxationis Protocollo inſeri oportebit. Jam porro quoad alteram detaxandi Methodum videlicet.

Ubi Bona ſecundum Dies laboratiles æſtimari ſolent,

Primo. Æſtimatores in quatuor primis Rubricis Palatia, & aedificia, jus patronatus, ſingula mobilia, & demum granaria eo modo, & in eodem valore, quemadmodum ſuperius in aeſtimatione ſecundum creſcentias ſtatutum fuit detaxabunt.

Secundo. Illas in præfata ſecundum creſcentias aeſtimandi cynoſura contentas Rubricas, quae hactenus in Diſtrictu, ubi Bonum detaxandum ſitum eſt, ſecundum dies laboratiles aeſtimari ſolebant, porro, ſecundum dies laboratiles taxabunt, valorem tamen & pretium, ſeu jugalium, ſeu pedeſtrium operarum non niſi ſecundum fertilitatem, terrae, & ex conſuetudine hactenus recepta computabunt, caeteras vero Rubricas omnes, quae

Tertio ex diebus laboratilibus taxari nequeunt, vel ex annuo arendae pretio, ſi locationi ſubſunt, vel ex annuali proventu, vel vero ſecundum medium pretium ex triennalibus, uti apud piſcinas, aut ex ſexenalibus reditibus, quemadmodum apud braxatoria &c. deſumendum, modo ſuperius de detaxatione ſecundum creſcentias ſancito, & deductis praevie deducendis aeſtimabunt, & poſteaquam demum ex proventibus a Rubrica 5ta uſque ad 16tam computatis onera fundi perpetua, Contributiones Regias, dominicales, & pro neceſſariis œconomiae expenſis 20 Fl. Rhenenſes a 100 detraxerint, in computando univerſo totius boni valore ex omnibus ejus Rubricis, & proventibus eandum cynoſuram obſervabunt, quæ ſuperius de æſtimatione ſecundum creſcentias in §. *hac æſtimatione præfatarum Rubricarum*, præfixa fuit.

Quarto. Ubi demum jam una alterave Methodo detaxatione totius boni peracta, verusque valor, & Summa capitalis, cui tale bonum æquivalet, ab æſtimatoribus protocollo detaxationis inſerta fuerit, ſtatuimus.

Quinto. Ut protocollum hoc creditoribus, & debitori per extenſum publicetur, & quidem vel mox in fundo, ſi ibidem Creditores fors una adeſſent, ſecus vero ut illud a prædictis æſtimatoribus Regio Noſtro Tribunali ſubmitatur, & ab hoc praevie adcitatis creditoribus & debitori publicetur. Reflectent tamen una ad id ſpecialiter individua ad æſtimanda bona deputata,

Sixto. Num bona detaxata commode in duas, tres, vel plures partes dividi poſſent, ut videlicet eo caſu, ubi prima ſubhaſtatio, & venditio ſub auctione fruſtraretur, aut ipſi Creditores usque ad novam, & alteram ſubhaſtationem in eadem bona immitti, aut vero aliquis eorundem adminiſtrator, qui interea currentes proviſiones Creditoribus perſolvat, conſtitui poſſit. Si vero æſtimatores deputati bona ſine notabili detrimento, & deceſſu proventuum in partes dividi non poſſe autumant, opinionis hujus ſuæ motiva in relatione de peracta æſtimatione Regio Tribunali ſubmittenda exponent. Quod ſi porro

Septimo vel Creditorum quiſpiam, vel ipſe debitor per æſtimationis pretium ſe gravari ſentiat, liberum eidem quidem erit, gravamina ſua Regio Tribunali intra dies 14, a die illo, quo publicati detaxationis protocolli copia levari potuit, computandos exhibere, qui gravatorialis libellus judici Nobilium, & duobus Nobilibus ex Diſtrictu, qui bona detaxarunt, ad excipiendum ſub termino 14 dierum communicabitur, ſicque porro de 14. in 14. dies ad replicam, & reſpective duplicam præciſa omni dilatione perducetur, & demum gravamen per hæc ſcripta deductum a Regio Tribunali decidetur. Ne tamen

Octavo ejusmodi aut Creditor, aut Debitor æſtimatores bonorum temeraria quærela divexet, tenebitur contra æſtimationis pretium non fundate quærulans creditor his bonorum æſtimatoribus ex pretio, quod majus, vel minus eſſe debere prætendit, unum Florenum Rhenenſem a quibuslibet centum in pœnam ſolvere, debitor vero ſine ſufficiente fundamento conquerens, ſi eandem pecuniariam mulctam ſolvendi capax non eſt, arreſtu punietur. Porro Debitori licebit

Nono, Bonum æſtimatum poſt publicatum detaxationis pretium intra 10 hebdomadas redimere, aut vero cum creditoribus alia Methodo componere, ſi vero in dicto termino nec bonum redimit, nec cum creditoribus amicabilem compoſitionem init, & de caetero nemo per adinventum

aeſti-

æstimationis pretium se gravatum sentit, aut vero ejusmodi gravamen jam decisum est, tunc

Decimo ad subhastationem ipsam termino ejusmodi excipiendo jam elapso sequenti modo progrediendum erit. Cumprimis Regium Nostrum Tribunal e gremio suo binos Commissarios ad actum hujus subhastationis boni, vel bonorum concursui expositorum nominabit, qui in urbe Leopoli ad eorum venditionem sub hasta, & per auctionem procedent, & cum primis bonum seu dominium integrum, &, si id ex pluribus villis constet, simultanee, & conjunctim vendere tentabunt, si vero ejusmodi simultanea venditio totius dominii, aut boni obtineri nequit, sed facilius per partes, & villa una separatim ab altera sine præjudicio alterius, aut cæterarum vendi potest, fiat subhastatio dominii, aut boni detaxati per partes exdivisas, in quantum cum minimo detrimento fieri poterit. Subhastationem, seu venditionem per auctionem ipsam autem Comissarii Regii Tribunalis Nostri

Undecimo accensa luce inchoabunt, eamque eousque continuabunt, donec inter auctionem, & factam ab emendi cupidis oblationem majoris semper, & majoris pretii lux accensa exstinquatur, & si exspirante luce quispiam emptorum habeatur, qui ipsum adinventum æstimationis prætium, vel quidpiam ultra illud, vel plus cæteris emptoribus obtulit, plus offerenti, & melius solventi bonum sub hasta expositum adjudicabunt. Quodsi vero

Duodecimo adhuc ante ipsum terminum subhastationis unus alterve creditorum ex peculiari ratione contra subhastationem protestaretur, vel vero in ipsa subhastatione nullus emptor obtingeret, qui adinventum æstimationis pretium offere vellet, tunc in primo casu Regium Tribunal vota creditorum deterioris juris, qui majores Summas prætendendas habent, colliget, & secundum pluralitatem eorundem absque omni provocatione ulteriori subhastationem expedire, vel vero suspendere mandabit, in casu vero altero Commissarii ad subhastandum deputati Regio Tribunali simpliciter referrent, Regium Nostrum Tribunal autem

Decimotertio bonum ipsum, si id in duas, tres, vel plures partes facile, & sine detrimento proventuum divisibile est, duobus tribus & pluribus creditoribus ea cum obligatione tradet, ut reliquis creditoribus currentes provisiones persolvant, & onera fundi deportent. Si vero tale bonum in partes facile, aut sine decessu proventuum dividi nequit, super eo administratorem erga reddendas rationes ad annum unum constituet, ipsisque creditoribus prioritate gaudentibus provisiones currentes erga eorum Apochas seu quietantias solitas ab Administratore in fine anni cum ejus rationibus producendas persolvere demandabit. Quod si vero interea

Decimoquarto Annus inter labatur, seque nemo creditorum insinuet, qui bonum administrationi traditum in se cum obligatione cæteris creditoribus satisfaciendi suscipere vellet, Regium Tribunal Nostrum ad evitandam noxiam bonorum communionem sub termino 6 Mensium iteratam, & alteram bonorum per auctionem, subhastationem ordinabit, quæ eadem Methodo, uti prior, quæ frustrane cessit, expedienda erit, & si demum

Decimoquinto etiam tunc nemo emptorum reperiatur, qui determinatum æstimationis pretium offere vellet, bonum ipsum etiam infra detaxationis pretium ea lege vendi poterit, ut emptor hoc bono jure omnino perpetuo fruatur, nisi ipse debitor, aut proximi ejus consanguinei, quibus jus retractus secundum patrias leges competit, intra tempus trium annorum & trium mensium a die licitationis seu subhastationis per auctionem computandum adinventum detaxationis pretium porro offerret, vel vero creditores ipsi potius bonum detaxatum sibi per partes prætensionibus suis correspondentes suo periculo tradi exoptarent, ubi in casu primo bonum distractum illi, qui adinventum detaxationis pretium solvit, adscribetur, pretiumque ipsum inter creditores secundum eorum prioritatem distribuetur, in altero

vero caſu bonum creditoribus eorundem periculo in perpetuum dimmitte tur. Et cum porro

Decimoſexto non raro contingat, quod debitor bona quædam regalia ad dies ſuæ vitæ poſſideat, quæ ob ſubverſans noſtrum directum dominium ſub haſta venire non poſſunt, vel quod inter creditores concurrentes aliqui tempore promulgatæ cridæ, ſeu potioritatis proceſſus in actuali bonorum poſſeſſione ipſis judicialiter tradita, vel ex jure obligatorio obtenta exiſtant, de quibus certam quoque hic cynoſuram præfigi neceſſe eſt, hinc ſtatuimus,

Decimoſeptimo Ut quando debitor præter bona hæreditaria etiam bona regalia ad dies vitæ poſſidet, mobilia debitoris in bonis regalibus ab eo poſſeſſis inventa ipſique propria eo modo, ut reliqua ipſius mobilia cujuscunque ſpeciei in bonis ejus hæreditariis reperta ſive per in arte peritos, ſive vero ſecundum mediocre fori pretium detaxentur, & plus offerenti meliusque ſolventi per auctionem vendantur. Quod vero bonum ipſum regale immobile attinet, quo debitor uſque ad dies vitæ frui deberet, Regium Gubernium Noſtrum requirendum erit, ut pro creditoribus, qui ex bonis hæreditariis ex integro ſolvi nequeunt, eo fine, ut ſuam exportione proventuum boni regalis, quæ debitori a Gubernio aſſignabitur, ulteriorem ſatisfactionem obtineant, neceſſaria diſpoſitio fiat, ubi creditoribus concurrentibus demum omnibus ex aſſe, & in integrum ſolutis, debitori adhuc in vivis exiſtenti Regium Noſtrum Gubernium bona Regia juri illius advitalitio obnoxia eidem denuo extradet. Quod vero

Decimooctavo Creditores judicialiter intromiſſos & tempore promulgatæ cridæ actualiter bona debitoris poſſidentes concernit, ab his illico poſt promulgationem cridæ calculus de proventibus interea perceptis exigendus erit, illique bona per ſe poſſeſſa ad manus ſequeſtri deoccupare debebunt. Si tamen in his bonis quosdam proventus ſive apud ſubditos ipſos, ſeu vero ex fundo uſque ad diem promulgatæ cridæ reſtantes habent, erunt hæ ſummæ reſtantes ſeparatim per Sequeſtrum, & per Commiſſarios ad detaxanda bona deputatos connotandæ, & quod his poſſeſſoribus judicialiter intromiſſis realiter deberi apparuerit, hoc illis ſive in natura, ſive in æquivalenti pretio præ reliquis omnibus creditoribus ad rationem eorundem prætenſionis in fine proceſſus prioritatis ſuo ordine collocandæ extradendum erit.

Ne autem dicti hi creditores diutius in bonis debitoris motentur, ſtatim poſt literas edictales ratione cridæ expeditas iisdem a Regio Tribunali per ſeparata decreta mandabitur, ut calculum reddant, proventusque usque ad diem promulgatæ cridæ fortaſſe ſibi debitos fideliter connotent, atque conſignent. Quoniam autem, quod

Decimonono Poſſeſſores obligatorios tempore promulgatæ cridæ ſeu potioritatis in bonis debitoris exiſtentes attinet, Poſſeſſor ejusmodi, quamdiu ejus contractus obligatorius durat, nec bonum a ſe obligatorio jure poſſeſſum deoccupare, nec etiam exſpirante ipſo contractu calculum de perceptis proventibus & fructibus, niſi inter partes contrahentes aliter conventum fuerit, reddere tenetur, ejusmodi obligatorius poſſeſſor ante elapſum contractus, & poſſeſſionis ſuæ obligatoriæ terminum, quantumvis interea contra debitorem concurſus creditorum oriatur, invitus, & niſi ipſe ſponte velit, de poſſeſſione jure obligatorio habita cedere non obligabitur, ſed ſi tempus contractus, & poſſeſſionis obligatoriæ nondum exſpiravit, & interea contra debitorem crida, & proceſſus potioritatis oriatur, ante omnia, & ante ipſam promulgationem cridæ ejusmodi poſſeſſor a Regio Tribunali Noſtro percipiendus erit, an juri ſuo, quod ex obligatorio contractu eidem ad poſſidendum competit, ſponte, & libere renunciare, & bonum a ſe poſſeſſum concurſui creditorum, detaxationi, & ſubhaſtationi ſubjicere, an vero in poſſeſſione obligatoria hujus boni uſque ad exitum contractus perſiſtere malit.

Quod

Quod ſi jam ejusmodi poſſeſſor ſe declarat, atque in detaxationem, & ſubhaſtationem judicialem boni, quod jure obligatorio poſſidet, etiam adhuc ante finem ſui contractus obligatorii diſponendam conſentit, eadem norma a Regio Tribunali, & a Commiſſariis tam detaxationis, quam ſubhaſtationis quoad tale bonum jure obligatorio poſſeſſum obſervabitur, quæ quoad alia bona ſuperius juri obligatorio non obnoxia præſcripta fuit.

Si vero Poſſeſſor obligatorius juri ſuo ante finem ſui contractus ultronee renunciare, & in detaxationem ſubhaſtationemque boni a ſe poſſeſſi conſentire nolit, differatur tam detaxatio, quam ſubhaſtatio boni jure obligatorio poſſeſſi, usque dum contractus obligatorius inter creditorem, & debitorem actu ſubſiſtens exſpiret, quamprimum autem ejusmodi contractus exſtinctus erit, debitori nec eundem cum eodem creditore renovare, nec prorogare, nec cum alio creditore novum condere erit licitum, aut validum, ſed quoad hoc bonum finito contractu a vinculo juris obligatorii jam liberum a Regio Noſtro Tribunali cum promulgatione cridæ, convocatione creditorum ad liquidandum, cum inſtitutione Sequeſtri, & ſententia claſſificatoria & itidem quoque tam a judice nobilium, & duobus nobilibus ad detaxationem, quam a Commiſſariis e Gremio Regii Tribunalis ad ſubhaſtationem ipſam modo, & ordine prærecenſito progrediendum erit.

Poſſeſſor autem ejusmodi obligatorius vel ante finitum contractum ſponte, vel exſtincto neceſſario de poſſeſſione obligatoria cedens, ſi concurſus Creditorum oritur, & ille forte adhuc aliquam prætenſionem habet, hanc eodem modo, uti quilibet alter creditor in tempore legali inſinuabit, liquidabit, & cum liquidata ſua prætenſione in competenti loco, & ordine claſſificatorio collocandus erit.

Quantumvis autem etiam conſtaret, ejusmodi poſſeſſorem obligatorium tempore poſſeſſionis nomine proviſionum majores proventus, quam quinque a centum percepiſſe, ab eo tamen nec calculus ſuper proventibus boni tempore ſuæ poſſeſſionis acceptis exigi, nec eidem illud, quod nomine proviſionum ex proventibus ultra quinque per centum obtinuit, a prætenſione quam forte adhuc contra debitorem habet, detrahi poterit, quemadmodum viceverſa etiam ejusmodi poſſeſſori obligatorio defectus proviſionum, ſi forte ex proventibus boni tempore ſuæ poſſeſſionis minus quam quinque per centum obtinuit, reſarciri non debebit, niſi in contractu aliter conventum fuerit. Et cum porro

Vigeſimo Creditorum quoque interſit univerſam debitoris ſui ſubſtantiam congregari, fundumque paratum maſſæ augeri, ut eo celerius prætenſionibus ſuis, in quantum iis ſolvendis debitoris maſſa ſufficiens erit, potiri poſſint, inſtituto ſequeſtro incumbet ab omnibus iis, qui cridario, & ejus Maſſæ ſequeſtratæ, quidpiam debent, ejusmodi debita exigere, & opitulante etiam curatore ad lites Maſſæ inferre. Quod ſi vero quædam debita Maſſæ a debitoribus quantocyus inferri nequeant, aut ſi ea prorſus inexigibilia ſint, ſcripta ejusmodi obligatoria ſeu debitoria interea uſque ad ſolutionem debiti, vel uſque ad finem cridæ in judiciali depoſito ſervanda, & in fine cridæ iis Creditoribus Maſſæ, qui ex parata illius ſubſtantia integraliter ſolvi nequeunt, ſi hæc ſcripta debitoria in ſolutum prætenſionis ſuæ acceptare volunt cum ſcripto reſignatorio ſeu ceſſionis & erga quietantiam acceptantis extradenda erunt.

In reliquo demum omnibus iis Creditoribus concurrentibus, qui ob inſufficientiam ſubſtantiæ cridæ ſubjectæ integrali ſolutione prætenſionum ſuarum potiri nequeunt, a Regio Tribunali Noſtro in ſententia claſſificatoria regreſſus ad omnes, & ſingulas debitoris cridarii facultates quandocunque vel ubicunque locorum reperibiles, aut eidem per favorem melioris fortunæ ſuperventuras per expreſſum in ſatisfactionem reſiduarum ſuarum prætenſionum præſalvandus erit.

In quorum omnium præsenti Lege Nostra statutorum exactam observantiam Regium Nostrum Tribunal, ut sollicite invigilet, suprema Nostra Mens, & intentio est.

Datum Leopoli die 28. April. 1780.

Henricus S. R. I. Comes de Auersperg.

(L.S.)

Joannes Maria Rigler.
Secretarius.

VI.

Wird die Taglia für die von unbestimmten Urlaub desertirende Mannschaft bestimmet.

Von Ihro ꝛc.

Es hätten Ihro Kaiserl. Königl. Apostol. Majestät allergnädigst zu entschliessen geruhet, daß für jeden von unbestimmten Urlaub desertirenden, und wiederum eingebracht werdenden Mann in Hinkunft die Taglia von 6 fl. ab ærario zu bezahlen seye, die vermöglichere derlei entweichende Beurlaubte aber zu dem Ersatz eines Betrags von 18 fl. verhalten, die unvermögliche hingegen, die den Ersatz im Gelde nicht leisten können, mit einer angemessenen Straffe beleget werden sollen. Diese allerhöchste Entschliessung werde dahero in Folge eingelangten höchsten Hofdekrets von 17ten nuperi, præs. 8ten dieses mit dem Beisatz jedermänniglich bekannt gemacht, daß so viel die Bestimmung der Fälle, in welchen die Taglia eigentlich zu entrichten seye, betrift, einverständlich mit dem k. k. Hofkriegsrath befunden worden wäre, alle diejenige auf unbestimmte Zeit Beurlaubte für Deserteurs anzusehen, die ohne herrschaftlich oder obrigkeitliche Erlaubnißzettel, oder ohne schriftlicher Bewilligung des im Werbbezirk liegenden Militäroffiziers, sich von ihren Geburts oder sonstigen Aufenthaltsorte entfernen; somit wenn ein solcher Mann eingebracht wird, dem Einbringer die Taglia mit 6 fl. aus der Kriegskassa dergestalten zu bezahlen, daß von dem Vermöglichen 18 fl. pr. Kopf in dem Militärfond abgeführet, bei den unbemittelten aber sogleich von der Obrigkeit die Dominikalarbeit höchstens auf 14 Tage mit der blossen Arrestantenätzung anerkennet, und im Vollzug gesetzet werden solle.

Lemberg den 14 April 1780.

Heinrich des H. R. R. Graf von Auersperg.

(L. S.)

Franz Desiderius Wenger.
Secretarius.

Po-

Postanawia się Taglia za Dezerterow na Urlobie bez oznaczenia czasu zostaiących.

Od C. K. &c.

Ponieważ Ich Ces. Król. Apostol. Majestatowi iak nayłaskawiey postanowić upodobało się, ażeby od każdego, na Urlobie bez oznaczenia czasu nayduiącego się, dezerteruiącego, a potym przystawionego Zołnierza za Taglią 6 Zł. ze Skarbu wypłacono, możnieysi zaś dezerteruiący za karę Zł. 18. wyliczyli, niebędący zaś w stanie złożenia tey Summy, inną wymierzoną karę ponieśli: Przeto o tey naywyższey Woli, na fundamencie wynikłego naywyższego Dworu Dekretu dd. 17go nuperi, a præs. 8go nieyszego Miesiąca, wszystkim z tym dokładem czyni się wiadomo, iż co się tyczy okoliczności tych, w których wyznaczona Taglia wypłacona bydź ma, za wspolnym Ces. Król. Naywyższey Rady woyskowey przychyleniem się, ustanowiono iest, ażeby wszyscy na niepewny czas urlobowani natenczas za Dezerterow byli poczytani, kiedy albo Cedułką od Państw lub Zwierzchności, albo pozwoleniem od Woyskowego Officiera w Cyrkule werbowniczym zostaiącego na piśmie danym, w przypadku oddalenia się z mieysca swoiego urodzenia, lub swoiego bawienia się, zaswiadczyć się nie mogą, a zatym ażeby, gdy takowy Zołnierz złapany będzie, przystawiaiącemu go za Taglią 6 Zł. takim sposobem z Kassy woyskowey wyliczone były, iż możnieyszy 18 Zł. do Funduszu woyskowego wypłacić, nie będący zaś w stanie złożenia tey Kwoty, robotą Dominikalną, naywięcey na 14 dni, z sustentacyą szczegulnie aresztantom przyzwoitą ukarany bydź powinien.

W Lwowie dnia 14go Kwietnia 1780.

Henryk S. P. R. Hrabia de Auersperg.

(L. S.)

Franciszek Dezyderyusz Wenger.
Sekretarz.

VII.

Patent.

Die denen Neophyten ertheilte allergnädigste Begünstigungen.

Wir ꝛc.

Entbiethen allen und jeden Innwohnern und Unterthanen, was Würden, Standes, Amts oder Wesens die in Unsern gesammten Erbkönigreichen und Landen sind, Unsere Kaiserl. Königl. und Erzherzogliche Gnade, und geben euch hiemit gnädigst zu vernehmen: Was massen wir in mildester Erwägung, daß bei der in diesen Unseren Erbkönigreichen Galizien und Lodomerien befindlichen grossen Anzahl der Juden nicht wenige derselben die heilige Taufe annehmen, und auf solche Art zu dem wahren und allein seelig machenden christkatholischen Glauben übergehen, für nothwendig befunden haben, allgemein gnädigst festzusetzen und kundmachen zu lassen, was für Begünstigungen und Befugnisse sich derlei das Christenthum annehmende Juden wegen ihres künftigen Erwerbs- und Nahrungstriebes zu erfreuen haben, damit sie sich und ihre zu der heiligen Taufe mitbrin-

gende, oder erst sodann in der christlichen Religion erzeigende Kinder ehrlich und redlich zu erziehen, und unterzubringen im Stande seyn mögen; diesemnach befehlen und ordnen Wir gnädigst, daß

1mo. Die Neophyten sowohl in Unseren unmittelbaren königl. als auch anderen Städten und Marktflecken dieser Unserer Königreiche und Fürstenthümer sich häuslich niederlassen, und das Bürgerrecht, welches Wir denselben aus allerhöchster Gnade unentgeldlich gnädigst ertheilet haben wollen, erwerben können, mithin der nämlichen Freiheiten, wie die in den Städten und Marktflecken befindliche Bürger geniessen sollen: wornächst

2do. Jenen Neophyten, welche sich dem Ackerbau widmen wollten, frei seyn soll, Aecker, Felder und Wiesen gegen Entrichtung des der betreffenden Grundobrigkeit davon gebührenden Zinses, und der sonstigen radicirten Abgaben eigenthümlich zu besitzen.

3tio. Gestatten wir gnädigst, daß die Neophyten, da Orten, wo sie sich niederlassen, denjenigen Handel und Wandel, oder Profession, welche sie in dem Judenthum erlernet und getrieben haben, ungehindert fortreiben können, zu welchem Ende wir ihnen

4to. Die Aushengung der Kunst- und Handwerkszeichen an ihren Häusern und Wohnungen, so wie es bei den christlichen Künstlern und Handwerkern üblich ist, gnädigst erlauben, und dabei

5to. Befehlen, daß den Neophyten gleich andern Meistern christliche Gesellen zugelassen, und ihre aus der christlichen Ehe erzeugten, oder die heilige Taufe mit empfangene Kinder, zu den Künsten und Handwerken gegen die nämliche Tax, wie andere Kinder der christlichen Meister zugelassen werden sollen.

Uiber welche Unsere höchste Anordnung, wie wir hiemit ausdrücklich befehlen, Unser k. k. Landesgubernium, und die demselben untergeordnete königl. Kreisämter feste Hand zu halten, und bei vorkommenden Fällen die Neophyten hiernach ausgiebigst zu schützen, somit aber dieselben dieser Unserer höchsten Gnade theilhaftig zu machen haben werden.

Woran Unser gnädigster Wille und Meinung geschehe.

Gegeben in Unserer Königl. Hauptstadt Lemberg den 30ten September 1780.

Joseph des H. R. R. Graf von Brigido.

(L.S.)

Johann Maria Riegler.
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

O Naywyższych Względach Neofitom pozwolonych.

My &c.

Wzem w obec i każdemu z osobna Wasallom i Mieszkańcom iakiegokolwiek bądź stanu, godności i kondycyi we wszystkich Naszych Dziedzicznych Królestwach i Kraiach nayduiącym się, Naszę Cesarsko-Królewską tudzież Arcyxiążęcą Łaskę oświadczaiąc ninieyszemi was obwieszczami: iż iako nayłaskawiey zapatrzywszy się na to, że w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, z Zydostwa w wielkiey liczbie nayduiącego się, nie mało Chrzest Swięty przyimuie, a zatym do prawdziwey i iedynie tylko zbawić mogącey Wiary Chrześciansko-Katolickiey nawraca się, za potrzebę

bę upatrzyliśmy, powszechnie iako nayłaskawiey ustanowić, i kazać obwieścić, iakich względów i Praw Zydostwo Wiarę Chrześciańską przyimuiące, ile się ich przyszłego zarobku i pożycia tyczyć może, uczesnikami stawać się maią, ażeby tak siebie iako i swoie do Chrztu Swiętego przybrane, lub w Chrześciańskiey Wierze rodzić się maiące Dzieci uczciwie i przystoynie chować i dalsze dla nich szczęście obmyslić mogli; Rozkazuiemy przeto i postanawiamy iako nayłaskawiey, ażeby

Popierwsze. Neofici tak *immediate* w naszych Królewskich, iako też i w innych Miastach i Miasteczkach tych Naszych Królestw i Xięstw, osiadać i mieyskie prawo, które onymże bezpłatnie iako nayłaskawiey udzielone mieć chcemy, przyimować, a zatym tychże samych wolności, iako i inni po Miastach i Miasteczkach osiedli Obywatele używać mogli. Gdzie także

Powtóre owym Neofitom którzyby na Rolach osiadać chcieli, wolno bydź ma, Role, Pola, i Łąki za opłaceniem przypadaiącey mieyscowey Zwierzchności przyzwoitego od nich Czynszu i innych z tegoż Gruntu pochodzących Podatków, za swoie własne posiadać.

Potrzecie. Pozwalamy iak nayłaskawiey, ażeby Neofici na tych mieyscach, gdzie osiędą, tychże samych Handlow, sposobów do życia lub Professyi, których się w Zydostwie nauczyli, i prowadzili; i potym bez przeszkody używać mogli, na ktoren koniec

Poczwarte. Wywieszania Znakow kunsztowniczych i rzemieslniczych przed ich Domami i Mieszkaniami, tak iako i pomiędzy Chrześciańskiemi Kunsztownikami i Rzemieślnikami iest zwyczayno, nayłaskawiey pozwalamy, i przytym

Popiąte. Rozkazuiemy, ażeby Neofitom tak iako i innym Maystrom Czeladź chrześciańska zbraniana nie była, Dzieci zaś ich z małżenstwa chrześciańskiego zpłodzone, lub do Chrztu Swiętego razem z nimi doprowadzone, do Kunsztow i Rzemiosł za wyliczeniem tey samey taxy, iako i Dzieci chrześciańskich Maystrow, przypuszczane były.

Którego to Naszego naywyższego Rozporządzenia, tak iako tu ninieyszemi rozkazuiemy, Nasze Cesarsko-Królewskie Kraiowe Rządy i onymże podległe Cyrkularne Urzędy, iako nayskuteczniey dopełniać, i w przypadaiących okolicznościach, Neofitow podług ninieyszych Przepisow iako naydokładniey wspierać, a zatym onychże Naszey naywyższey Łaski uczesnikami czynić nie zapomną.

W tym bowiem Nasza nayłaskawsza Wola i Zamiar dopełniony będzie.

Dan w Naszym Królewskim stołecznym Mieście Lwowie dnia 30go Września Roku 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L.S.)

Jan Marya Riegler.
Sekretarz.

VIII.

Patent.

Von Ihro ꝛc.

Man habe zwar den sämmtlichen Dominien allbereits unterm 26ten Hornung inlebenden Jahrs durch die Distriktsämter erinnern lassen, daß die Quittungen, welche der Landmann für gelieferte Naturalien empfängt, jedesmalen in einen Zeitraum von zwei Monaten beim Distriktsamte eingereichet werden sollen.

Da nun aber Ihro Kaiserl. Königl. Apost. Majestät in der allergnädigsten Absicht= um die Vergütung der Naturalien, welche das Militär sich unmittelbar von dem Landmanne gegen Quittung abgeben läßt, in einen richtigen Rechnungsgäng zu leiten, und sothane Naturalienvergütung desto flüssiger zu machen, ferner und für das künftige allerhöchst, und unabweichlich fest zu setzen geruhet haben; daß von 1ten November laufenden Jahrs angefangen derlei Quittungen über gelieferte Naturalien, binnen einer Zeitfrist von zwei Monaten a dato ihrer Ausstellung, an die bestimmte Militärbehörde zur Liquidation unausbleiblich und um so gewisser zu gelangen hätten, als nach Verlauf dieses anberaumten Termins, keine derlei Quittung mehr angenommen werden, folglich die diesfällige Forderung für den Landmann gänzlich verlohren seyn solle, wenn er es verabsäumte die in Handen habende Quittung in der gehörigen Zeit einzuliefern.

Solchemnach fordere es die Vorsicht solche Maßregeln zu bestimmen, mittels welcher diese allerhöchste Willensmeinung, eben so erfüllet und derlei Naturallieferungsquittungen in der allergnädigst vorgeschriebenen Zeitfrist zur militärischen Liquidation gelangen, als auch von dem Landmann aller Schaden und Nachtheil abgewendet werden möge.

Und zumalen aber es die Ordnungs= und Richtigkeitspflege doch immer zur unausweichlichen Nothwendigkeit machte, derlei Naturalquittungen zur militärischen Liquidirung auch fernershin mittels der Distrikts= und Kreisämtern gelangen zu lassen, folglich auch den Distriktsämtern zur Einbeförderung sothaner Quittungen an ihre Liquidations-Behörden, eine hinlängliche Zeit anzugönnen.

So werde hiemit nachdrucksam anbefohlen, daß ein jedes Dominium, Ortsobrigkeit, Magistrat, unterthänige Gemeinde, und überhaupt alle, denen es hieran liegt, welche nämlich eine von dem Militär ordnungsmässig ausgestellte Quittungen über gelieferte Naturalien zu ihren Handen überkommmen, solche jedesmalen ohne Zeitverlust, und wenigstens in dem nämlichen Monat, worin sie ausgestellet worden, zum betreffenden Distriktsamte um so gewisser abgeben, und sich darüber recipissiren lassen sollen, als widrigens, wenn sie den zur Einlieferung derlei Quittungen vorbestimmten Termin verabsäumen sollten, die diesfällige Forderung gänzlich verfallen würde, folglich sich hierinfalls jeglicher vor Schaden und Nachtheil zu hütten, auch in Hinkunft aller diesfälligen Beschwerdeführungen um der Ursache Willen zu enthalten hätte, weil es blos allein an jedwedern selbst liegt, durch die Beobachtung des vorgesetzten Termins, zu derlei rechtmässigen Forderung zu gelangen, oder aus eigener Saumseligkeit deren verlustiget zu werden.

Gleichwie man jedoch es sich zur untrüglichen Uiberzeugung seyn liesse, gaß keiner der Landesinnsassen auf sein eigenes Wohl so sehr vergessen seyn, und die Einlieferung der ihm zu Handen kommenden Naturallieferungs= und was immer Militärquittungen aus Sorglosigkeit unterlassen würde, folglich die sich diesfalls etwa ereignen mögende Versäumniß vielmehr nur dem Mangel des, dem gemeinen Landmann, in Sachen nöthigen Unterrichts beizumessen wäre.

So will man zum Besten des Landmanns hiemit ernstgemessen verordnet haben, daß die gegenwärtige Verfügung, um den Landmann hierin gehörig zu unterrichten, und in dessen Erinnerung fürwehrend zu erhalten, ob Seiten der

Grund=

Grundobrigkeiten in den Dörfern alle Jahr wenigstens zweimal zur Publication gebracht, und durch die Seelsorger eben alle Jahr viermal von der Kanzel zu Jedermanns faßlichen Begrif verkündiget, auch dieses um so minder unterlassen werden solle: je unausweichlicher in jedem Falle (wenn derlei Naturallieferungsquittungen, von der angehoften Vergüttung, wegen verspätteter Einreichung, ausgeschlossen würden) das betreffende Dominium, oder der Ortspfarrer, oder aber beide zusammen diesfalls der Gemeinde den Ersatz zu leisten, und solche schadlos zu halten haben werden: als bald nur erweislich wäre, daß die gegenwärtige Verordnung im Laufe eines Jahres in dem betreffenden Orte nicht publiciret, oder von der Kanzel nicht abgelesen worden sey.

Lemberg den 10ten November 1790.

Joseph des H. R. R. Graf von Brigido.

(L. S.)

Anton Feldhoffer.
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

Od Ces. Król. &c.

Lubo wprawdziwie iuż wszystkim Państwom na dniu 26go Lutego niniey-szego Roku przez Urzędy Dystryktowe wiadomo uczynić się kazało, że Kwity, które Wieśniak iaki za Prowianty odbierać będzie, zawsze w przeciągu dwoch Miesięcy do Dystryktowych Urzędow podawane bydź powinny.

Gdy iednak Ich Ces. Król. Apost. Majestatowi, przez nayłaskawszy Wzgląd, ażeby zapłata za Prowianty przez woyskowe Osoby za kwitami *immediate* wybierane, w porządnym Rachunku utrzymywana, tudzież takowa zapłata przyspieszona była, na przyszłe czasy nayłaskawiey i ku ściślemu zachowaniu postanowić upodobało się: iż od 1go Listopada niniey-szego Roku zaczynaiąc, takowe Kwity za Prowianty dawane, w przeciągu dwoch Miesięcy od Daty onychże do wyznaczoney Woyskowey Zwierzchności do Likwidacyi nieodwłocznie i tym pewniey oddawane bydź powinny, ile że po upłynieniu tego pozwolonego terminu, żaden takowy Kwit więcey przyięty nie będzie, a zatym należytość Wieśniaka w tey mierze, wcale przepadać ma, ieżeliby się opoźnił Kwit miany podać w czasie przyzwoitym.

A zatym sama przezorność wymaga takowe przepisać prawidła, przez któreby ten Naywyższy Zamiar uskuteczniony, i takowe prowiantowe kwity w przepisanym iako nayłaskawiey czasie, do woyskowey Liquidacyi podawane, iako też wszelka szkoda i uszczerbek od Wieśniaka był oddalony.

I ponieważ porządek i ułatwienie tey rzeczy za nieodbitą miały potrzebę, ażeby takowe prowiantowe Kwity do Woyskowey Likwidacyi, przez Cyrkularne i Dystryktowe Urzędy i napotym przychodziły, a zatym także rzeczonym Urzędom Dystryktowym do przesyłania takowych Kwitow ich likwidacyiney Zwierzchności, dostarczaiący czas był pozwolony.

Przeto ninieyszemi surowo rozkazuie się, ażeby każde Państwo, mieyscowa Zwierzchność, Magistrat, poddane Gromady, i wszyscy w po-

wſzechności, komu o tym wiedzieć należy, to ieſt którzy iakiekolwiek woyſkowe Kwity za przyſtawienie Prowiantow u ſiebie mieć będą, one zawſze nie tracąc czaſu, a przynaymniey w tymże ſamym Mieſiącu, kiedy ſą datowane do Urzędu Dyſtryktowego, za odebraniem na nie Rewerſow, tym pewniey oddawali, ile że uchybiaiąc tego tu oznaczonego Terminu, należytość ich wcale by przepadła; a zatym każden w tey mierze od ſzkody i uſzczerbku chronić ſię, i napotym od wſzelkich ſkarg w tey okoliczności, z tych przyczyn wſtrzymywać ſię ma, ponieważ ſzczegulnie od każdego woli zawiſło, przez zachowanie oznaczonego Terminu ſwoiey ſprawiedliwey odſzukiwać należytości, lub przez niedbalſtwo oneż utracać.

Ponieważ iednak niezawodnie upewnieni ieſteśmy, iż nikt z Obywatelſtwa na ſwoie właſne Dobro tak zapamiętały nie będzie, ażeby Prowiantowych lub innych iakichkolwiek bądź Kwitow Woyſkowych w przepiſanym czaſie, przez ſzczerą niedbałość podawać nie miał, a przeto opoznienie w tey mierze zdarzaiące ſię, chyba niedoſtatkowi uwiadomienia proſtego Wieśniaka przypiſać by potrzeba.

Zatym dla dobra Wieśniaków chcemy ninieyſzemi ſurowo rozporządzić, ażeby ninieyſza Ordynacya dla zupełnego w tym oſwiecenia Wieśniaków, i dalſzego onymże przypominania, z ſtrony mieyſcowych Zwierzchności po Wſiach co rok przynaymniey dwa razy publikowana, a przez Plebanow rownież corocznie z Ambon po cztery razy iak nayiaſniey do zrozumienia zapowiadana, to zaś tym pewniey zaniedbywane nie było, ile że, nieuchybnie, na ten czas (gdyby takowe kwity przez zamieſzkanie przepiſanego w podawaniu czaſu, przyięte bydź nie miały) przyzwoite Państwo lub mieyſcowy Pleban, lub też oboie razem Gromadzie ſzkodę powrocić, i ią onymże zapłacić będą powinni: gdyby ſię tylko pokazać miało, że ninieyſze rozporządzenie, w przypadaiącym mieyſcu, w przeciągu Roku nie publikowane, albo z Ambony ogłoſzone nie było.

W Lwowie Dnia 10go Liſtopada 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L.S.)

Antoni Feldhoffer.
Sekretarz.

IX.

Patent.

Wodurch das Absterben Wayland der Kaiserinn und Königinn Mariæ Theresiæ Majestät im Lande kund gemachet wird.

Von wegen ꝛc.

Wasmassen Sr. Kaiserl. Königl. Majestät Unser regierender allergnädigster Landesfürst und Herr, mittelst eines sub dato den 30ten vorigen Monats anhero erlassenen höchsten Rescripts gnädigst zu bedeuten geruhet, daß Gott der Allmächtige Tages vorhero, nämlich den 29ten ejusdem Abends vor neun Uhr höchst Dero Frau Mutter, Kaiserinn und Königinn Mariæ Theresiæ Majestät, glorwürdigster Gedächtniß, durch den zeitlichen Tod von dieser Welt abgefordeha-

habe; wie schmerzhaft und höchst betrübt Sr. Kaiserl. Königl. Majestät dieser traurigste Todfall zu Herzen gienge.

So müsten höchst Dieselben doch diesen als ein Verhängniß des unerforschlichen Willen Gottes in christlicher Gedult ertragen, und dessen unergründlicher Erforschung anheim gestellet lassen; und durch diesen Todesfall die gesammte Kaiserl. Königl. Erblande auf allerhöchst Dieselben als immediaten Erben und Thronfolger gediehen wären, mithin Sr. Kaiserl. Königl. Majestät obliegete, dahin ämsigst zu sorgen, damit höchst Dero getreuen Ländern und gehorsamsten Unterthanen Wohlstand und gute Regierung beförderet, und erhalten werde.

So haben allerhöchst Dieselben dieses Landesgubernium insgesammt mit den demselben nachgesetzten Dikasterien, Instantien, dann unterstehenden Personali unter den vorigen Pflichten in ihren begleitenden Stellen huldreichst zu bestättigen, hiernächst aber zu verordnen geruhet, daß mittelst der hierländigen Herrn Ordinarien wegen Haltung der gewöhnlichen Exequien, heiligen Meßopfern, und Andachten allenthalben in den Städten, und auf dem Lande für die Seele der gottseeligst abgelebten Kaiserinn und Königinn Majestät die gehörige Anstalt getroffen, wie auch alle Musik, Saitenspiel, Komödien, und öffentliche Freuden eingestellet werden sollen.

Dahero dann dem gesammten Adel, der Geistlichkeit, den Bürgern und Unterthanen, wie auch sonst jedermann dieser höchst betrübte Todesfall Wayland der Kaiserinn und Königinn Mariæ Theresiæ Majestät glorwürdigsten Gedächtniß, wodurch die gesammten Kaiserl. Königl. Erbländer, mithin auch diese Erbkönigreiche Gallizien und Lodomerien, sammt den Fürstenthümern Zator, und Oswiecim, auf Seine des Kaisers und Königs, Josephs des Anderten Majestät als immediaten Erben und Thronfolger gediehen sind, andurch bekannt gemachet wird, und dieselben insgesammt und sonders wegen der zu leistenden schuldigen Treue und Gehorsam auf den im Jahre 1773 den 29ten December abgelegten Huldigungseid nebstdem ausdrücklich angewiesen werden, daß sich dieselben in den sie betreffenden Angelegenheiten so wie vorhin, also auch hinführo an die königl. Kreis- und Distriktsämter, welche auf Sr. k. k. Majestät höchsten Befehl in ihren begleitenden Stellen von hieraus untereinst bestättiget werden, verwenden, und den von Ihnen in Amtssachen erlassenden Anordnungen die unweigerliche Folge und Parition leisten sollen.

Belangend die Haltung der Exequien, heiligen Meßopfern und Andachten für die Seele der gottseligst abgelebten Kaiserinn und Königinn Majestät; da wird unter einem mittelst den Herrn Ordinarien verfüget, daß diese allenthalben in den Städten und auf dem Lande fleissig gehalten, und hierzu die Landesinsassen und Inwohner durch die Geistlichkeit beruffen werden sollen, wobei dann jedermann fleissig zu erscheinen haben wird.

Wie dann auch von nun an alle Musik, Saitenspiel, Komödien und öffentliche Freuden aller Orten im ganzen Lande bis auf weitere Verordnung gänzlich eingestellet werden.

Welchem dann jedermann genau nachzuleben wissen wird.

Gegeben in der königl. Hauptstadt Lemberg den 6ten Dezember 1780.

Joseph des H. R. R. Graf von Auersperg.

(L.S.)

Johann Maria Riegler.
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

Smierć Nayiaśnieyszy S. P. Ceſarzowy i Królowy *Iey Mci Maryi Tereſſy* w Kraiu ogłaſzaiący.

Ceſarſko-Król. &c.

Iako *Iego* Ceſarſko-Królewſka Mć Pan Naſz Miłościwy przez ſwoy *ſub dato* dnia 30go przeſzłego Mieſiąca tu wydany Reſkrypt, iako nayłaſkawiey obwieścić raczył, iż Wſzechmogącemu Bogu, dniem pierwey, to ieſt 29go ejusdem w Wieczor przed godziną dziewiątą Nayiaśnieyſzą S. P. Ceſarzową i Królową *Iey Mc*, *Maryą Tereſſę* Matkę Naſzego Nayiaśnieyſzego Pana, przez wczeſną Smierć z doczeſności do wieczności przenieść upodobało ſię.

Los ten Smierci, iak wielce był tkliwym, i żalem przeymuiącym Serce *Iego* Ceſarſko-Królewſkiey *Mci*; tak tenże Nayiaśnieyſzy Pan muſiał go, iako wyrok niedoſcigłych Boſkich Zamiarów w Chrześcianſkiey znieść cierpliwości, i zgodzić ſię z nieodbitym Niebios Przeznaczeniem.

Ponieważ zaś przez ten Los ſmierci, wſzyſtkie Ceſarſko-Królewſkie dziedziczne Kraie na Nayiaśnieyſzego Pana Naſzego, iako *immediate* Dziedzica i Naſtępcę Tronu ſpadaią, a zatym do *Iego* Ceſarſko-Królewſkiey *Mci*, należało, dla ſwoich podległych Kraiów i wiernych poddanych przez dobry Rząd, obmyślić i utwierdzić uſzczęśliwienie.

Przeto tenże Nayiaśnieyſzy Pan tuteyſze Kraiowe Rządy w powſzechności, z pomnieyſzemi Dykaſteryami, Inſtancyami, i podległemi onymże oſobami, pod dawnemi obowiązkami wraz z prawowaniem ich Urzędów iako nayłaſkawiey potwierdzić, oraz przytym rozporządzić raczył, ażeby przez tuteyſzych Ich Mciów Xięży Biſkupów względem obchodzenia zwykłych Ekſekwii, Mſzy ſwiętych i Nabożeńſtw odprawiania, wſzędzie po Miaſtach i Wſiach za Duſzę S. P. Nayiaśnieyſzey Ceſarzowy i Królowy *Imci*, przyzwoite ſtało ſię zalecenie, tudzież wſzelkie, Muzyki, Grania, Komedye i publiczne Weſołości zakazane były.

Wſzyſtkim zatym w powſzechności Szlachcie, Duchowieńſtwu, Mieſzczanom i Poddanym, oraz każdemu w ſzczegulności o nieodżałowaney Smierci S. P. Nayiaśnieyſzey Ceſarzowy i Królowy *Iey Mci Maryi Tereſſy*, przez którą wſzyſtkie Ceſarſko Królewſkie dziedziczne Kraie, a zatym i Kroleſtwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Xięſtwami Oſwiecimſkim i Zatorſkim na *Iego* Ceſarſko-Krolewſki Maieſtat *Jozefa drugiego*, iako *immediate* Dziedzica i Naſtępcę Tronu ſpadły, ninieyſzemi czyni ſię wiadomo, oraz onymże w powſzechności i ſzczegulności, względem winney wierności i poſłuſzeńſtwa w Roku 1773 dnia 29go Grudnia wykonana wierności Przyſięga wraz z tym dokładem iako naywyraźniey przypomina ſię, ażeby ſię w przypadaiących okolicznościach iako przedtym tak i napotym do C. K. Cyrkularnych Dyſtryktowych Urzędow, które za Naywyżſzym Rozkazem *Iego C. K. Mci* Pana Naſzego Miłoſciwego w ſwoich Rządach z tąd ninieyſzemi ztwierdzaią ſię, udawali, i ich Urzędowe Rozrządzenia niezbronnie wykonywali, i onymiż dali ſię powodować.

Co ſię tyczy odprawowania Ekſekwii, Mſzy Swiętych Nabożeńſtwa za Duſzę S. P. Nayiaśnieyſzey Ceſarzowy i Krolowy *Imci*, o tym wraz przez Ich Mciow Xięży Biſkupow zalecono bedzie, ażeby wſzędzie po Miaſtach i Wſiach pilnie obchodzone, i do nich Kraiowi Obywatele i Mieſzkańcy przez Duchowieńſtwo zachęceni byli, do których każden pilnie uſzczęſzczać ma.

Wſzelkie zaś Muzyki, Grania, Komedye, i publiczne Weſołości odtąd wſzędzie po całym Kraiu aż do dalſzego Rozporządzenia zupełnie zatrzymane będą.

Co

Co wszyscy ścisle zachować maią.

Dan w Krolewskim stołecznym Mieście Lwowie dnia szostego Grudnia 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L.S.)

Jan Marya Riegler.
Sekretarz.

X.

AVERTISSEMENT.

Mittels welchen die Mitteln und Gegenvorkehrungen eröfnet werden, wie die sich einfindende Heuschrecken, und derselben hinterlassende Brut zu vertilgen.

Aus Gelegenheit der aus der Moldau in dem Zaleszczyker Distrikt heurigen Jahrs eingedrungenen Heuschrecken, werden hiemit zu jedermanns Wissenschaft und Gebrauch die Mittel und Gegenvorkehrungen eröfnet, durch welche dieses Ungeziefer und dessen hinterlassene Brut am füglichsten vertilget wird.

Um zu erst die Brut dieser Thiere desto leichter zu entdecken, ist zu bemerken; daß dieses Ungeziefer ungefähr im September voller Rogen sey, und daß die Weibeln, deren manchmal eines 70, 80 bis 90 Eyer in sich fasset, kleine Löcher, Ritzen, und dergleichen Höhlungen in der Erde, an den Ufern, und wo etwa eine kleine Bedeckung von Sträuchern, Dörnen, dürren Miste, oder Gras, Heu, Stroh ꝛc. ꝛc.; kurz ein Ort, wo immer etwas, welches diese Eyer gegen Regen und Schneewasser sicher stellen kann, vorhanden ist, aufsuchen, und allda ihre, je nach der Beschaffenheit des Raums mehr oder weniger zusammengefügte Eyer, welche zwar fast den Ameiseyern gleichen, jedoch etwas schmäler und länger, nämlich wie ein kurzes Haberkorn aussehen sollen, hineinlegen, und gegen die Zufälle des Winters gesichert hinterlassen, alsdann aber gleich den Seidenwürmern vergehen und umkommen.

Es pflegen auch die Weiblein dieser Thiere, wo es die Gelegenheit des Orts zuläßt, meistens in hohlen Weegen, und an eingeritzten Ufern in der sandigen Erde, diejenige gegen Mittag liegende Seite, welche fast perpendicular wie eine Mauer, und oben entweder mit Gras oder Mist, oder aber mit kleinem Gesträuche vor den Regen und Schnee bedecket ist, aufzusuchen, alsdann aber mittels ihrer Köpfe und Füsse entweder horizontale oder aufwärts gehende, ungefähr einen halben Schuh tiefe Löcher, in welche dieser Lage halber kein Regen oder Schneewasser hinein fliessen kann, zu machen, und wenn diese an der Weite beiläufig einem Finger zu vergleichende Löcher fertig sind, so pflegen die befruchteten Weibeln der Heuschrecken mit ihren Hinterleibe bis auf den Grund dieser Löcher rückwärts hinein zu kriechen, und ihne obbesagten Eyer ungefähr eines Fingerglieds lang übereinander auf den innern Grund dieser Oefnungen von sich zu lassen.

Wann nun dieser Saamen sodann zu wachsen anfängt, so werden diese Eyer lange, so wie etwa die Haberkörner nach abgezogener Hülse, oder wie die Ameiseyer sind, jedoch werden sie etwas schmäler, aber zugleich länger, und

schwarzgelblicht, stehen dicht und mehr als einfach übereinander, und sind gleichsam mit einem dünnen Gewebe umgeben.

Wenn man diese Brut ganz gemach mit einem Messer umgräbt, und solchergestalten ohne Zerstörung ihrer vorbesagten Verbindung, sondern in ihrem Zusammenhang heraus nihmt, so soll die ganze Massa insgesammt beiläufig einen Finger lang und dick, ja auch manchmal noch länger wie wohl auch einige mal kürzer und schmäler seyn, je nachdem es nämlich die Aushöhlung, worinn diese Brut gelegt wurde, zuläßt; in derlei Eyer ist, wenn sie zerdrucket worden, nichts anders als ein weisgelblichter Saft gefunden worden.

Nachdem nun diese Brut im Herbst geleget worden, so zeigen sich (wenn selbe nicht getilget wird) ungefähr im April des künftigen Frühjahrs, nämlich, wenn die Eyer ausgefallen sind, kleine Häuflein, so wie die Ameis- oder Maulwurfhäuflein zu seyn pflegen, kleiner zusammenhangender Würmlein, welche obbesagter massen in dichten Dornhecken, oder auch unter einiger Bedeckung von Mist und dürren Gras, beisammen liegend gefunden werden.

Da nun diese Thiere meistens den Sommerfrüchten nachzustreben pflegen, so zeiget sich auch der aus dieser jungen Brut erzeugte Nachwachs derselben alsdann erst merklich, und in einem den Früchten schädlichen Wachsthume, wann die Zeit dieser Früchte herbeikömmt, worauf sie denn, je nachdem sie früher oder später ausgebrütet worden, nach Hinwegstreifung ihrer vorigen Haut, zu ihren Flügeln, und in denjenigen Zustand gelangen, worinn sie nach Verzehrung der Früchte ihrer Geburtsgegend sich flugweise sammeln, und in die benachbarten Gegenden ausbreiten.

Wenn man nun die Gegend weiß, wo diese Heuschrecken im Herbste schwarmweise liegen geblieben sind, ihre Brut von sich gelassen haben, und alsdann gleich den Seidenwürmern umgekommen sind, wenn man überdies aus vorhergehender Beschreibung die Umstände bei Legung ihrer Eyer, die Gestalt dieser letzteren, und der alsdenn hieraus zuerst entstehenden kleinen Würmer kennet, so scheinet zur Tilgung dieser Brut das Beste zu seyn, daß man sogleich mit Anfange des Frühjahrs, im März und April, die besagten Gegenden, wo im vorigen Herbste die lezten Schwärme Heuschrecken gewesen, und umgekommen sind, mit vielen Menschen vereinbarlich und in gehöriger Austheilung fleißig durchsuche, und daß man solchergestalt die vorbesagtermassen in den auf den Feldern und Aeckern liegenden Misthäufeln, oder unter bewachsenen Stauden und Dörnern, Ufern, Löchern ꝛc. befindlichen vorbeschriebenen zusammen gehäufelten Schwarzerdfarben: oder anderen ungewöhnlichen kleinen Würmer, welche gleichsam zusammengerolt gefunden werden, mit Pritschen oder Stoßhölzern zusammen stosse und zerquetsche, alsdann aber mit Mist, Stroh und Staudenwerk überstreue, solches anzünde, und diese Brut damit verbrenne.

Ausserhalb dieser gleicherwähnten Tilgung der Brut dieses Ungeziefers, bestehen die Gegenvorkehrungen gegen die schon in voller Grösse vorhandenen, oder schwarmweis sich eingefundenen Heuschrecken darinn, daß entweder ein von diesen Thieren überschwemmtes Terrain von einer Menge hierzu versammelter Landleute zu einer Tageszeit, wo die Heuschrecken noch vom Thau nicht getrocknet, oder sonst zum Fluge minder geneigt sind, umgeben, und die Feldfrucht dieses Ortes, sammt diesen Ungeziefer mit hinlänglichen Werkzeugen, als mit Hofbesen, Dreschflegeln und dergleichen, zerquetschet und getilget; oder aber, daß, wenigstens zur Verminderung derselben, ein Fleck Feldes, wo sie am häufigsten sind, zu einer Zeit, wo sie schon vom Thau getrocknet, und zum Flug bereit sind, als etwa um 8 oder 9 Uhr, von vielen Leuten umfangen, und daß alsdann diese Thiere von solchen durch ein mit Kupfer und Eisengeschirr veranlaßtes grosses Getös, und durch Geschrey und Lärmen, an einen öden oder bereits abgemäheten Ort, oder auch in eigends dazu gegrabenen, ungefähr eine Elle tiefen, und breiten, auf der andern Seite bereits von Leuten, welche die alldort herauskriechenden Thiere mit Besen wieder zurücktreiben, besetzten Graben zusamm-

getrieben, und daselbst zerquetschet, zerschlagen, und am Ende mit Stroh verbrennet, sodann aber der Graben zuletzt mit Erde ganz wieder verschüttet werde.

Nebst diesen hier an Hand gegebenen sind auch allenfalls jene Gegenmittel zu gebrauchen, welche durch erfahrne Landleute solcher Gegenden, wo derlei Unglücksfälle schon öfters in vorigen Zeiten begegnet sind, mit guten Erfolg bewährt befunden worden.

Welches dahero zu Jedermanns Wissenschaft, Gebrauch und Unterricht des gemeinen Landmanns hiemit bekannt, besonders aber den Kreis- und Distriktsämtern, gesammten Ortsobrigkeiten, Städten und Ortschaften, besonders jener Gegenden, wo dieses Ungeziefer sich eingefunden, und ihre Brut zurück gelassen hat, auf das nachdrücklichste verordnet, und eine genaue Wachsamkeit hiemit eingeschärfet wird, damit darwider sowohl, als auch bei dem künftig etwa aus der Moldau zu besorgenden neuen Einbruch dieser Thiere die an Hand gegebene Gegenvorkehrungen und Gegenmittel zeitlich veranlaßt werden.

Lemberg den 9ten Dezember 1780.

UWIADOMIENIE.

Sposoby wygubienia nayduiącey się Szaranczy i płodu oneyże zostawionego, podaiące.

Z okoliczności Szarańczy, która w Roku ninieyszym z Wołoszczyzny do Dystryktu Zaleszczyckiego przeleciała, sposoby zapobieżenia, ku wiadomości każdego i użyciu ninieyszemi podaią się, którymiby to Robactwo, i płod od niego zostawiony iak nayłatwiey wygubić można.

Ażeby nayprzod płod tego robactwa poznać, trzeba uważać, iż ten Gad około miesiąca Września płodnym zostaie, i że Samiczki, które czasem na kształt ikry po 70, 80 aż do 90 iaiek w sobie zawieraią, małych dziurek, rozpadlin, i tym podobnych dołow na ziemi, po podprzegi, lub też gdzie iakąkolwiek zasłonę naleść mogą, iako to krzakow, ciernia, suchych gnoiw lub traw, słomy, siana, &c. &c. słowem mieysca takiego szukaią, gdzie cokolwiek naydować się może, coby wspomnioną ikrę czyli płod od Deszczu i śnieżnicy zasłonić mogło, i tam podług sposobności mieysca w większey lub mnieyszey części zgromadzone iayka, które do mrowczych bardzo są podobne, lecz cokolwiek wąższe i dłuższe na kształt krotkiego ziarna owsianego, zostawuią; i takie dla nich obmysliwszy bespieczeństwo, same na podobięstwo iedwabnych robaczkow giną i niszczeią.

Zwykły także Samiczki wspomnionego Gadu podług położenia mieysca, nayczęściey po wąwozach i rozpadnionych brzegach w piaszczystey ziemi po owey stronie ktora ku południowi obrocona iest, i która *perpendiculariter* na kształt muru stoi, a na gorze trawą, gnoiem lub małemi krzaczkami dla zasłony od deszczu i śniegu okryta iest, wyszukiwać, a potym głowami i nogami, albo horyzontalne albo troche powyżey horyzontalney linii idące, blisko na pół stopy głębokie dziury robić, w któreby tym sposobem wykopane deszcz i śnieżnica zachodzić nie mogła, w takie więc wygotowane dziury, które grubości palca rowniaią się, zwykła płodna Szarańcza tyłem aż do spodu tychże dołkow zpuszczać się, i rzeczony płod swoy czyli ikrę długości na członek palca, iednę na drugą od samego spodu tych dołkow aż ku wierzchowi wypuszczać.

Gdy zatym to naſienie rość poczyna natenczas iayka porobią ſię dłużſze do owſa z łuſki wyiętego, lub do mrowczych podobne, lecz cokolwiek cieńſze i dłużſze i ciemnożołtawe. Leżą głęboko i w kilkoro iedno na drugim, i ſą na kſztalt niby cienkim płócieńkiem okryte.

Płod ten pomału nożem okopany i bez naruſzenia wſpomnionego ſwego zkleienia ſię w całości dobyty, pokazuie ſię w całey maſſie na palec długi i ſzeroki, niekiedy dłużſzy czaſem zaś krodſzy i wążſzy ile wydrążenie mieyſca tego, gdzie ten płod wpuſzczony bydź ma, obiąć może. W takowych iaykach gdy ie zgnieciono, nic innego nad żołtawą wilgotną materyą nienaydowano.

Z takiego płodu w Ieſieni wypuſzczonego (ieżeli wygubiony nie będzie) około Kwietnia naſtępuiącego róku, pokazuią, ſię małę Kupki, na kſztalt kretowin, lub kupek od mrowek porobionych, małych razem trzyiących ſię robaczkow, ktore podobnymże ſpoſobem pod krzewinami tarniowemi, lub innym iakim przykryciem gnoiu lub ſuchey trawy razem leżące naydować ſię zwykły.

Ponieważ ten Gad naybardziey letnim Zbożom zwykł ſzkodzić, przeto robactwo z tego płodu ulegnione w ten czas dopiero widocznie i w wielkości zboża ſzkodzącey pokazywać ſię zwykło, gdy czas tego zboża nadchodzi, gdzie poźniey lub prędzey wyląkłſzy ſię, odmieniwſzy dawnieyſzą ſwoię poſtać, ſkrzydeł nabywa, i do tego ſtanu przychodzi iż poziadawſzy zboża na mieyſcu ulągnienia, zlatuiąc ſkupia ſię i po pobliżſzych okolicach rozciąga.

Ieżeli więc wiadome ſą mieyſca, gdzie Szarańcza w Ieſieni kupami przebywała, ſwoy płod zakopała, i na kſztalt iedwabnych robaczkow zagineła, ieżeli nadto, z poprzedzaiącego opiſu, okoliczności wypuſzczania ikry, poſtać iaiek i robaczkow małych z nich wychodzących, poznana bydź może, zdaie ſię do wygubienia tego płodu naylepſzym bydź ſrzodkiem, ażeby zaraz na początku wioſny, w Marcu i Kwietniu rzeczone okolice, w ktorych poprzedzaiącey Ieſieni naypoźniey kupami Szarańcza naydowała ſię, i poginęła, w wielu ludzi razem złączonych i rozumnie roſtawionych, pilnie rewidowane, i tym ſpoſobem po Polach, Rolach, w leżących Gnoiach lub popod Krzakami, Cierniami, w Brzegach, w Dziurach, &c. nayduiące ſię wyż opiſane na kſztalt czarney wykopaney ziemi, lub inne niezwyczayne małe Robaczki podobnież kupami nayduiące ſię, Deſzczułkami, Stępicami, tratowane i gniecione, a potym Słomą Cierniem przykryte zapalone, i wygubione były.

Procz dopiero rzeczonego ſpoſobu wygubienia płodu tego Robactwa ieſzcze ſpoſoby zapobieżenia w ſwoiey przyzwoitey wielkości iuż będący lub kupami zgromadzaiącey ſię Szarańczy, ſą naſtępuiące: iż albo mieyſce, ktore od tego Robactwa opanowane ieſt, od wielu ludzi razem o tey porze zgromadzonych, gdy Szarańcza ieſzcze z Roſſy nie oſchnie, lub też ieſzcze latać dobrze nie może, otoczone i zboże onegoż mieyſca wraz z tym Robactwem, rożnemi narzędziami, iakoto Miotłami Cepami &c. wytłoczone i zniſzczone, albo też przynaymniey dla umnieſzenia iey, Pole w ktorym ſię iey naywięcey nayduie, natenczas, gdy iuż z Roſły oſchnie i do wzlatywania gotować ſię będzie, naprzykład około oſmey lub dziewiątey godziny, od wielu ludzi opaſane, i potym od nichże Szarańcza przez hałas i brzęk miedzi- żelaża, tudzież krzyk i wrzawę, na mieyſce puſte lub ugorowiſko, lub do innego iakiego na ten koniec wykopanego, na łokieć głębokiego i ſzerokiego, z drugiey ſtrony ludzmi oſadzonego dołu, ktorzyby wychodzącą Szarańczę nazad miotłami zpychali, pędzona, tam gnieciona, bita, i nakoniec ſłomą ſpalona, potym zaś Doł ziemią zupełnie zaſypany bydź ma.

Procz

Procz tych tu wzmiankowanych srzodkow można także i onych używać sposobow, ktore przez doświadczenie Gospodarza z tych mieysc gdzie to nieszczęście iusz kilkokrotnie dawnemi czasami trafiało się; skutecznie nadarzyły się.

Co na ten Koniec ku każdego wiadomości, Użyciu i nauce prostych Wieśniakow ninieyszemi obwieszcza się, osobliwie iednak Cyrkularnym i Dystryktowym Urzędom, wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym w powszechności, Miastom i mieyscom nayszczegolniey owych okolic, gdzie to Robactwo naydowało się i swoy płod zakopało, iako nayszurowiey rozkazuie się i ku ściśłemu zachowaniu ninieyszemi zaleca się, ażeby tak przeciw tey, iako też może od Wołoszczyzny na nowo przelecić maiącey Szarańczy, podane srzodki wykorzenienia tego gadu, wczelnie obmyślone były.

W Lwowie dnia 9go Grudnia 1780.

XI.

AVERTISSEMENT.

Es sind ganz unvermuthet zwei neue sogenannte Jettons oder Denkmünzen im Vorschein gekommen, wovon die eine, auf die im Jahr 1767 zu Bruckberg errichtete Porzelainfabrik geprägte Gedenkmünze im innerlichen Werthe nicht mehr als 42 kr., die andere ein neugeprägter Nürnberger Jetton nur 37 ¼ kr. beträgt, beide hingegen auf einer Seite das Gepräge kursmässiger Guldiner, und auch die Grösse und das Gewicht haben.

Da nun diese neue Denkmünzen im Handel sehr leicht als Konventionsgulden einschleichen können, so wird mittels des gegenwärtigen Jedermann gewarnet, daß er wider alle Bevortheilung und Schaden mit diesen den Gulden ähnlichen Denkmünzen oder Jettons auf seiner Huth seyn solle.

Lemberg den 19ten May 1780.

UWIADOMIENIE.

Pokazały się wcale niespodzianie dwa nowe tak zwane *Jettons*, czyli *Numismata* dla pamiątki, z ktorych ieden Pieniądz dla pamiątki na Porcellanową Fabrykę w Brukbergu Roku 1767 ustanowioną bity nic więcey w Szacunku wewnętrznym tylko 42 kr. drugi zaś nowo bity Norembersk *Jetton* tylko 37 ¼ kr. w sobie zawiera; obydwa zaś na iedney stronie stępel Złotych podług Kurencyi, wielkość, oraz i wagę maią.

Gdy tedy te nowe *Numismata* dla pamiątki bardzo łatwo w Handel iako Złote konwencyonalne wmieszać się mogą, więc ninieyszemi ostrzega się, ażeby się każdy przeciwko wszelkiemu oszukaństwu i pokrzywdzeniu pod stęplem teyże monety do Złotych podobney czyli *Jettons* zwaney miał na ostrożności.

W Lwowie dnia 19go Maia Roku 1780.

XII.

AVERTISSEMENT.

Die Einreichung der Bittschriften bei der Justizstelle in Wien in Rechtsangelegenheiten betreffend.

Da bishero verschiedene Partheyen, welche bei der k. k. obersten Justizstelle in Wien eine Rechtsstrittigkeit anhängig gemacht haben, ihre selbst verfaßte oft sehr dunkle und unverständige Bittschriften ohne Unterschrift eines Hofagenten gerade aus Gallizien nach Wien eingeschicket, und alsdann die hierauf erfolgte Expedition oft ganze Jahre hindurch zu grossen Aufenthalt der Gerechtigkeitspflege bei dortigen Expedit unausgelöset haben erliegen gelassen.

Als wird andurch zu Jedermanns Wissenschaft bekannt gemacht, daß derlei Partheyen, welche in einer Rechtsangelegenheit künftighin etwas bei der k. k. obersten Justizstelle in Wien zu suchen haben, ihre diesfalls zu überreichende Bittschriften von irgend einem Hofagenten wo nicht verfassen, doch wenigstens einreichen und besorgen lassen, auch solchem, damit er nicht die nöthigen Auslagen aus seinem eigenen vorzuschiessen gezwungen werde, zu gleicher Zeit die erforderlichen Taxgelder überschicken sollen, wobei noch erinnert wird, daß von der Bekanntmachung dieses allerhöchsten Befehls an zwar die Rechtsangelegenheiten von offenbar armen Partheyen, wie es in allen übrigen k. k. Erblanden geschiehet, auch noch ferner gratis und ex officio besorget, übrigens aber keine einzige Bittschrift, so bald sie eine Rechtssache unmittelbar betrift, ohne Unterschrift irgend eines Hofagenten bei der mehrbesagt k. k. Obersten Justizstelle werde angenommen werden.

Wornach sich dann Jedermann zu verhalten wissen wird.

Lemberg den 2ten Juny 1780.

UWIADOMIENIE.

Podawania Memoryałow do Naywyższych Sądow Wiedeńskich w prawnych Interessach, tyczące się.

Ponieważ dotąd wiele Stron maiących zaczęte Prawo w Naywyższych Ces. Król. Sądach Wiedeńskich, Memoryały przez samych siebie koncypowane, częstokroć nie iasno tłumaczące się i do zrozumienia trudne, bez podpisów dworskich Agentów z Galicyi do Wiednia przesyłały, i Expedycyi na nie wypadłych, częstokroć po Roku z wielkim opoźnieniem uskutecznienia sprawiedliwości, z tamteyszey Expedytury nie wyliczaiąc taxy, nie podnosiły.

Przeto wszystkim powszechnie ninieyszemi czyni się wiadomo, ażeby wszystkie Strony, które napotym w prawnych Interessach o co u Naywyższych Ces. Król. Sądow Wiedenskich dopraszać się będą, swoie Memoryały, ieżeli nie przez którego z dworskich Agentow koncypować, to przynaymniey przez nich podawać starały się, oraz onymże, ażeby potrzebney Expensy z własnego swego zastępować przymuszeni nie byli, w iednymże czasie należącą się taxę przesyłali, gdzie oraz i to się przyłącza, iż lubo od obwieszczenia tego Naywyższego Rozkazu, Interessa prawne widocznie ubogich Stron, tak iako i w innych Ces. Król. dziedzicznych Kraiach, także i napotym *gratis* i *ex officio* promowowane będą, iednakże

żaden Memoryał prawnego Intereſſu *immediate* tyczący ſię, bez podpiſu, którego z dworſkich Agentow, w częſto rzeczonych Ceſ. Król. Naywyżſzych Sądach przyięty nie będzie.

Podług czego wſzyſcy zachować ſię maią.

W Lwowie dnia 2go Czerwca 1780.

XIII.

AVERTISSEMENT.

Nachdeme Ihro Kaiſ. Königl. Apoſt. Majeſt. zu beſſerer Sicherſtellung des allerhöchſten Taxgefälles zu beſtimmen geruhet haben, daß künftighin, gleichwie es bereits in allerhöchſt Ihro übrigen Erbländer feſtgeſetzet iſt, bei Entſtehung einer Rechtsſtreitigkeit, und wenn der Kläger in Galizien nicht anſäſſig, oder wohl gar eine auswärtige Perſon iſt, von demſelben eine ſogenannte nach dem richterlichen Befund auszumeſſende Cautionem actoream zu deponiren verhalten werden, und daß vor wirklich erfolgten Erlag des erſtbeſagten Kauzionsbetrags, die Klage ſelbſt dem Beklagten ad excipiendum nicht communiciret; hingegen aber auch nach geendigter Klage dem Kläger alſogleich der nach geſchehener Berichtigung der Taxen verbleibende Uiberreſt des deponirten Geldbetrages wieder zurückgeſtellet werden ſolle.

Als wird ſothane allerhöchſte Verfügung anmit Jedermänniglich zur ſchuldigſten Nachachtung andurch bekannt gemacht.

Lemberg den 14ten July 1780.

AVERTISSEMENT.

Quoniam Sacra Cæſareo-Regia Apoſtolica Majeſtas ſupremorum Taxæ redituum Securitatem conſtituere dignata eſt, ut in poſterum prout in aliis Hæreditariis Regnis altiſſime conſtitutum, in cauſis controverſis, ſi Pars Actorea in Galicia non Poſſeſſionata, aut prorſus extranea eſt, ab eadem juxta Judicialem Cognitionem ſic dicta Cautio Actorea deſignanda ad deponendum retineatur, & ut ante actualem faciendam Depoſitionem dictæ modo Summæ cautionalis Citatio ipſa ad excipiendum citato non communicetur; Finita attamen lite Parti Actoreæ poſt factam Taxæ ſatisfactionem reliquum depoſitæ Summæ Cautionalis reſiduum reſtituendum eſt.

Omnibus igitur hæc Altiſſima Conſtitutio ad exactiſſimam obſervationem præſentibus litteris notificatur.

Leopoli die 14ta Julii Anno 1780.

XIV.

Patent.

Von Ihro ꝛc.

Es hätten Ihro Kaiſerl. Königl. Apoſtol. Majeſtät zu Erhaltung der Ordnung unter den unbeſtimmt Beurlaubten, und beſonders zu Hindanhaltung der Emigration allergnädigſt zu entſchlieſſen geruhet, daß,

1mo. Wenn ein unbestimmt Beurlaubter ohne gehöriger Erlaubniß aus einem conscribirten in ein unconscribirtes, oder auch in ein auswärtiges Land übertretten wollte, derselbe als ein Deserteur angesehen, und somit für selben, wenn er von dem Land eingebracht wird, eine Taglia pr. 6 fl. aus der Kriegskasse bezahlt, hingegen

2do Von derlei eingebrachten unbestimmt Beurlaubten, welche ein Vermögen besitzen pr. Kopf 18 fl. zu einiger Entschädigung des Ærarii dem Militärfond abgeführet, die unvermöglichen aber von ihren Obrigkeiten mit einer 14tägigen Dominikalarbeit gegen der ihnen zu verabreichenden blossen arrestantenmässigen Aetzung bestraffet werden sollen.

3tio. Gehe die allerhöchste Gesinnung dahin, daß, falls ein entwichener unbestimmt Beurlaubter von dem an den Gränzen aufgestellten Militärkordon eingebracht wurde, derselbe nur als ein Vagabund zu betrachten, mithin dem Militärkordon hievor keine Taglia zu entrichten komme, weil dieser ohnehin auf alle Vagabunden überhaupt ein aufmerksames Aug zu tragen, selbe aufzuheben, und an ihre Behörde zu überliefern hätte, ohne daß ihm dafür eine Taglia, oder sonst was gebühre: es erstrecket sich dieses aber, nachdem hier bloß von entweichenden unbestimmt Beurlaubten die Rede ist, nicht auf die übrigen Regimentsdeserteur, in Ansehung welchen es dabei sein Verbleiben hat, daß der Kordonsmannschaft für jeden einbringenden derlei Deserteur forthin die ausgemessene Taglia pr. 8 fl. zu bezahlen kommet.

4to. Hätte die Vorstellung eines solchen eingebrachten unbestimmt Beurlaubten von Seiten des Landes an den Militär-Gränzkordon, und von diesen an das nächstgelegene Regiment zu geschehen; wäre nun der eingebrachte in den Werbbezirk des nämlichen Regiments gehörig, so hätte selbes auf den Fall, wenn er vom Landmanne betretten worden, ohne weiteren die Taglia für ihn zu bezahlen, und mit Beibringung der diesfälligen Quittung den Betrag anwiederum aus der Kriegskassa zu empfangen: Sollte aber derselbe in einen andern Bezirk in den nämlichen oder in einem andern Lande gehören, so wäre dem einbringenden Landmanne von obbemeldten Werbbezirkskommendanten nur eine schriftliche Versicherung auszuhändigen, daß, wenn sich die unbestimmte Beurlaubung des eingebrachten bestättigen würde, die Bezahlung der Taglia erfolgen werde, und hätte sich sofort der Werbbezirkskommendant mit dem betreffenden Regimente in das Einvernehmen zu setzen, und zu erfahren ob der Mann wirklich ein unbestimmt Beurlaubter seye, nach dessen Bestättigung das Regiment alsdann gegen Zurücknahme der obgedachten schriftlichen Versicherung die Taglia zu entrichten hätte.

5to. Solle das Regiment, zu dessen Werbbezirke der eingebrachte gehöret, das betreffende Kreisamt um die 18 fl. pro Ærario angehen, und dafür Sorge tragen, daß der Ertrag richtig zur Kriegskassa geschehe, falls aber Anstände dagegen gemacht würden, sich diesfalls mittelst des General-Militärkommando an die Landesstelle wenden.

6to. Da die 14tägige Herrschaftsarbeit nur auf den Fall ausgemessen ist, wann der Mann gar kein Vermögen besässe, und das allerhöchste Ærarium die Bezahlung der Taglia für alle durch den Landmann eingebracht werdende, nebst den dabei vorfallenden anderweiten Unkosten auf sich nimmt, so muß auch damals, wenn das Vermögen des Entwichenen weniger als 13 fl. beträgt, dasselbe pro Ærario eingezogen, und dem Manne dafür nach Maaß des diesfälligen Betrags die Arbeit auf eine kürzere Zeit anerkannt werden.

7mo. Wären den unbestimmt Beurlaubten von Seiten der Regimente Pässe, wie solche in der hinaus gegebenen gedruckten Nachricht für die bestimmt Beurlaubten vorgeschrieben sind, mit dem blossen Unterschied, daß sie auf unbestimmte Art zu lauten haben, zu ertheilen, und nebst diesen auch der besondere Urlaubszettel mitzugeben. Mittelst gedachter Pässe können sich die unbestimmt Beurlaubte ihrer Geschäfte, Verrichtungen und Nahrungen halber mit Bewilli-

gung

gung ihrer Obrigkeiten inner den k. k. conscribirten Erblanden hinbegeben, wo sie es nöthig finden, jedoch haben die Obrigkeiten, so oft sie einen solchen Mann anderwerts hinzugehen die Erlaubniß ertheilen, solches auf den besonderen Urlaubszettel anzumerken.

8vo. Setzen Ihro Kais. Königl. Apostol Maj. für diejenigen, welche einen in ein unkonscribirtes oder auswärtiges Land entweichen wollenden unbestimmt Beurlaubten, wenn sie nämlich wissen, daß er ein solcher ist, zu verhehlen, oder dessen Flucht zu befördern sich beigehen lassen sollten, da hier nicht bloß die Desertion, sondern auch die Emigration aus dem Land eintritt, die nämlichen Straffen fest, welche auf die Desertionsverhehler und Beförderer in dem diesfälligen Patente ausgemessen sind. So viel es weiters

9no die Verpflegung betrift, welche den auf der Desertion betrettenen unbestimmt Beurlaubten während dem, als sie im militärischen Verhaft sind, ab Ærario zu verabreichen kommet, befehle Ihro Kais. Königl. Majest. daß solche täglich bloß in 5 kr. inclusive des Brodgeldes zu bestehen habe. Um jedoch derlei Leute nicht lang in der Aerarialverpflegung zu behalten, sind selbe, wenn nicht eben Transporte vorfallen, denen sie angehängt werden können, von einer Station zur andern nur einzelweis mittelst vertrauter Kommandirten transportiren zu lassen. Endlich

10mo. Wenn ein unbestimmt Beurlaubter auf immer für den Dienst untüchtig wird, so wird ohne ihm einen förmlichen Abschied auszuhändigen nur auf seinem Urlaubspasse, daß er der Militärpflicht gänzlich entlassen seye, unter der Unterschrift des Regimentskommandanten und Kriegskommissariatischen Beamten vorgemerket; tritt aber einer wegen des Nahrungsstandes oder aus einer anderen politischen Ursache aus der Zahl der unbestimmt Beurlaubten aus, so hat dieser ebenfalls keinen Abschied zu bekommen, sondern da ein dergleichen entlassen werdender Mann nachhero wiederum in den Fall kommen kann, wo die Ursachen seiner Entlassung aufhören, und er neuerlich zum Militärdienste herbei genommen werden kann, wäre schon genug, wenn ihm der in Handen gehabte Regimentspaß nebst dem besonderen Urlaubszettel abgenommen, und beide bei dem Regimente kassiret werden. Welch alles sich nicht nur von den unbestimmt Beurlaubten von den Regimentern, sondern auch von jenen des Fuhrwesens-Korps verstehet.

Lemberg den 23ten Juny 1780.

Joseph des H. R. R. Graf von Brigido.

(L.S.)

Anton Feldhoffer,
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

Od C. K. &c.

Ich C. K. Ap. Mość dla utrzymania porządku między będącemi za Urlopem na czas nie pewny, a osobliwie dla zatrzymywania Emigracyi iako naylaskawiey ustanowić raczyła, iż

Popierwsze. Ieżeli na czas nie pewny za Urlopem będący bez należytego pozwolenia z opisanego Kraiu do nieopisanego albo też do postronnego chciał wychodzić, tenże za Zbiega miany być powinien, a zatym

ieśli ze wśiow przyſtawiony, za niego 6 Zł. w nadgrodzie, z Kaſſy woyſkowey zapłacić ſię ma.

Powtore. Od przyſtawionych zaś Poſſeſſyi maiących na czas nie pewny za Urlopem będących od głowy 18 Zł. dla nieiakiego Skarbu Ocalenia woyſkowemu Funduſzowi wyliczone być maią. Niedoſtatni zaś od ſwoiey Zwierzchności czternaſtodniową Pańſzczyzną z wyżywieniem ſzczegulnie Areſztantom przyzwoitym, ukarani bydź powinni.

Potrzecie. Ten Naywyżſzy Zamyſł do tego zmierza, ażeby, ieżeliby takowy zbiegły za Urlopem będący na czas nie pewny do woyſkowego Kordonu na Granicach poſtanowionego był przyſtawiony, ten tylko za włoczęgę miany bydź powinien, a przeto woyſkowemu Kordonowi żadney nadgrody płacić nie należy, gdyż tenże procz tego ſzczegulnie na wſzyſtkich włoczęgow baczne oko mieć, tychże zabrać, i do ſwoiey Zwierzchnosci przyſtawić powinien bez należytości nieiakiego za to nadgrodzenia, albo czego innego. To ſię zaś na innych od Regimentow zbiegłych nie rozciąga (ponieważ tu ſzczegulnie tylko o zbiegłych na czas niepewny za Urlopem będących mowa ieſt) względem ktorych tak zoſtawać powinno, iż Woyſku kordonowemu za Każdego zbiegłego przyſtawionego w poſtanowioney nadgrodzie 8 Zł. na dalſzy czas płacić należy.

Poczwarte. Stawienie ze wśiow przywroconego na czas niepewny za Urlopem będącego do granicznego Kordonu woyſkowego i od tegoż do naybliżſzego Regimentu uczynione bydź ma, ieżeliby więc przywrocony w podziale żołnierſkim do tego ſamego Regimentu należał, to tenże w tym razie, ieśli od wieyſkiego człowieka zimany ieſt, natychmiaſt za niego nadgrodę, i w tey mierze kwit przynoſzący kwotę z Kaſſy woyſkowey znowu odebrać ma. Ieżeliby zas do inſzego Powiatu w tymże ſamym lub innym kraiu należał, tedy przyſtawuiącemu człowiekowi wieyſkiemu od wzwyż wſpomnionego żołnierſkiego Podziału Kommendanta ubeſpieczenie na piſmie tylko wydane być powinno, iż, ieżeli przywroconego ulopowanie na czas niepewny doświadczone ieſt, płacenie w nadgrodzie naſtąpi, i zatym Powiatowy werbunku Kommendant na tychmiaſt z przynależytym Regimentem w tey mierze umiarkowanie czynić ma, doświadczaiąc, czyli tenże człowiek ieſt aktualnie urlopowanym na czas niepewny, a tego doſzedłſzy, na ten czas Regiment po odebraniu zwyż wſpomnionego na piſmie ubeſpieczenia nadgrodę czynić powinien.

Popięte. Regiment, do którego żołnierſkiego Podziału przyſtawiony należy, do przynależytego Urzędu Cyrkularnego na odebranie 18 Zł. żądanie zanosić, i o to ſię ſtarać ma, ażeby ta kwota do woyſkowey Kaſſy rzetelnie była oddana; gdyby zaś przeciwne okoliczności zachodziły, w tey mierze do Rządow kraiowych przez Generalną Kommendę woyſkową udać ſię powinien.

Poſzoſte. Ponieważ czternaſtodniowa pańſzczyzna w tym tylko razie wyznaczona ieſt, ieżeli woyſkowy człowiek żadnego nie ma doſtatku, a Naywyżſzy Skarb za wſzyſtkich przyſtawionych przez wieyſkich ludzi płacenie Taglii z innemi oraz zachodzącemi wydatkami na ſiebie bierze, dla tego i w ten czas, gdy doſtatek zbiegłego mniey iak 18 Zł. importuie, tenże pro Ærario ſkonfiſkowany, a woyſkowemu za to podług miary w tey mierze robota na krotſzy czas wyznaczona być powinna.

Poſiodme. Gdyby Urlopowanym na czas niepewny Paſzporty od Regimentow dane były, iako te w drukowanych Uwiadomieniach wydanych Urlopowanym na czas nie pewny ſą przepiſane, z tą tylko rożnicą, że oneż iak niepewne Sens maią, i oprocz tego ſzczegulna też onymże Cedułka na Urlop dana była: podług tychże wſpomnionych Paſzportow na czas niepewny Urlopowani dla intereſſow ſwoich ſprawowania, lub wyżywienia ſię z dozwoleniem zwierzchności ſwoiey w C. K. opiſanym dzie-

dzi-

dzicznym Kraiu, gdzie ſię potrzeba będzie zdawała, udać ſię mogą, zwierzchności iednak ile razy dokąd inąd takowemuż czleku udać ſię pozwolenie daią, takoweż na oſobliwey Cedulce na Urlop nanotować maią.

Peoſme: J. C. K. A. Mość na tych, którzyby urlopowanego na czas niepewny do nieopiſanego albo poſtronnego kraiu umknąć chcącego, ieżeli albowiem wiedzą, że taki ieſt, ukrywaią, albo do ucieczki onegoż poſiłkuią, uwodzić ſię dali, ponieważ tu nie tylko dezerterowanie, ale też i emigracya zachodzi, równe kary uſtanowi, które w tey mierze na ukrywaiących zbiegłego, i poſiłkuiących w Uniwerſale poſtanowione ſą. Co ſię więcey

Podziewiąte. Zywienia tyczy, które na czas niepewny Urlopowanemu w Dezerterowaniu poimanemu podczas Straży woſkowey dane bydź ma, I. C. K. A. Mość rozkazuie, ażeby takoweż codzien ſzczegulnie w 5 kraycarach na chleb incluſive zoſtawało. Ażeby zaś takowi ludzie długo żywieniem ze ſkarbu trzymani niebyli, tychże więc, ieśli ſię Tranſport, do którego by przydani być mogli, nieprzytrafi, od iedney Stacyi do drugiey tylko poiedynczo przez powierzonych Kommenderowanych tranſportować kazano. Na oſtatek.

Podzieſiąte. Gdyby Urlopowany na czas niepewny do ſłużby na zawſze niezdolnym ſię ſtał, temu więc bez wydania formalnego Abſzytu w iego tylko Paſzporcie na Urlop pod podpiſem Regimentowego Kommendanta i woyſkowey Kommiſſyi Urzędnika, że z woyſkowego obowiązku w cale wypuſzczony ieſt, nanotować należy. Ieżeliby zaś takowy dla żywności, albo inney przyczyny Polityczney z komputu Urlopowanych na czas niepewny wypadł, podobnież żadnego Abſzytu doſtać nie powinien, ale gdy takowy człowiek wypuſzczony być maiący, do takiego znowu przyiść może przypadku, gdzie przyczyny wypuſzczenia iego uſtaią, i aktualnie do ſłużby woyſkowey przyięty być może, dość by było, Regimentowego Paſzportu w rękach iego będącego, z oſobliwſzą oraz na Urlop Cedułką odebrać, i oboie przy Regimencie ſkaſſować.

Co wſzyſtko nietylko o Urlopowanych na czas nie pewny od Regimentow, ale i od tych, ktorzy przy korpuſie powozowym zoſtaią, rozumieć ſię ma.

Dan w Lwowie dnia 23go Czerwca Roku 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L. S.)

Antoni Feldhoffer.
Sekretarz.

XV.

AVERTISSEMENT.

Es haben Ihro K. K. Apoſt. Maj. den allerhöchſten Entſchluß geſchöpfet, die in dem Königreich Hungarn reincorporirten Temeswarer Banat befindlichen Güter käuflich hindanzugeben, und dahero für Kaufluſtige folgende Begünſtigungen allergnädigſt beſtimmet und feſtgeſetzet; nämlich:

1mo. Werden über die in dem Banat zu erkaufende Güter die Donationsbriefe ſo, wie in dem Königreich Hungarn üblich iſt und die Geſetze es vorſchreiben, ausgefertiget, folglich jeglicher, ſo im Banat ein Gut überkom-

met, wird nach erhaltener Donation des Indigenats und der hungarischen Adelschaft, dann deren damit verknüpften Freiheiten und Privilegien theilhaftig werden.

Wird den Käufern nach Umständen gestattet werden, daß selbe auch nur die Halbscheid des Schätzungswerths sogleich bezahlen, hingegen die andere Hälfte, oder das sonst noch erübrigende Quantum auf den ersten Satz bei dem betreffenden Komitat intabuliret werden.

3tio. Werden zwar auf das schuldige Geldquantum Termine eingeraumet, die sich jedoch nicht länger als auf zehn Jahre erstrecken dürfen, unter welcher Zwischenzeit der Schuldner nur 4½ pro Cento Interesse zu bezahlen haben wird, wobei ihm demnach jener Vortheil zuwächst, daß, da ein Theil der Einkünften des von ihme zu erkaufenden Guts, nämlich die sicheren Gefälle à 4½ pro Cento, der andere Theil aber, als die steigende und fallende Einkünften zu 6 pro Cento angerechnet, und geschätzet wird, selber zum Theil nur 1½ pro Cento weniger Interessen bezahlet, als er an Einkünften überkommet. Endlich

4to. Damit auch den Kauflustigen bekannt werde, wo sie sich wegen Ankauf der Güter zu melden haben; so wird denselben hiemit eröfnet, daß sie sich sowohl bei der k. als auch k. k. Hofkammer in Wien, als auch bei dem hungarischen Reincorporations-Hofkommissions Præside, Herrn Grafen von Niczki, zu Temeswar melden, und entweder zu Wien oder zu Temeswar ihr Anbringen einreichen können, wo den betreffenden Partheyen auch eine nähere Erläuterung in Betref der Eintheilung der Güter, und des ausfallenden Schätzungspreises gegeben werden wird.

Welch allerhöchste Entschliessung dahero jedermänniglich zur behörigen Wissenschaft andurch bekannt gemacht wird.

Lemberg den 25sten August 1780.

UWIADOMIENIE.

Nayiaśnieyszy Ich C. K, A. Majestat Naywyższe przedsięwziął ustanowienie, znayduiące się Dobra w Banatcie Temeswarskim do Węgierskiego Krolestwa inkorporowane spuścić w Dziedictwo; i przeto kupować chcącym następuiące fawory nayłaskawiey wyznaczył i ustanowił: to iest

Popierwsze. Względem Dobr w Banatcie kupować się maiących Prawo Donacyi tak iako w Krolestwie Węgierskim zwyczay iest, i Prawa przepisuią, wydane będzie; a zatym każdy w Banatcie Dobr nabywaiący, po otrzymaney Donacyi Indigenatu, i Szlachectwa Węgierskiego złączonemi oraz z onymże wolnościami i Przywileiami staie się uczestnikiem.

Powtore. Pozwala się kupuiącym podług okoliczności, ażeby ci połowę tylko Cenienia natychmiast zapłacili, drugą zaś połowę, czyli pozostałe ieszcze Quantum na pierwszym mieyscu w przynależącym Komitacie zaintabulowali.

Potrzecie. Wyznaczaią się w prawdzie na winne pieniężne Quantum Terminy, które iednak nie dłużey, tylko na dziesięc lat rozciągać się mogą, w którym to między czasie Dłużnik tylko 4½ od sta Prowizyi płacic będzie winien, gdzie iednakże onemuż owa Korzyść wyrasta, iż tenże, gdy iedna część dochodow z Dobr od niego kupować się maiących, to iest: pewne dochody po 4½ od sta, druga zaś część iako dochody w gorę idące i spadaiące po 6 od sta wyrachowana i ceniona, tylko po części 1½ od sta mniey Prowizyi płaci, niżeli dochodow odbiera. Na koniec.

Poczwarte. Ażeby też kupować chcącym wiadomo było, gdzie oni względem kupowania Dobr nadgłosić się maią, więc onymże ninieyszemi okazuie się, iż iako w Wiedniu do Cesarskiey i Cesarsko-Królewskiey

Na-

Nadworney Kamery, tak w Temeswarze do Węgierskiey inkorporacyi Nadworney Kommissyi Przezesa Imci Pana Hrabiego de Niczki nadgłosić się i tak w Wiedniu, iako w Temeswarze Żądania swoie podać mogą, gdzie Stronom przynależącym względem podziału Dobr i wypadaiącego cenienia dokładnieysze obiaśnienie dane będzie.

Które to Naywyższe rozrządzenie wszem w obec i każdemu z osobna do przyzwoitey wiadomości podaie się.

W Lwowie dnia 25go Sierpnia Roku 1780.

XVI.

Patent.

Die Festsetzung des Termini, binnen welchem die Restitutio in integrum angesuchet werden soll.

Wir ꝛc.

Entbiethen allen und jeden Unseren treugehorsamsten Landesinnsassen, Innwohnern und Unterthanen in Unseren Erbkönigreichen Galizien und Lodomerien, dann in den Fürstenthümern Oswiecim und Zator Unsere k. k. Gnade und alles Gutes, und geben euch hiermit sammt und sonders gnädigst zu vernehmen. Wienach Wir aus den bishero bei Unserer Obersten Justizstelle in revisorio anhängig gemachten Rechtsstreittigkeiten ersehen haben, daß hier Landes, weil hieselbst ad petendam restitutionem in integrum zur Zeit kein rechtlicher Termin vorgeschrieben und festgesetzet gewesen, derlei Restitutionsgesuche zu nicht geringer Verzögerung und Hemmung der Gerechtigkeitspflege manchmal erst nach einem, ja wohl gar nach zweyen Jahren eingereichet worden seyn; dahero Wir zu Hindanhaltung derlei den Lauf der Gerechtigkeit hemmende Unfüge gnädigst zu befehlen, und festzusetzen befunden haben, daß ein jeder; welcher gegen einen ergangenen Rechtsspruch die Appellazion oder Revision in der ausgemessenen Zeitfrist nicht angemeldet, oder seine gravamina in gehöriger Zeit nicht eingebracht, und folglich das ad appellandum oder revidendum festgesetzte fatale solchergestallt verabsäumet hätte, indessen aber gleichwohl gegen diese Versäumung die restitutionem in integrum bei Uns ansuchen wollte, binnen drei Monaten von dem Tage des verabsäumten Appellations- oder Revisions-fatalis anzurechnen, das Beneficium restitutionis in integrum zu ergreiffen, und zu dessen Erlangung seine Beweggründe bei Uns schriftlich um so gewisser vorzustellen gehalten seyn solle, als widrigenfalls, wenn nämlich diese drei Monate ohne Ansuchung der Vorbesagten restitution würden verlaufen, die Præscription gegen vorbesagtes Beneficium statt haben solle, und ein nach dieser hiemit gesetzmässig bestimmten drei monatlichen Zeitfrist sich meldender Restitutions-Werber mit seinem Gesuch weiters nicht mehr gehöret werden wird.

Wornach sich jedermann schuldigst zu achten, und vor Schaden zu hütten wissen wird.

Gegeben in Unserer Hauptstadt Lemberg den 10ten November 1780.

Joseph des H. R. R. Graf von Brigido.

(L.S.)

Johann Maria Riegler.
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

Termin, proszenia Restitutionis in integrum oznaczaiący.

MY &c.

Wszem w obec i każdemu z osobna Nam wiernym Obywatelom, Mieszkańcom i Poddanym w Naszych dziedzicznych Królestwach Galicyi i Lodomeryi, tudzież Xięstwach Oświecimu i Zatoru, Naszę Cesarsko-Królewską Łaskę i wszelkie Dobro oświadczamy, oraz ninieyszemi was wszystkich w powszechności i szczegulności obwieszczamy iakonayłaskawiey: Iako, poznawszy z zaszłych do Naywyższych Sądow Naszych Spraw *via revisorii*, że w tym Kraiu, ponieważ dotąd *ad petendam restitutionem in integrum* żadnego prawnego Terminu ieszcze przepisanego niebyło, podobne *restitutionis* żądania, z niemałą Zwłoką i Tamą wykonania sprawiedliwości, czasem po Roku, a co większa po dwoch leciech podawane były; Przeto dla wstrzymania takowych, bieg sprawiedliwości tamuiących nieprzyzwoitości, iako nayłaskawiey postanowić i rozkazać umysliliśmy, iż wszyscy, ktorzyby przeciw wypadłemu Dekretowi prawnemu Appellacyą czyli *Revisorium* wprzepisanym Terminie niezałożyli, czyli *gravamina* w przyzwoitym czasie niepodali, a zatym *fatale ad Appellandum* czyli *revidendum* tym sposobem utracili, ztym wszystkim iednak przeciw podobnemu zpoznieniu *Restitutionem in integrum* u Nas dopraszać się mieli; w przeciągu trzech Miesięcy od dnia zpoznionego Appellacyi czyli Rewizyi Terminu *fatalis* zwanego rachuiąc, *Beneficium Restitutionis in integrum* dopraszać się, i dla dostąpienia onegoż, przyczyny swoie dostarczaiące Nam na Pismie tym pewniey podać będą powinni, ile że w przeciwnym razie, to iest: gdyby rzeczone trzy Miesiące, bez żądania wzmiankowaney Restitucyi upłynęły, Preskrypcya na rzeczone *Beneficium* nastąpi, i takowego po przepisanym tu prawnym trzechmiesięcznym Terminie o Restytucyą udaiącego się Supplikanta prozba więcey przyięta nie będzie.

Podług czego wszyscy iako naypowinney zachować się, i szkody unikać maią.

Dan w Naszym stołecznym Mieście Lwowie dnia 10go Listopada 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L.S.)

Jan Maria Riegler.
Sekretarz.

XVII.

Patent.

In Betref der das künftige 1781te Jahr hier in Lemberg wieder von allerhöchsten Orten erlaubten auf heilige drei Könige anzufangenden, die 3 folgenden Wochen abzuhaltenden Kontrakten.

Von Ihro &c.

Wie nach man in Gemäßheit des bereits unterm 20sten November vorigen Jahrs wegen Feyerung der hier in Lemberg alljährlich abzuschliessenden gewöhnlichen

Kon-

Kontrakten publicirten Patents auch für das künftige 1781ste Jahr zu deren ungehinderter Abhaltung allen nur möglichen Vorschub zu leisten beschlossen habe.

Zu welchem Ende dann allen und jeden, was Standes sie auch seyn mögen, sowohl Inwohnern dieser revindicirten Königreiche, als auch Ausländern, denen gegenwärtiges zu Handen kommen dürfte, anmit bekannt gemacht wird, daß die zu Abschliessung der Kontrakten gebräuchliche Zusammenkunft auch künftiges 1781ste Jahr gewöhnlichermassen am heiligen drei Könige-Fest seinen Anfang nehmen, und durch drei auf einander folgende Wochen allen Inn- und Ausländern nach selbst eigenen Belieben und Willkühr ihre Geschäfte zu verrichten, zu pachten und verpachten, zu kaufen und verkaufen, oder sonstige Kontrakte, was Namen sie haben mögen, nach eigenen Gutbefinden zu errichten, erlaubet und gestattet werde.

Wobei man auch von Seiten dieses kaiserl. königl. Landesgubernii nicht nur keine Hindernisse im Weege zu legen, sondern im Gegentheil alle zur allgemeinen Sicherheit sowohl der öffentlichen Strassen als dieser Hauptstadt, wie dann auch zu Herbeischaffung hinlänglicher Viktualien dienliche Fürkehrungen zu treffen, und die genaueste Administrirung der Gerechtigkeit nach der bereits eingeführten neuen Justizordnung nachdrucksamst zu bewirken, sofort auch alle sonst nöthige Assistenz und Beihilfe, auf jedesmaliges Ansuchen jedermänniglich zu leisten beflissen seyn wird.

Damit sich aber nicht etwan jemand von einer ungegründeten Furcht, daß von den bei diesen Kontrakten stipulirt oder ausgezahlt werdenden Geldsummen einige Abgabe gefodert werden dürfte, abschrecken lassen möge; so wird andurch einmal für allezeit öffentlich erkläret, daß hievon nicht die geringste Abgabe unter keinerlei Vorwand werde abgenommen werden, und es also jedermann, so wie vorhin, ungehindert seinen Geschäften nachzugehen frei stehen werde.

Wo übrigens man sich im Gegentheil von jedermann die genaue Beobachtung jener Gesetze, welche auf die öffentliche Ruhe und eine gute Polizeiordnung abzielen, um somehr verspricht, als man hiemit jedermänniglich dazu ernstlich erinnert haben will.

Lemberg den 3ten November 1780.

Joseph des H. R. R. Graf von Brigido.

(L. S.)

Johann Maria Riegler.
Secretarius.

UNIWERSAŁ.

Pozwalaią się Kontrakty Lwowskie na Rok 1781 Trzyniedzielne.

Od &c.

Iako przychylaiąc się do Uniwersału dnia 20go Listopada Roku przeszłego z przyczyny corocznie tu w Lwowie zwyklych odprawuiących się Kontraktów iuż obwieszczonego, także i zbliżaiącego się 1781go Roku, nietylko żadney nie czynić przeszkody, lecz owszem wszelkich dodawać posiłkow uchwalili.

Przeto wszystkim w obec i każdemu z osobna iakieykolwiek bądź Kondycyi tak tych odzyskanych Królestw Obywatelom, iak i zagranicznym

owym, którzy tylko o ninieyszych powezmą wiadomość, obwieszcza się, iż zwykły kontraktowy Ziazd przyszłego także 1781go Roku na Swięto SS. trzech Królow swoy weźmie początek, i wciąż przez trzy tygodnie wszystkim tak tuteyszym Obywatelom podług własnego ichże upodobania, i woli Interessa sprawiać, arędować, i zaarendować, kupować i przedawać, lub inne iakiekolwiek bądź między sobą czynić Kontrakty podług własnego ich upodobania pozwala się.

W czym także Cesarsko-Królewskie Kraiowe Rządy, nie tylko nie przeszkadzać, lecz owszem wszelką tak do powszechnego na Gościńcach bespieczeństwa, iako też i w tuteyszym Stołecznym Mieście żywności dostarczenia starannością dogadzać, i wszelką podług teraz nowo ustanowioney Legislacyi we wszystkim czynić sprawiedliwość nawet wszelką potrzebną pomoc i assystencyą dawać, usiłować będzie.

Ażeby zaś kto wzdrygaiąc się iakiey od summ tychże Kontraktów wypłacać się maiących dawania daniny, odstraszonym nie został; przeto ninieyszemi nazawsze publicznie się obwieszcza, iż pod żadnym pozorem żadna daniba brać się nie będzie, każdemu zaś tak iako i dawniey swoie interessa bez przeszkody sprawować godzić się będzie.

Gdzie na koniec po każdym ściśłego zachowania ustaw do powszechney spokoyności i dobrego porządku ściągaiących się tym pewniey spodziewać się można, ile że każdy ninieyszemi surowo w tym napomina się.

Dan w Lwowie dnia 3go Listopada Roku 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L. S.)

Jan Maria Riegler.
Sekretarz.

XVIII.

Patent.

Vermittelst welchem den Novizen und künftigen Professen sub clausula nullitatis dem Orden oder Kloster mehr als die bestimmte dodation pr. 1500 Fl. Rhn. zu vermachen, und zuzubringen verboten wird.

Wir ꝛc.

Entbiethen allen und jeden Unseren treugehorsamsten Landesinnsassen, Innwohnern und Unterthanen, was Würden, Standes, Amts oder Wesens sie in diesen Unseren Erbkönigreichen Galizien und Lodomerien, dann in den Fürstenthümern Oswiecim und Zator auch immer sind, Unsere Kaiserl. Königl. Gnade und alles Gutes; und geben euch sammentlich und jedem insbesondere gnädigst zu vernehmen:

Demnach die Erfahrung bishero fast bei jeder Gelegenheit im Uibermaaß gelehret hat, daß viele vor Ablegung der Ordensgelübde oder geistlichen Profession von ihrem Haab und Vermögen testirende Novizen und künftige Professen wider den buchstäblichen Verboth deren sub dato den 18ten July 1775. kundgemachten Amortisationsgesetzen, getrachtet haben, unter verschiedenen Titulis fromme Werke, zu offenbarer Eludirung der obbesagten Amortisationsgesetzen weit grössere Quanta an Geld oder Geldes Werth ad manus mortuas zu bestimmen, als diesen zu erwerben erlaubet ist.

So

So haben Wir andurch gerechtest zu entschliessen und gesetzmäßig zu verordnen befunden, daß von nun an kein Noviz oder Ordensmann, welcher vor Ablegung der geistlichen Profession oder Ordensgelübden ein Testament, oder sonstigen Actum ultimæ voluntatis machen wollte, sub clausula nullitatis befugt seyn solle, von seinem wirklich schon besitzenden, oder künftig erhaltenden Vermögen, in was es immer bestehen mag, ausser des in den Gesetzen schon erlaubten Vitalitii anders zu disponiren, als daß er die in den obbenannten Amortisationsgesetzen bestimmte Dodation pr. 1500 fl. rhn. dem Orden oder dem Kloster vermache und zubringe.

Von diesem nämlichen Dotationsbetrag stehet es ihm zwar frei, einen Theil ad pios ulus für ein Gottes Haus, oder sonst ad piam causam zu vermachen, welcher so legirte Betrag die dotem alsdann jedoch selbst vermindert, und von den besagten 1500 fl. abgerechnet werden muß; was aber über diese 1500 fl. etwan quocunque modo ad manus mortuas, als zum Beispiel für Gottes Häuser und Kirchen, Ornate, Bruderschaften, geistliche Stiftungen und dergleichen, in einem solchen Testament legiret, oder sonst bestimmet seyn sollte; dieses alles wird anmit im voraus für null, nichtig und ungiltig dergestalt erkläret, daß die weltlichen Erbfolger oder Interessenten zu allen Zeiten ihr daran habendes Recht bei der betreffenden Justizbehörde prosequiren und vindiciren können.

Wobei Unsere fernere höchste Willensmeinung ist, daß die geistliche Ordensoberen für das künftige nicht mehr nöthig haben, derlei Testamenta wie es sub dato den 23ten Oktober 1779 verordnet worden ist, Unserem Landsgubernio einzureichen, weil nach erfolgter Publication per Circulare im ganzen Lande ohnehin durch dieses Gesetz den weltlichen Interessenten der Weg beständig offen gehalten wird, ihr Recht zu suchen, und jeder Richter ihnen um so mehr die schleinige Assistenz leisten muß, alls all ienes, was über die 1500 fl. dotis nomine obbesagtermassen für geistliche Ordenspersonen, oder sonst ad manus mortuas bestimmet worden, schon im voraus hiemit annulliret wird.

Wie gebieten und ordnen demnach hiermit allen Unseren oberen und unteren Landes- und Gerichtsstellen, Obrigkeiten und Stadmagistraten, auch allen denen, welchen sonst die genaue Vollziehung Unserer höchsten Befehle obliget, dieses Unser Gesetz zu jedermanns Wissenschaft und Nachachtung kund zu machen, und bei vorkommenden Fällen sich hiernach zu allen Zeiten pflichtschuldigst zu benehmen.

Dann dieses ist Unser ernstlicher Wille, Befehl und Meinung.

Gegeben in Unserer K. Hauptstadt Lemberg den 29ten Dezember 1780.

Joseph des H. R. R. Graf von Brigido.

(L. S.)

Johann Maria Riegler.
Secretarius.

UNIWERSAŁ

Zabraniaiący, ażeby napotym Nowicyusze i Professi, *sub clausula nullitatis* Zakonowi lub Klasztorowi nad ustanowioną Dotacyą Zł. Ryńsk. 1500 zapisywać i tamże wprowadzać nieważyli się.

Wszem wobec i każdemu z osobna Naszym wiernym Obywatelom, Mieszkańcom, i Poddanym, iakieykolwiek bądź Godności, Stanu i Kondycyi, w tych Naszych dziedzicznych Królestwach Galicyi i Lodomeryi, tudzież w Xięstwach Oswiecimskim i Zatorskim nayduiącym się, Nasze

Ceſ. Królewſką Łaſkę i wſzelkie Dobro oſwiadczaiąc, ninieyſzemi w ſzczególności wſzyſtkim iak nayłaſkawiey obwieſzczamy.

Ponieważ do tychczas prawie w każdey okoliczności z doſwiadczenia widzieć ſię dało, iż wielu przed złożeniem zakonnych Slubów czyli Xiężey Profeſſyi, ſwoimi dobrami i maiętnościami rozrządzaiących Nowicyuſzow i przyſzłych Profeſſow, przeciw wyrażnemu Zakazowi Prawa Amortyzacyi dnia 18go Lipca 1775 obwieſzczonego, ważyli ſię, pod rożnemi tytułami pobożnych funduſzow z oczywiſtym oſzukiwaniem rzeczonych Amortyzacyi Uſtaw, daleko większe Summy pieniężne, lub w Wartości pieniężney *ad manus mortuas* wyznaczać, niż im ſię nabywać należy.

Przeto ſłuſznie umyśliliśmy ninieyſzemi za Prawo uſtanowić i rozkazać, iż odtąd żaden Nowicyuſz czyli Zakonnik, ktorenby przed czynieniem Xiężey Profeſſyi lub zakonnych ſłubów Teſtament, lub inny iaki Akt *ultimæ voluntatis* czynić zamyslał, *ſub clauſula nullitatis* nie będzie mogł mieć mocy, z ſwoiey bądź iuż w rzeczywiſtości poſiadaney, bądź napotym zpadaiącey Subſtancyi, w czymkolwiek bądź taby ſię zawierała, procz Dożywocia prawami pozwolonego inaczey rozrządzać, iak tylko, w rzeczonych Amortyzacyi uſtawach wyznaczoną Dotacyą 1500 Zł. Ryńſk. wynoſzącą Zakonowi czyli Klaſztorowi zapiſywać, i uſtępować.

Z takowey Summy dotacyalney wolno mu w prawdzie część iaką *ad pios uſus* na Kościoł, lub też inaczey iak *ad piam cauſam* obrocić, ta iednak Summa tym ſpoſobem legowana Dotacyą ſamą umnieyſzać, i od rzeczonych 1500 Zł. odciągniona bydź powinna.

Coby zaś ſnadź procz tey Summy 1500 Zł. *quocunque modo ad manus mortuas*, iako na Kościoły, Funduſze, Ornaty, Bractwa, Fundacye Xięże, i tym podobne w takowym Teſtamencie legowane, albo też inaczey iak wyznaczone było, to wſzyſtko ninieyſzemi wczeſnie za nieważne i żadney mocy niemaiące tak dalece poczytuie ſię, iż Sukceſſorowie ſwiecy lub intereſſowane Oſoby, na zawſze Prawa ſwoiego do takowych Subſtancyi mianego, u przyzwoitych ſądowych Inſtancyi poſzukiwać i popierać będą mogli.

Gdzie oraz taka ieſt Naywyżſza Wola Naſza, iż Zakonne Starſzeńſtwo napotym nie będą mieli potrzeby takowe Teſtamenta iako ſub dato dnia 23go Października 1779 rozrządzono było Naſzym Kraiowym Rządom podawać, ile że procz tego, po naſtąpionym Obwieſzczeniu *per Circulare* po Naſzym Kraiu, przez ninieyſzą Uſtawę intereſſowanym ſwieckim Droga zawſze otwarta będzie, prawa ſwoiego poſzukiwać, a Sędzia każden tym pewniey nieodwłoczną, pomoc dawać im będzie powinien, ile że wſzyſtko to cokolwiek by nad 1500 Zł. Ryńſk. *dotis nomine* rzeczonym ſpoſobem zakonnym Oſobom, lub też inaczey *ad manus mortuas* zapiſane było, iuż wczeſnie ninieyſzemi za nieważne poczytuie ſię.

Rozkazuiemy więc, i ninieyſzemy rozporządzamy wſzyſtkim Naſzym wyżſzym i niżſzym, Kraiowym i Sądowym Urzędom, Zwierzchnościom i Magiſtratom, tudzież wſzyſtkim tym do ktorych należy Naſze naywyżſze wypełniać Rozkazy, ażeby to Naſze prawo ku każdego wiadomości i zachowaniu obwieſzczone, i w przypadaiących okolicznościach zawſze iakonaypowinniey wykonywane było.

Gdyż taka ieſt Naſza wyrażna Wola, Rozkaz, i Zamiar.

Dan w Naſzym Krolewſkim ſtołecznym Mieście Lwowie dnia 29go Grudnia 1780.

Jozef S. P. R. Hrabia de Brigido.

(L.S.)

Jan Maria Riegler.
Sekretarz.

XIX.

XIX.

AVERTISSEMENT.

Es sind in dem Venetianischen Gebiete nebst unächten k. k. Thalern und Silber-Ducati auch falsche Zechini zum Vorschein gekommen, welche sich von den ächten derlei Goldmünzen in dem hauptsächlich unterscheiden, weil sie der Farbe bleicher, nicht leicht biegsam, in der Mitte nicht flach, sondern erhoben und dicker, als auf dem Rande sind, beinebens auch keinen Gold- sondern mehr einen Silberklang haben.

Das Publikum wird demnach von der Gestalt und Beschaffenheit dieser in Schrott oder Gewicht ziemlich richtig, im Korne oder feinem Gehalte hingegen bei 17 pr. Cto. zu gering ausgemünzten falschen Zecchinen zu dem Ende andurch benachrichtiget, damit sich selbes vor der Annahme derlei Goldmünzen zu hüten, und somit für Schaden zu bewahren wissen möge.

Wien den 26ten Augusti 1780.

DONIESIENIE.

Między fałszywemi C. K. Talerami i srebrnemi Dukatami także fałszywe *Zecchini* w Państwie Weneckim pokazały się ktore od prawdziwey takieyże Złotey Monety pryncypalniey tym się roznią, iż są bledsze, nie łatwo naginaiące się w Szrodku niepłaskie ale trolzki wypukle i grubsze a niżeli po kraiach, a przytym brzęk bardziey Srebrny a niżeli Złoty wydaią.

Przeto Publicum o Formie i własności tychże w wadze iakoż kolwiek zgadzaiących się, wartości zaś siedemnaście pro Cto. niedochodzących fałszywych Zechinow na ten koniec czyni się wiadomo ażeby tak od brania onychże iako też od szkody mogło bydź chronione.

W Wiedniu dnia 26. Sierpnia 1780.

XX.

Avertissements-Entwurf.

Es ist in dem Königreich Böheim ein Churpfälzisches 12 Stüber Stück, wovon zu jedermanns besserer Belehrung ein Abdruck hierunten beigefüget wird, mit der Jahrszahl 1765 zum Vorschein gekommen, welches die Aufschrift ad Normam Conventionis führet, und auch übrigens bis auf die auf der Rück- oder Reversseite unter der Wappe befindliche Stüberzahl dem äusserlichen Ansehen nach den Konvenzionszwanzigern gleichet, im innerlichen Werthe hingegen nur $17\frac{1}{4}$ kr. beträgt, und folglich gegen den Zwanzigern um 13. pr. Cto, zu gering ausgemünzet ist.

Das Publikum wird also hievon zu dem Ende hiemit verständiget: damit sich selbes vor der Annahme derlei Silbermünzen zu hüten, und für Schaden zu verwahren wissen möge.

DONIESIENIE.

W Kroleſtwie Czeſkim pokazały ſię Elektorſkie 12 ſrebrowe Sztuki, pod Rokiem 1765 maiące napis *ad Normam Conventionis* i które na drugiey czyli reverſalney Stronie z powierſchownego weyrzenia Czterdzieſtowkom ſą podobne, a we wnętrzney cenie więcey nad 17 $\frac{1}{4}$ Kr. niemaią, a zatym do Czterdzieſtowek nad 13 pro Cto: niedochodzą.

Publikum więc ninieyſzemi na ten koniec obwieſzcza ſię, ażeby odbrania tey Monety ſtrzymać ſię i ſzkody uniknąc mogło.

Alpha-

Alphabetisches Verzeichniß

der in dieser Sammlung enthaltenen Gegenstände.

A.

Pag.

Absterben Wailand der Kaiserin Königin Maria Theresia wird im Lande kund gemacht - - - - - 50
Avertissement worinnen die zwei neue sogenannte jettons oder Denkmünzen, welche so gering haltig seyn, beschrieben worden - - - 57
Avertissement in Betref der Bittschriften an die Justizstelle in Wien - 58
Annahme der k. k. Thaler und Silberdukaten, auch falsche Zechini des venetianischen Gebieths, werden verbothen - - - 71
Annahme der churpfälzischen 12 Stüber Stück ad normam Conventionis wird untersagt. - - - - - - 71
Auftrag an das Generalkommando daß kein Mondirungsstück verkauft oder gekauft werden solle - - - - - - 5

B.

Bittschriften bei ber Justizstelle in Wien in Rechtsangelegenheiten, werden ohne Hofagenten nicht angenommen - - - - 58
Beurlaubte auf unbestimmte Zeit bei ihrer Emigrazion werden für Deserteurs angesehen 5

C.

Constitutio Cridæ - - - - - - 26
Churpfälzische 12 Stüber Stück ad normam Conventionis werden verbothen 71
Courier de l'Europe ist wieder erlaubt - - - - 25
Begünstigungen welche den Neophyten allergnädigst ertheilet worden - 45

D.

Denkmünzen sind zum Vorschein gekommen, und werden beschrieben - 57
Dotation pr. 1500 fl. rhn. und nicht mehr den Orden oder Kloster zu vermachen verbothen wird - - - - - - 68

E.

Einreichung der Bittschriften bei der Justizstelle in Wien in Rechtsangelegenheiten betreffend - - - - - - 58
Entwurf wegen churpfälzische 12 Stüber Stück - - - 71

F.

Festsetzung des Termins, binnen welchem die Restitutio in integrum angesuchet werden soll - - - - - - 65

G.

Güter in Temeswarer Banat werden verkaufet - - - 63
Gegenvorkehrungen und Mitteln die einsindende Heuschrecken und derselben Brut zu vertilgen - - - - - - 53

H.

Heuschrecken wie man solche muß suchen zu vertreiben - - 53

J.

Juden welche sich Taufen lassen, geniessen alle bürgerlichen Freiheiten - 66

K.

Kontrakten auf das Jahr 1781 werden erlaubet - - - 66

Pag.

L.

Landtafel wird errichtet - - - - - - 6
Lemberger Kontrakten 3 Wochen abzuhalten sind erlaubt - - - 66

M.

Mondirungsstücke werden verbothen zu kaufen oder zu verkaufen - - 3
Mitteln und Gegenvorkehrungen wider die Heuschrecken werden publiciret - 53

N.

Neue Landtafel wird errichtet und publiciret - - - - 6
Neophyten werden gnädigste Begünstigungen ertheilet - - - 45
Novizen und Professen sub clausula nullitatis nicht mehr als die bestimmte dodation 1500 fl. Rhn. zu vermachen dürfen - - - - 68
Naturalquittungen sollen in Zeit 2 Monaten dem Distriktamte eingereichet werden 48

O.

Orden der Klöster von den Novizen und künftigen Professen nicht mehr als die bestimmte Dodation 1500 fl. rhn. annehmen sollen - - - 69
Ordo taxarum tabularium - - - - - 28

Q.

Quittungen für gelieferte Naturalien sollen binnen 2 Monaten eingereichet werden 48

R.

Restitutio in integrum - - - - - 65
Regia Tabula - - - - - - 6

S.

Sicherstellung des allerhöchsten Taxgefälles wird bestimmet - - 59
Silber Dukaten, Thaler, wie auch falsche Zecchini des Venetianischen Gebiets werden untersagt - - - - - - 71

T.

Taglia für die auf unbestimmte Zeit beurlaubte desertirende Mannschaft - 44
Taxa der Sicherstellung zur Rechtsstreitigkeit wird bestimmet - - 59
Tabula Regia - - - - - - 6

U.

Urlaub die desertirende Mannschaft welche wieder eingebracht werden, denen wird die Taglia bestimmt - - - - - 44

W.

Wailand das Absterben der Kaiserin und Königin Maria Theresia wird kund gemacht 50

Z.

Zeitung unter dem Titel Courier de l'Europe wird wieder erlaubt - 25
Zurückberuffung der galizischen Emigranten - - - - 25

REIESTR

Rzeczy w tym zbiorze zawartych.

A

Pag.

Amortyzacyi Prawo przeciw Zakazowi ustanowioney Dotacyi 1500 Zł. Rynsk. Nowicyuszow i Professow zakonnych tyczący się - - 69
Acta ziemskie i grodskie u Xięg Kraiowych Tabularnych z nader wielką znayduią się wadą - - - - - - 14

B.

Pag.

Bauatu Temeswarskiego Dobra do Królestwa Węgierskiego incorporowane, na Dziedzictwo spuszczione będą - - - - 64
Brukbergskie po 42 krayc. i Noremberskie zaś po 37 i ½ Jettons czyli Numismata w sobie zawieraiące, pod Stęplem Zł. żeby się każdy na ostrożności miał 57

C.

Constitutio Cridæ seu Potioritatis - - - - - - 26
Cesarzowy i Królowy (Nayiaśnieyszey S. P. Iey Mości Maryi Teressy Smierć ogłaszaiący - - - - - - 52

D.

Dobra w Temeswarskim Banatcie na Dziedzictwo przedawane będą - 64

E.

Emigracyi zatrzymywania na niepewny czas za Urlopem będących Żołnierzow 61
Elektorskie Dwunastowki srebrne ad Normam Conventionis Roku 1765 bite od szkody przestrzegaiące - - - - 72

G.

Gazety zwane Courier de l' Europe - - - - - 25

H.

Handel publiczney woyskowego Monduru przedawania ani kupowania bydź nie powinien - - - - - - - 4

I.

Jettons czyli Numismata Brukberskie i Noremberskie na ostrożności być powinny - - - - - - - 57

K.

Konstytucya Cridæ - - - - - - - 26
Kontrakty trzechniedzielne na Rok 1781 pozwalaią się - - 67
Kwity na Furaże kiedy oddawane bydź maią - - - 49
Królewska Kraiowa Tabula - - - - - 14

L.

Lwowskie Kontrakty są pozwolone - - - - 67

M.

Mondury ani przedawać ani kupować się mogą - - - 4
Memoryałow Podawania do Naywyższych Sądow w Wiedniu tyczący się - 58

N.

Nowiciusze wiele zapisywać mogą - - - - 69
Neofici - - - - - - - - 46
Nadgroda za przystawienie Dezerterow z Urlaubu uciekaiących - 45

P.

Porządek Taxy Tabularney - - - - - - 24
Powrot tych, którzy z Królestw Galicyi i Lodomeryi emigrowali tyczący się 26
Prowiantowe Kwity w przeciągu dwoch Miesięcy do Dystryktowych Urzędow podawane być powinny - - - - - 49

R.

Restitutionis in integrum proszenia Termin oznaczaiący - - 66

S.

Smierć Nayiaśnieyszey S. P. Cesarzowy i Królowy Iey Mości Maryi Teressy oglaszaiący - - - - - - 52
Sposoby wygubienia Szaranczy podaią się - - - - 55

T.

Tabula Regia Kraiowa - - - - - - 14
Taxa Urzędu Tabularnego - - - - - 24
Taglia za Dezertierow oznaczone - - - - 45
Taxæ supremorum Redituum Securitas constituenda est - - 59
Talery, srebrne Dukaty, i fałszywe Zecchiny w Wenecyi bite zakazane są 71

U.

Pag.
Urlopowanych na niepewny czas od Emigracyi ztrzymywać nakazuie - 61

W.

Wygubienia Szaranczy ſpoſoby podaiące - - - 55
Względy Neofitom pozwolone - - - - - 46

Z.

Zecchiny fałszywe wWenecyi bite zakazuią się - - - 71
Zapisy Zakonnom lub Klasztorom iak wiele wynosić powinny - 69
Zbiegli do Kraiu dobrowolnie powracaiący - - - - 26

INSTYTUT OSSOLIŃSKICH